

**UCHWAŁA NR 187/XXI/17
RADY GMINY STARA BIAŁA**

z dnia 12 kwietnia 2017 r.

w sprawie uchwalenia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stara Biała na lata 2017 - 2020”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stara Biała na lata 2017 - 2020” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr 178/XIX/17 Rady Gminy Stara Biała z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stara Biała na lata 2017 - 2020”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Wojciech Mieczysław Żółtowski

Załącznik do Uchwały Nr 187/XXI/17
Rady Gminy Stara Biała
z dnia 12 kwietnia 2017 r.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stara Biała na lata 2017 - 2020

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Zamawiający:
Gmina Stara Biała
ul. Jana Kazimierza 1
09-411 Biała

Dokument opracowany przez:

RESPUBLIC

ResPublic sp. z o.o.,
ul. Podmiejska 5, 01-498 Warszawa

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis treści

1.	Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	5
1.1.	Strategia Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2025	5
1.2.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stara Biała na lata 2015 - 2020	6
1.3.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Biała	7
2.	Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	9
2.1.	Sfera społeczna	9
2.1.1.	Struktura demograficzna i społeczna gminy	9
2.1.2.	Stan i struktura bezrobocia	12
2.1.3.	Pomoc społeczna i struktura udzielanych świadczeń	14
2.1.4.	Bezpieczeństwo mieszkańców	20
2.1.5.	Edukacja i poziom oświaty	21
2.1.6.	Działalność organizacji pozarządowych	21
2.1.7.	Frekwencja wyborcza	23
2.2.	Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	24
2.2.1.	Położenie i struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy	24
2.2.2.	Struktura użytkowania gruntów	25
2.2.3.	Charakterystyka zasobu mieszkaniowego	25
2.2.4.	Infrastruktura techniczna	27
2.2.5.	Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	29
2.3.	Sfera gospodarcza	31
2.4.	Sfera środowiskowa	36
2.5.	Wyniki badania ankietowego	39
2.6.	Wyniki warsztatu diagnostycznego	46
2.7.	Delimitacja obszarów zdegradowanych i rewitalizacji	47
2.8.	Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji	57
3.	Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	65
4.	Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych	66
5.	Cele rewitalizacji oraz działania odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym	67
6.	Wykaz najważniejszych przedsięwzięć i głównych projektów rewitalizacyjnych	70
7.	Opis innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych	78
8.	Mechanizmy zapewnienie komplementarności	80
9.	Indykatywne ramy finansowe	83
10.	Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	86
10.1.	Podstawowe założenia partycypacji	86
10.1.1.	Znaczenie partycypacji w rewitalizacji	86

10.1.2.	Główne zasady partycypacji w ramach projektu	86
10.1.3.	Interesariusze rewitalizacji	86
10.2.	Techniki i narzędzia partycypacyjne oraz działania aktywizacyjne	87
10.2.1.	Działania promocyjno-informacyjne	87
10.2.2.	Badania społeczne.....	87
10.2.3.	Warsztat diagnostyczny	87
10.2.4.	Warsztat strategiczny	89
10.2.5.	Konsultacje społeczne – zgłaszanie uwag on-line, papierowo oraz spotkanie konsultacyjne	91
11.	System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji.....	93
11.1.	Podstawowe zasady wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	93
11.2.	Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji	93
12.	System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzenia modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu	95
13.	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	99
14.	Spis tabel.....	100
15.	Spis map	102
16.	Spis zdjęć.....	103
17.	Załącznik – ankieta przeprowadzona w gminie Stara Biała	104

1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Lokalny Program Rewitalizacji jest jednym z programów operacyjnych gminy, dlatego też działania w nim zaproponowane powinny wpisywać się w prowadzoną politykę rozwojową gminy i być spójne z wizją, do której dąży wspólnota samorządowa. Jednocześnie nie może on funkcjonować w oderwaniu od innych dokumentów planistycznych i strategicznych obowiązujących w gminie. Poniższe tabele przedstawiają powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.

1.1. Strategia Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2025

Strategia Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2025 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Gminy Stara Biała. Implikuje ona przejście z obecnej sytuacji do pożądanego stanu wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia została wyposażona w cztery cele strategiczne wpisujące się w trzy obszary tj. rozwój mieszkalnictwa, rozwój gospodarczy oraz ochrona środowiska i dziedzictwa kulturowo-turystyczno-rekreacyjnego. Cele strategiczne są następujące:

1. Rozwój gospodarczy Gminy Stara Biała
2. Zwiększenie atrakcyjności mieszkaniowej Gminy Stara Biała.
3. Rozwijanie oferty rekreacyjnej Gminy Stara Biała.
4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego i ochrona jego zasobów.

Każdy z celów strategicznych zawiera przypisany im szereg uszczegółwiających celów operacyjnych.

Tabela 1. Opis powiązań Strategii Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2025 z Lokalnym Programem Rewitalizacji

Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2025	Cele strategiczne i operacyjne Lokalnego Programu Rewitalizacji
<p>Cel strategiczny 1. Rozwój gospodarczy Gminy Stara Biała.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>1.1. Wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa na terenie Gminy.</p> <p>1.2. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa.</p> <p>1.3. Rozbudowywanie i modernizowanie infrastruktury drogowej i technicznej na terenie Gminy.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>1.1. Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego</p> <p>1.2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców</p>
<p>Cel strategiczny 2. Zwiększenie atrakcyjności mieszkaniowej Gminy Stara Biała.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>2.1. Rozbudowywanie i modernizowanie infrastruktury drogowej i technicznej na terenie Gminy.</p> <p>2.2. Rozwijanie działalności sportowej i kulturalnej na terenie Gminy.</p> <p>2.3. Integracja i aktywizacja społeczeństwa, w tym osób starszych.</p> <p>2.4. Modernizowanie i doposażanie placówek szkolnych oraz podnoszenie jakości kształcenia na terenie Gminy.</p>	<p>Cel strategiczny 2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>2.1. Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego</p>
<p>Cel strategiczny 3. Rozwijanie oferty rekreacyjnej Gminy Stara Biała.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>3.1. Stworzenie systemu promocji Gminy.</p> <p>3.2. Wspomaganie rozwoju całorocznej oferty rekreacyjnej Gminy.</p>	<p>Cel strategiczny 2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>2.1. Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego</p>

Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2025	Cele strategiczne i operacyjne Lokalnego Programu Rewitalizacji
<p>Cel strategiczny 4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego i ochrona jego zasobów.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>4.1. Inwestowanie w infrastrukturę techniczną w celu zachowania walorów środowiska naturalnego.</p> <p>4.2. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.</p> <p>4.3. Promowanie strategii niskoemisyjnych.</p> <p>4.4. Promowanie i zachowanie dziedzictwa kulturowego.</p>	Nie dotyczy

Źródło: opracowanie własne

1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stara Biała na lata 2015 - 2020

Podstawowym narzędziem prowadzenia polityki społecznej w gminie jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stara Biała na lata 2015 - 2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem głównym Strategii jest „Poprawa warunków życia i aktywizacja mieszkańców Gminy Stara Biała zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich integracja z pozostałymi mieszkańcami gminy”. Realizacji celu głównego służy szereg celów strategicznych wpisujących się w sześć obszarów priorytetowych:

- I. Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
- II. Osoby niepełnosprawne.
- III. Rodzina.
- IV. Osoby uzależnione i przemoc w rodzinie.
- V. Osoby bezrobotne.
- VI. Osoby starsze.

Tabela 2. Opis powiązań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2020 z Lokalnym Programem Rewitalizacji

Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2020	Cele strategiczne i operacyjne Lokalnego Programu Rewitalizacji
<p>Cel strategiczny 1. Pobudzenie do działania i integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Stara Biała.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>1.1. Czynności mające na celu poprawę warunków życia osób i rodzin żyjących w ubóstwie oraz działania na rzecz ograniczenia ilości osób żyjących w ubóstwie.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>1.1. Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego i integracji społecznej</p> <p>1.2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców</p>
<p>Cel strategiczny 2. Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym oraz poprawa jakości ich życia.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>2.1. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych i ich integracja z otoczeniem.</p>	
<p>Cel strategiczny 3. Tworzenie systemu wsparcia rodzin z terenu Gminy Stara Biała, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.</p> <p>Cele operacyjne:</p>	

Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2020	Cele strategiczne i operacyjne Lokalnego Programu Rewitalizacji
3.1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju oraz właściwego funkcjonowania w środowisku.	
<p>Cel strategiczny 4. Zahamowanie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz łagodzenie ich skutków.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>4.1. Zapobieganie i rozwiązywanie problemów alkoholowych.</p> <p>4.2. Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów wynikających z zażywania narkotyków i innych środków odurzających.</p> <p>4.3. Zapewnienie wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą domową.</p>	
<p>Cel strategiczny 5. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Stara Biała.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>5.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.</p> <p>5.2. Zapewnienie wsparcia osobom dotkniętym bezrobociem</p> <p>5.3. Działania na rzecz ograniczanie liczby osób długotrwale bezrobotnych.</p>	
<p>Cel strategiczny 6. Zapewnienie wsparcia osobom starszym oraz ich aktywizacja</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>6.1. Działania zapobiegające wykluczeniu osób starszych.</p> <p>6.3. Mechanizmy na rzecz poprawy warunków życia osób starszych.</p>	

Źródło: opracowanie własne

1.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Biała

Przedmiotem "Studium" jest określenie polityki przestrzennej gminy, tj. między innymi wskazanie tych obszarów gminy, które są najodpowiedniejsze do pełnienia określonych funkcji. Studium jest zatem podstawowym dokumentem dotyczącym założeń polityki przestrzennej gminy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w gminie Stara Biała zawiera 5 celów strategicznych, które mają służyć realizacji celu naczelnego, który stanowi, iż „Naczelnym celem ukształtowania ładu zintegrowanego jest harmonizacja i równoważenie przemian strukturalnych prowadzących do stopniowej eliminacji dysproporcji oraz kształtowania układów minimalizujących konflikty funkcjonalne, co zapewnia coraz wyższą jakość środowiska i życia oraz efektywność gospodarowania”.

Tabela 3. Opis powiązań Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Biała z Lokalnym Programem Rewitalizacji

Cele strategiczne i operacyjne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Biała	Cele strategiczne i operacyjne Lokalnego Programu Rewitalizacji
Cel strategiczny 1. Osiągnięcie wszechstronnego rozwoju, szczególnie w aspekcie jakościowym, przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą, a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.	Cel strategiczny 1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic Cele operacyjne: 1.1. Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego 1.2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców
Cel strategiczny 2. Efektywne i wielokierunkowe zaspakajanie potrzeb mieszkańców.	Cel strategiczny 1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic Cele operacyjne: 1.1. Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego 1.2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców Cel strategiczny 2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne Cele operacyjne: 2.1. Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego
Cel strategiczny 3. Wysoka efektywność rozwoju obszarów rolnych i ochrona środowiska.	Nie dotyczy
Cel strategiczny 4. Rozwój gospodarki i infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.	Cel strategiczny 2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne Cele operacyjne: 2.1. Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego
Cel strategiczny 5. Rozwój społeczny i poprawa jakości życia.	Cel strategiczny 1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic Cele operacyjne: 1.1. Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego 1.2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

2.1. Sfera społeczna

2.1.1. Struktura demograficzna i społeczna gminy

Gminę Stara Biała w 2016 r. zamieszkiwało łącznie 11 396 osób. Najwięcej osób zamieszkiwało Maszewo Duże i Nowe Proboszczewice. Było to odpowiednio 16,71% i 13,67% liczby mieszkańców całej gminy.

Wśród wszystkich mieszkańców gminy kobiety stanowiły 50,24% (5 725 kobiet).

Tabela 4. Liczba ludności w gminie Stara Biała w podziale na miejscowości

L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców	Odsetek w ogólnej liczbie mieszkańców gminy	Płeć		Struktura mieszkańców wg płci	
				Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
1.	Biała	786	6,90%	421	365	53,56%	46,44%
2.	Bronowo Kmiece	125	1,10%	64	61	51,20%	48,80%
3.	Bronowo Zalesie	400	3,51%	206	194	51,50%	48,50%
4.	Brwilno	815	7,15%	411	404	50,43%	49,57%
5.	Dziarnowo	284	2,49%	134	150	47,18%	52,82%
6.	Kamionki	245	2,15%	121	124	49,39%	50,61%
7.	Kobierniki	256	2,25%	131	125	51,17%	48,83%
8.	Kowalewko	185	1,62%	88	97	47,57%	52,43%
9.	Kruszczewo	99	0,87%	49	50	49,49%	50,51%
10.	Ludwikowo	381	3,34%	189	192	49,61%	50,39%
11.	Mańkowo	552	4,84%	281	271	50,91%	49,09%
12.	Maszewo	561	4,92%	283	278	50,45%	49,55%
13.	Maszewo Duże	1904	16,71%	950	954	49,89%	50,11%
14.	Miłodróż	98	0,86%	44	54	44,90%	55,10%
15.	Nowa Biała	276	2,42%	129	147	46,74%	53,26%
16.	Nowe Bronowo	110	0,97%	49	61	44,55%	55,45%
17.	Nowe Draganie	83	0,73%	46	37	55,42%	44,58%
18.	Nowe Proboszczewice	1558	13,67%	784	774	50,32%	49,68%
19.	Nowe Trzepowo	365	3,20%	195	170	53,42%	46,58%
20.	Ogorzelice	389	3,41%	205	184	52,70%	47,30%
21.	Srebrna	377	3,31%	191	186	50,66%	49,34%
22.	Stara Biała	425	3,73%	213	212	50,12%	49,88%
23.	Stare Draganie	103	0,90%	53	50	51,46%	48,54%
24.	Stare Proboszczewice	400	3,51%	201	199	50,25%	49,75%
25.	Trzebuń	121	1,06%	61	60	50,41%	49,59%
26.	Ulaszewo	88	0,77%	48	40	54,55%	45,45%
27.	Włoczewo	127	1,11%	54	73	42,52%	57,48%
28.	Wyszyna	283	2,48%	124	159	43,82%	56,18%
Ogółem		11396	100,00%	5725	5671	50,24%	49,76%

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej gminy Stara Biała, stan na 05.07.2016

Wskaźnik obciążenia demograficznego w ostatnich pięciu latach systematycznie wzrastał. Od 2013 r. na jedną osobę w wieku przedprodukcyjnym przypadała więcej niż jedna osoba w wieku poprodukcyjnym. W roku 2015 na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadało prawie 130 osób w wieku poprodukcyjnym, z kolei na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadały prawie 33 osoby w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2011-2015

Rok	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
-----	--	---

2011	91,92	24,48
2012	97,81	25,84
2013	107,03	28,42
2014	117,29	31,05
2015	129,04	32,90

Źródło: BDL GUS

Saldo migracji w gminie Stara Biała nie miało w latach 2010 – 2014 stałego kierunku. Każdego spośród analizowanych lat miało wartość dodatnią, tak jak cały powiat płocki oraz województwo mazowieckie. Są to pozytywne wskaźniki, biorąc pod uwagę to, że wartości salda migracji dla całej Polski w latach 2010 – 2014 były ujemne. W gminie Stara Biała saldo migracji do roku 2012 spadało, by w roku 2013 wzrosnąć i znowu spaść w roku 2014. Jednocześnie najwyższy wynik salda migracji miało w 2010 r. a najniższy w roku 2014. Różnica między nimi wynosi prawie 80 osób.

Tabela 6. Saldo migracji w latach 2010-2014

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	-2 114	-4 334	-6 617	-19 904	-15 750
Województwo mazowiecki	13 377	14 354	13 287	13 353	13 108
Powiat płocki	537	299	389	200	269
Gmina Stara Biała	178	110	125	133	92

Źródło: BDL GUS

Stosunek urodzeń żywych do 1000 mieszkańców w gminie Stara Biała, w ostatnich 3 latach spadał. W roku 2010 r. wskaźnik miał wartość 10,4 urodzeń żywych na 1000 mieszkańców, a w roku 2015 7,5 urodzeń na 1000 mieszkańców. Można powiedzieć, że tendencja ta jest odwrotna do tej panującej w całym województwie mazowieckim, gdzie w ostatnich trzech latach wskaźnik rósł. Ponadto, wskaźniki urodzeń żywych na 1000 mieszkańców w gminie Stara Biała w ostatnich dwóch latach były mniejsze niż średnie krajowe.

Tabela 7. Urodzenia żywe na 1000 mieszkańców

	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	10,1	10,0	9,6	9,7	9,6
Województwo mazowieckie	10,9	10,8	10,4	10,7	10,8
Powiat płocki	9,9	10,3	9,6	9,3	9,2
Gmina Stara Biała	10,4	10,8	10,8	8,9	7,5

Źródło: BDL GUS

Biorąc pod uwagę ostatnich 5 lat, najwięcej zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, było w roku 2015 (9,8 zgonów na 1000 mieszkańców), a najniższy w roku 2013 (7,51 zgonów na 1000 mieszkańców). Warto jednak zauważyć, że rok 2015 był najwyższy także dla całej Polski(10,27), województwa mazowieckiego(10,30) oraz powiatu płockiego(10,92). Przez cały analizowany okres wskaźniki zgonów dla gminy Stara Biała były mniejsze niż średnie krajowe, wojewódzkie czy powiatowe.

Tabela 8. Zgony na 1000 mieszkańców

	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	9,75	9,99	10,06	9,78	10,27
Województwo mazowieckie	10,06	10,29	10,22	10,05	10,30
Powiat płocki	10,23	10,57	10,71	10,58	10,92
Gmina Stara Biała	9,71	8,43	7,51	8,29	9,80

Źródło: BDL GUS

W latach 2011- 2014 gmina Stara Biała miała dodatni przyrost naturalny na 1000 mieszkańców. Dopiero w 2015 r. przyrost naturalny był ujemny i wyniósł -2,3. Dodatkowo, w 2015 r. wskaźnik ten był pierwszy raz (biorąc pod uwagę ostatnich 5 lat) mniejszy niż dla powiatu płockiego i tym samym mniejszy niż średnia wojewódzka oraz krajowa. Największy przyrost naturalny na 1000 mieszkańców odnotowano w gminie Stara Biała w 2013 r. (3,3).

Tabela 9. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców

	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	0,3	0,0	-0,5	0,0	-0,7
Województwo mazowieckie	0,8	0,5	0,2	0,7	0,5
Powiat płocki	-0,4	-0,3	-1,1	-1,3	-1,7
Gmina Stara Biała	0,7	2,3	3,3	0,6	-2,3

Źródło: BDL GUS

W porównaniu do Polski, województwa i powiatu, w gminie Stara Biała struktura ludności według grup wieku kształtuje się pozytywnie. Prawie 21% osób jest w wieku przedprodukcyjnym, prawie 65% w wieku produkcyjnym i 14% w wieku poprodukcyjnym. Również cały powiat płocki wyróżnia się „in plus” na tle województwa i państwa.

Tabela 10. Ludność w podziale na grupy wieku (%) na tle województwa i kraju w roku 2015

	wiek przedprodukcyjny	wiek produkcyjny	wiek poprodukcyjny
Polska	18,0	62,4	19,6
Województwo mazowieckie	18,6	61,4	20,0
Powiat płocki	19,0	63,4	17,6
Gmina Stara Biała	20,9	64,9	14,2

Źródło: BDL GUS

W gminie Stara Biała w ostatnich pięciu latach wskaźnik obciążenia demograficznego utrzymywał się na w miarę stałym poziomie. Było to 54 – 55 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, co stanowiło mniej niż średnie powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Najwyższy wskaźnik odnotowano w roku 2012 r. kiedy wyniósł 54,7, a najmniejszy w 2011 r. – był on równy 53,9. Dynamika zmian między 2011 a 2015 była mała – wyniosła 100,2.

Tabela 11. Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika
Polska	55,8	56,6	57,6	58,8	60,1	107,71
Województwo mazowieckie	58,1	59,0	60,1	61,4	62,9	108,26
Powiat płocki	58,3	58,1	57,9	57,8	57,8	99,14
Gmina Stara Biała	53,9	54,7	54,4	54,4	54,0	100,18

Źródło: BDL GUS

W latach 2011 – 2012 w gminie Stara Biała było mniej kobiet niż mężczyzn, współczynnik feminizacji wynosił 99. Od 2013 r. liczba kobiet i mężczyzn wyrównała się i wynosiła 100. Wartości współczynnika są mniejsze niż dla Polski (107) i województwa (109).

Tabela 12. Współczynnik feminizacji w latach 2011 - 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	107	107	107	107	107
Województwo mazowieckie	109	109	109	109	109
Powiat płocki	101	101	101	101	101
Gmina Stara Biała	99	99	100	100	100

Źródło: BDL GUS

2.1.2. Stan i struktura bezrobocia

W gminie Stara Biała było 579 osób bezrobotnych, w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców były to prawie 51 osoby. Najwięcej osób bezrobotnych ogółem oraz najwięcej bezrobotnych kobiet mieszkało w najliczniejszych miejscowościach, jakimi są Maszewo Duże i Nowe Proboszczewice. W przeliczeniu na tysiąc mieszkańców najgorsze wartości pod względem osób bezrobotnych, a także bezrobotnych kobiet miały: Nowe Draganie, Ogorzelice oraz Miłodróż.

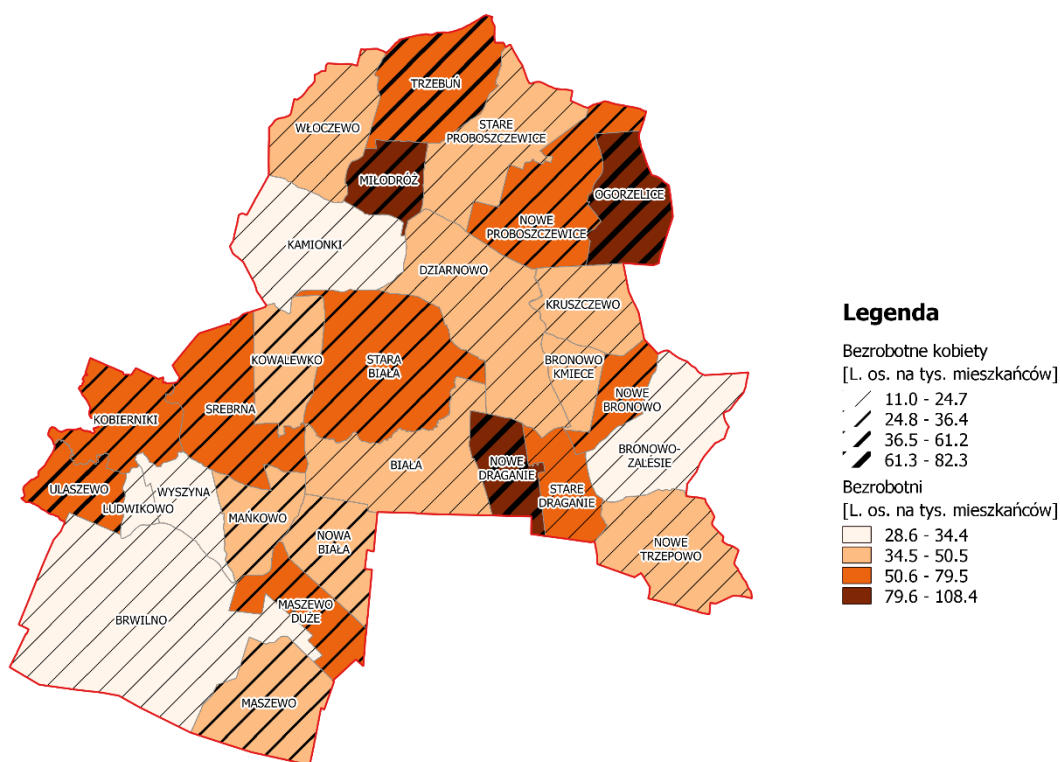
Tabela 13. Liczba bezrobotnych w gminie Stara Biała

L.p.	Nazwa miejscowości	Bezrobotni ogółem		Bezrobotne kobiety	
		Liczba osób	Liczba osób na tys. mieszkańców	Liczba osób	Liczba kobiet na tys. mieszkańców
1	Biała	32	40,71	19	24,2
2	Bronowo Kmiece	6	48,00	3	24,0
3	Bronowo-Zalesie	12	30,00	6	15,0
4	Brwilno	28	34,36	17	20,9
5	Dziarnowo	11	38,73	6	21,1
6	Kamionki	7	28,57	3	12,2
7	Kobierniki	15	58,59	9	35,2
8	Kowalewko	8	43,24	6	32,4
9	Kruszczewo	5	50,51	2	20,2
10	Ludwikowo	12	31,50	9	23,6
11	Mańkowo	26	47,10	16	29,0
12	Maszewo	22	39,22	15	26,7
13	Maszewo Duże	102	53,57	57	29,9
14	Miłodróż	10	102,04	6	61,2
15	Nowa Biała	12	43,48	8	29,0
16	Nowe Bronowo	8	72,73	4	36,4

L.p.	Nazwa miejscowości	Bezrobotni ogółem		Bezrobotne kobiety	
		Liczba osób	Liczba osób na tys. mieszkańców	Liczba osób	Liczba kobiet na tys. mieszkańców
17	Nowe Draganie	9	108,43	6	72,3
18	Nowe Proboszczewice	99	63,54	55	35,3
19	Nowe Trzepowo	16	43,84	4	11,0
20	Ogorzelice	42	107,97	32	82,3
21	Srebrna	23	61,01	11	29,2
22	Stara Biała	23	54,12	14	32,9
23	Stare Draganie	6	58,25	2	19,4
24	Stare Proboszczewice	17	42,50	9	22,5
25	Trzebuń	7	57,85	6	49,6
26	Ułaszewo	7	79,55	5	56,8
27	Włoczewo	5	39,37	3	23,6
28	Wyszyna	9	31,80	7	24,7
Ogółem		579	50,81	340	29,8

Opracowane na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku – stan na grudzień 2015 r.

Mapa 1. Liczba bezrobotnych w gminie Stara Biała

Opracowane na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku – stan na grudzień 2015 r.

W ostatnich pięciu latach najwyższy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Stara Biała był w roku 2013 (10,5%), a najniższy w 2015 (7,6%). Udział ten bowiem spada od 2013 r. Jednocześnie wartości te każdego roku były wyższe od wskaźników krajowych i wojewódzkich, ale mniejsze od powiatowych.

Tabela 14. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2011- 2014 w %

	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	8,0	8,7	8,8	7,5	6,5

Województwo mazowieckie	7,4	8,2	8,5	7,6	6,6
Powiat płocki	10,8	11,1	11,7	10,4	9,0
Gmina Stara Biała	9,3	10,2	10,5	8,5	7,6

Źródło: BDL GUS

Udział pracujących w podziale na płeć w roku 2014 r. w gminie Stara Biała różnił się od danych dla całej Polski. W Polsce, wśród pracujących jest 50% kobiet i 50% mężczyzn. W gminie Stara Biała wśród pracujących jest prawie 60% mężczyzn i 40% kobiet. Jednocześnie, dane te odbiegają od wartości wskaźników dla powiatu, gdzie ponad połowę osób pracujących stanowią kobiety.

Tabela 15. Udział pracujących w podziale na płeć w ogólnej liczbie pracujących w 2014 r.

	Mężczyźni	Kobiety
Polska	50	50
Województwo mazowieckie	47,6	52,4
Powiat płocki	49,2	50,8
Gmina Stara Biała	59,5	40,5

Źródło: BDL GUS

2.1.3. Pomoc społeczna i struktura udzielanych świadczeń

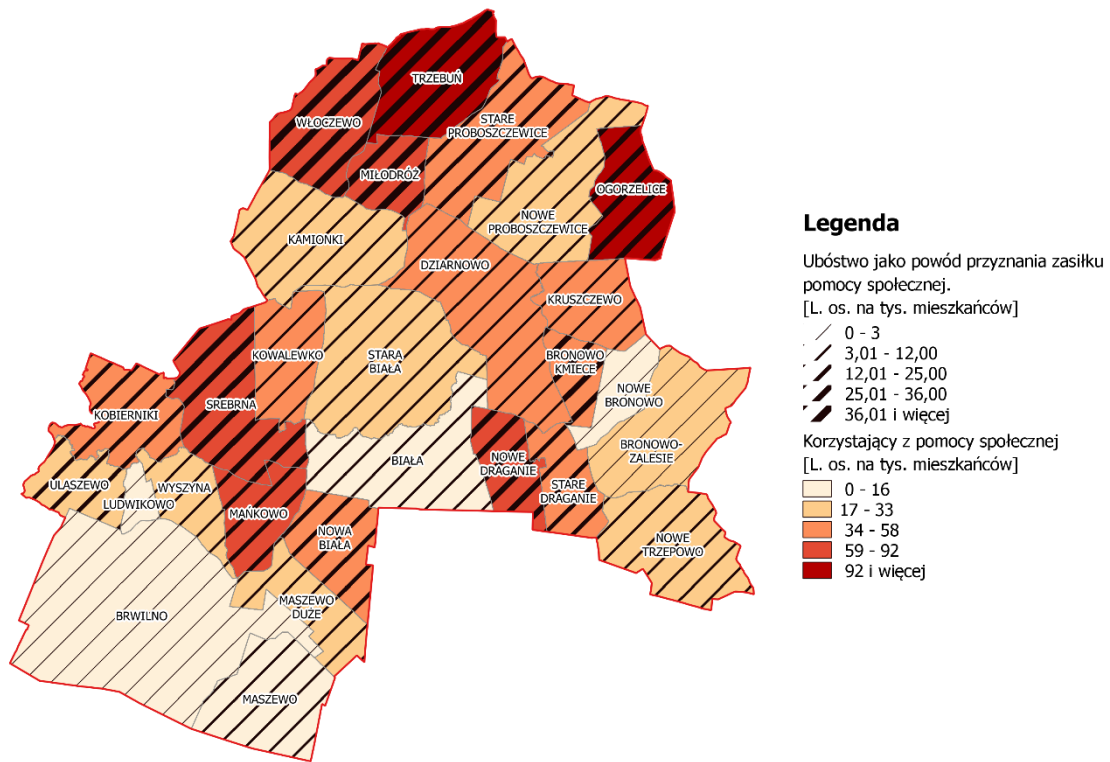
W gminie Stara Biała 415 osób pobierało zasiłki pomocy społecznej. Najwięcej z nich mieszkało w Ogorzelicach, Maszewie Dużym oraz Nowych Proboszczewicach. Należy jednak wziąć pod uwagę to, że Maszewo Duże i Nowe Proboszczewice to najliczniejsze miejscowości pod względem liczby mieszkańców. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców ponad 36 z nich pobierało zasiłki pomocy społecznej. Liczba osób pobierających zasiłki w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców miejscowości największa była w Trzebuniu, Ogorzelicach oraz w Miłodrożu.

Mieszkańcy gminy, którzy pobierali świadczenia z powodu ubóstwa stanowią 96% wszystkich pobierających świadczenia. Najwięcej z nich zamieszkiwało Maszewo Duże, Nowe Proboszczewice i Mańkowo. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa najwięcej było w Miłodrożu, Trzebuniu i Włoczewie.

Pomoc społeczna z powodu przemocy w rodzinie była przyznawana w 8 z 28 miejscowości. Były to: Maszewo Duże, Kobierniki, Nowe Proboszczewice, Trzebuń, Kruszczewo, Mańkowo, Miłodróż i Srebrna. Liczba osób przyjmujących z tego powodu pomoc społeczną wynosiła od 1 do 3. Ogólnie na 1000 mieszkańców gminy Stara Biała, 1,14 przyjmowało pomoc społeczną z powodu przemocy w rodzinie.

Mapa 2. Korzystający z pomocy społecznej w gminie Stara Biała

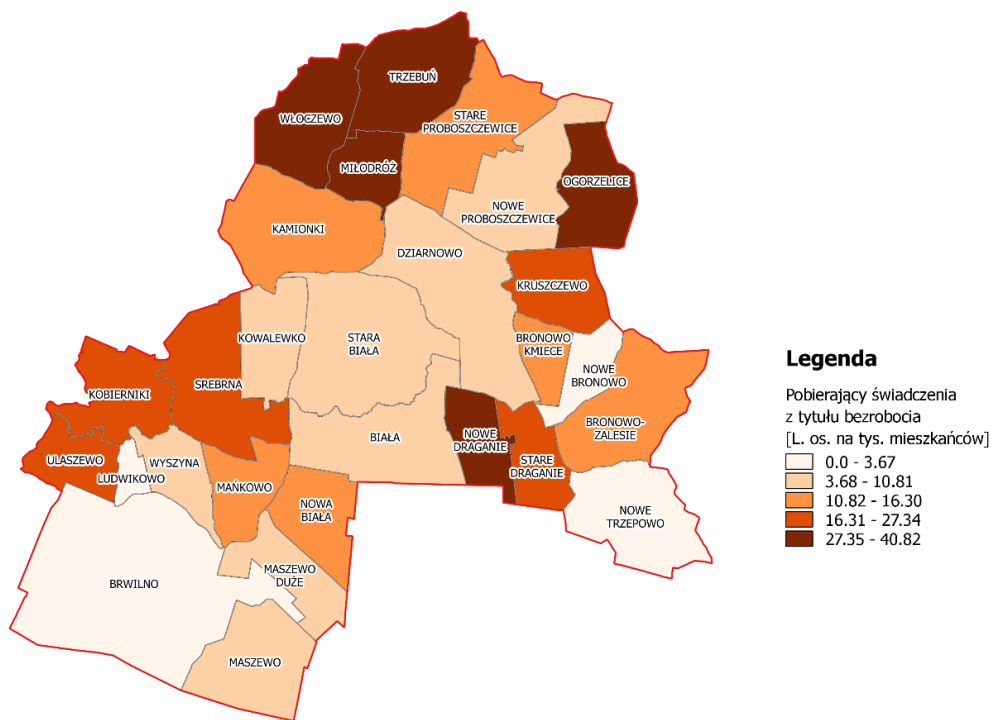

Opracowanie: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Stara Biała – stan na czerwiec 2016 r.

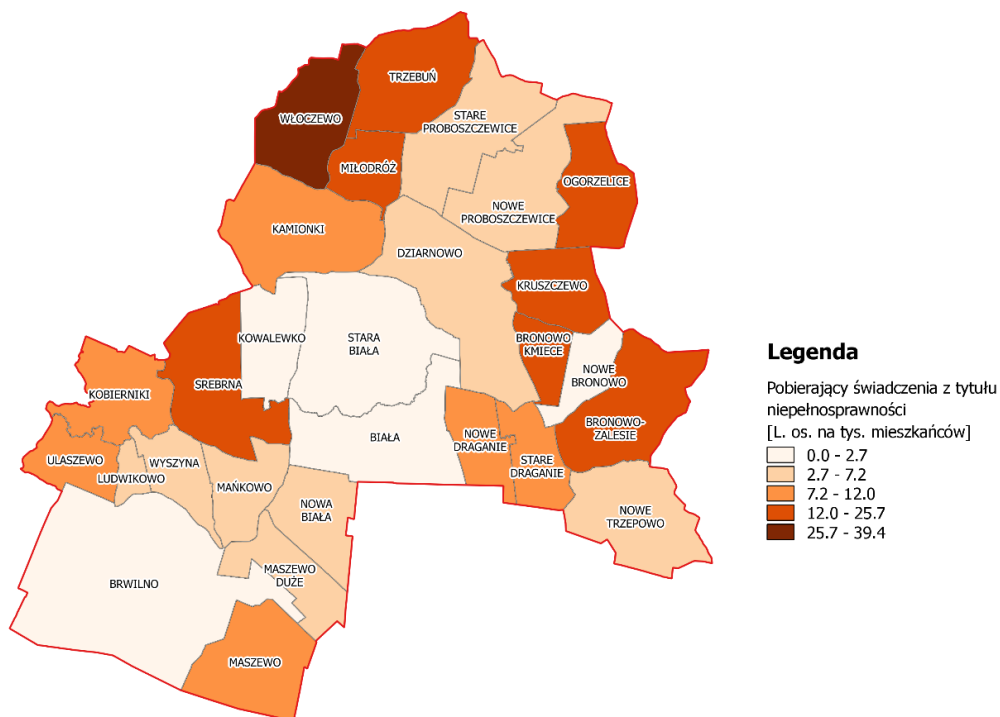
W całej gminie Stara Biała 135 osób pobierało świadczenia socjalne z tytułu bezrobocia i 86 osób z tytułu niepełnosprawności. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy prawie 12 z nich pobierało świadczenia z tytułu bezrobocia a 7,55 z tytułu niepełnosprawności. Biorąc pod uwagę poszczególne miejscowości i liczbę ich mieszkańców, stosunkowo najwięcej pobierających świadczenia z tytułu bezrobocia było w Miłodrożu, Ogorzelicach i Nowym Draganiu, a z tytułu niepełnosprawności – Włoczewie, Ogorzelicach i Trzebiuniu.

Mapa 3. Pobierający świadczenia z tytułu bezrobocia w gminie Stara Biała

Opracowano na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Stara Biała – stan na czerwiec 2016 r.
 Mapa 4. Pobierający świadczenia z tytułu niepełnosprawności w gminie Stara Biała

Opracowane na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Stara Biała – stan na czerwiec 2016 r.

Tabela 16. Pomoc społeczna w gminie Stara Biała w podziale na miejscowości

L.p.	Nazwa miejscowości	Korzystający z zasiłków pomocy społecznej		Powód przyznania świadczenia					
		Liczba mieszkańców	W przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Bezrobocie		Niepełnosprawność		ubóstwo	
				Liczba korzystających	W przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Liczba korzystających	W przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Liczba korzystających	W przeliczeniu na 1000 mieszkańców
1.	Biała	12	15,27	6	7,63	2	2,54	6	7,63
2.	Bronowo Kmiece	5	40,00	2	16,00	2	16,00	4	32,00
3.	Bronowo-Zalesie	10	25,00	6	15,00	7	17,50	1	2,50
4.	Brwilno	11	13,50	3	3,68	0	0,00	1	1,23
5.	Dziarnowo	11	38,73	3	10,56	2	7,04	3	10,56
6.	Kamionki	7	28,57	3	12,24	2	8,16	2	8,16
7.	Kobierniki	12	46,88	7	27,34	2	7,81	5	19,53
8.	Kowalewko	9	48,65	2	10,81	0	0,00	2	10,81
9.	Kruszczewo	4	40,40	2	20,20	2	20,20	1	10,10
10.	Ludwikowo	6	15,75	1	2,62	2	5,25	1	2,62
11.	Mańkowo	36	65,22	9	16,30	4	7,25	14	25,36
12.	Maszewo	8	14,26	6	10,70	5	8,91	4	7,13
13.	Maszewo Duże	46	24,16	16	8,40	10	5,25	18	9,45
14.	Miłodród	9	91,84	4	40,82	2	20,41	5	51,02
15.	Nowa Biała	16	57,97	4	14,49	2	7,25	5	18,12
16.	Nowe Bronowo	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
17.	Nowe Draganie	7	84,34	3	36,14	1	12,05	3	36,14
18.	Nowe Proboszczewice	43	27,60	10	6,42	8	5,13	14	8,99
19.	Nowe Trzepowo	12	32,88	1	2,74	1	2,74	3	8,22
20.	Ogorzelice	50	128,53	15	38,56	10	25,71	12	30,85
21.	Srebrna	27	71,62	9	23,87	7	18,57	13	34,48
22.	Stara Biała	14	32,94	3	7,06	1	2,35	5	11,76
23.	Stare Draganie	4	38,83	2	19,42	1	9,71	2	19,42
24.	Stare Proboszczewice	20	50,00	6	15,00	2	5,00	7	17,50
25.	Trzebuń	17	140,50	4	33,06	3	24,79	6	49,59
26.	Ułaszewo	2	22,73	2	22,73	1	11,36	2	22,73
27.	Włoczewo	11	86,61	4	31,50	5	39,37	6	47,24

L.p.	Nazwa miejscowości	Korzystający z zasiłków pomocy społecznej		Powód przyznania świadczenia					
		Liczba mieszkańców	W przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Bezrobocie		Niepełnosprawność		ubóstwo	
				Liczba korzystających	W przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Liczba korzystających	W przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Liczba korzystających	W przeliczeniu na 1000 mieszkańców
28.	Wyszyna	6	21,20	2	7,07	2	7,07	3	10,60
Ogółem		415	36,42	135	11,85	86	7,55	148	12,99

Opracowanie: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Stara Biała – stan na czerwiec 2016 r.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Adekwatną daną obrazującą poziom zamożności społeczeństwa jest liczba pozytywnych decyzji w wyniku wniosków złożonych w ramach programu rządowego „Rodzina 500+”. Na szczególną uwagę zasługuje analiza pozytywnych decyzji w ramach wniosków złożonych na pierwsze dziecko. Zgodnie z ustawą o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dn. 16.02.2016 istnieje możliwość uzyskania świadczenia na pierwsze dziecko, w przypadku, gdy: dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 800 zł, a w przypadku kiedy przynajmniej jedno dziecko jest niepełnosprawne nie przekracza 1 200 zł¹.

Liczba pozytywnie rozpatrzonych wszystkich wniosków w ramach programu „Rodzina 500 plus” (zarówno na pierwsze dziecko, jak i na drugie i kolejne dzieci) wyniosła 866. Na tysiąc mieszkańców gminy przypada więc prawie 76 pozytywnych decyzji. Spośród miejscowości najwięcej pozytywnie rozpatrzonych wniosków na 1000 mieszkańców przypadło w Ludwikowie, Ogorzelicach i Nowej Białej, a najmniej we Włoczewie, Ulaszewie i Srebrnej. Najwięcej pozytywnych decyzji wydanych na I. dziecko w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dotyczą rodzin z Ogorzelic, Miłodroża oraz Nowego Trzepowa.

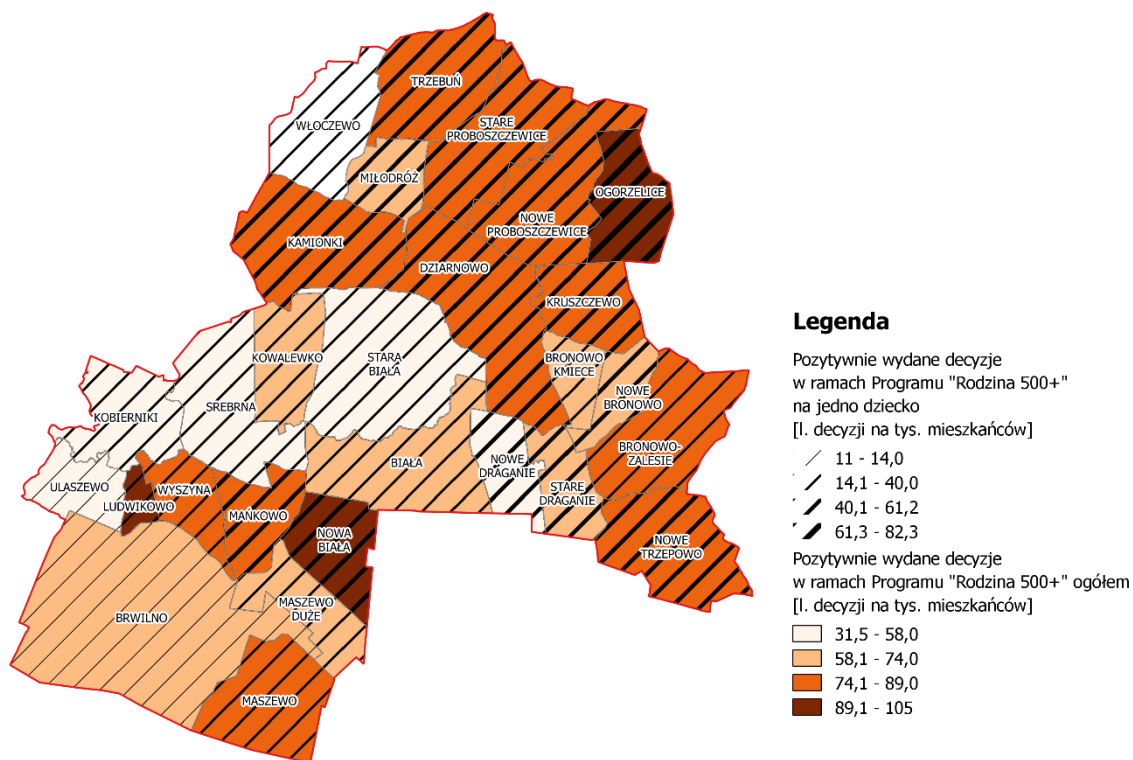
Tabela 17. Pozytywnie wydane decyzje w ramach programu „Rodzina 500 plus” w gminie Stara Biała

	Miejscowość	Liczba pozytywnych decyzji w ramach programu 500+	Liczba pozytywnych decyzji w ramach programu 500+ na 1000 mieszkańców	W tym liczba pozytywnych decyzji w ramach programu 500+ na I dziecko	W tym liczba pozytywnych decyzji w ramach programu 500+ na I dziecko na 1000 mieszkańców
1.	Biała	54	68,70	22	27,99
2.	Bronowo Kmiece	9	72,00	5	40,00
3.	Bronowo-Zalesie	33	82,50	14	35,00
4.	Brwilno	55	67,48	11	13,50
5.	Dziarnowo	22	77,46	13	45,77
6.	Kamionki	19	77,55	11	44,90
7.	Kobierniki	14	54,69	7	27,34
8.	Kowalewko	13	70,27	7	37,84
9.	Kruszczewo	8	80,81	5	50,51
10.	Ludwikowo	40	104,99	9	23,62
11.	Mańkowo	49	88,77	28	50,72
12.	Maszewo	43	76,65	16	28,52
13.	Maszewo Duże	140	73,53	58	30,46
14.	Miłodróż	7	71,43	6	61,22
15.	Nowa Biała	26	94,20	14	50,72
16.	Nowe Bronowo	8	72,73	5	45,45
17.	Nowe Draganie	4	48,19	4	48,19
18.	Nowe Proboszczewice	131	84,08	67	43,00
19.	Nowe Trzepowo	30	82,19	22	60,27
20.	Ogorzelice	38	97,69	32	82,26
21.	Srebrna	18	47,75	13	34,48
22.	Stara Biała	23	54,12	13	30,59
23.	Stare Draganie	6	58,25	5	48,54
24.	Stare Proboszczewice	33	82,50	22	55,00
25.	Trzebuń	10	82,64	7	57,85
26.	Ulaszewo	4	45,45	1	11,36
27.	Włoczewo	4	31,50	3	23,62
28.	Wyszyna	25	88,34	11	38,87
	Ogółem	866	75,99	431	37,82

Opracowanie: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Stara Biała – stan na czerwiec 2016 r.

¹ <http://www.program500plus.pl/kryterium-dochodowe.html>

Mapa 5. Pozytywnie wydane decyzje w ramach programu „Rodzina 500 plus” w gminie Stara Biała

Opracowano na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Stara Biała – stan na czerwiec 2016 r.

2.1.4. Bezpieczeństwo mieszkańców

W roku 2015 najczęściej popełnionych przestępstw na terenie gminy Stara Biała to przestępstwa kryminalne. Ich liczba (77) była dwukrotnie większa niż kradzieży (29), wśród których przeważały kradzieże z włamaniem. Niewiele mniej niż kradzieży było przypadków prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości w ruchu drogowym (23). Sporadycznie wystąpiły przestępstwa gospodarcze, z ustawy o narkomanii, uszkodzenia rzeczy czy bójki i pobicie.

Tabela 18. Przestępstwa popełnione w gminie Stara Biała w 2015 r.

Rodzaj przestępstwa	Liczba przestępstw zatwierdzonych
Gospodarcze	5
Kryminalne	77
Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości w ruchu drogowym	23
Z ustawy o narkomanii	2
Uszkodzenie rzeczy	4
Bójka i pobicie	2
Kradzież cudzej rzeczy łącznie	29
Kradzież z włamaniem	18
Kradzież samochodu i poprzez włamanie	3

Opracowanie: Komenda Miejska Policji w Płocku

2.1.5. Edukacja i poziom oświaty

Średnie wyniki egzaminów w szkołach podstawowych w gminie Stara Biała, w ostatnich trzech latach, kształtowały się na poziomie 50 – 70%. Pod względem średnich wyników egzaminów z j. polskiego i części matematyczno-przyrodniczej jedynie wyniki uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Wyszynie z roku na rok były coraz lepsze. Również w porównaniu do pozostałych szkół, szkoła w Wyszynie miała w ostatnich trzech latach najlepsze wyniki. Należy jednak wziąć pod uwagę, że liczba zdających była najmniejsza spośród wszystkich szkół i wynosiła maksymalnie 10 uczniów. Nie ma jednej szkoły, która na przełomie ostatnich trzech lat zawsze miała najgorsze wyniki egzaminów. W roku 2014 najgorsze wyniki miała szkoła w Starej Białej, w 2015 szkoła w Starych Proboszczewicach, a w 2016 szkoła w Maszewie Dużym.

Język obcy szóstkłasiści po raz pierwszy zdawali w 2015 roku i był to język angielski. Zarówno w 2015 jak i w 2016 roku najlepsze wyniki mieli uczniowie Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Wyszynie, a najgorsze uczniowie Szkoły Podstawowej w Starych Proboszczewicach.

Tabela 19. Wyniki ze sprawdzianu 6-klasisty w szkołach podstawowych w Gminie Stara Biała w latach 2014-2016

Rok	Egzaminy	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Starej Białej	Szkoła Podstawowa w Starych Proboszczewicach	Zespół Szkolno-Przedszkolny. Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Wyszynie	Zespół Szkół w Maszewie Dużym Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta
2014	średni, łączny, wynik egzaminów (j. polski i cz. mat-przyrodnicza)	53,8	60,5	65,3	62,8
	Liczba zdających	15	35	8	35
2015	j. polski	69,7	65,6	64,6	73,1
	Cz. mat. przyrodnicza	62,1	64,9	71,4	59,8
	średni, łączny, wynik egzaminów (j. polski i cz. mat-przyrodnicza)	65,9	65,2	67,9	66,6
	Cz. z j. obcego (j. angielski)	78,4	64,2	81,3	79,5
	Liczba zdających	12	39	7	26
2016	j. polski	75	70,4	74,5	68,6
	Cz. mat. przyrodnicza	49	45,7	67	54,4
	średni, łączny, wynik egzaminów (j. polski i cz. mat-przyrodnicza)	62,3	58,3	70,8	61,8
	Cz. z j. obcego (j. angielski)	68,1	58,3	73,3	72
	Liczba zdających	15	38	10	36

Opracowanie własne na podstawie danych OKE

2.1.6. Działalność organizacji pozarządowych

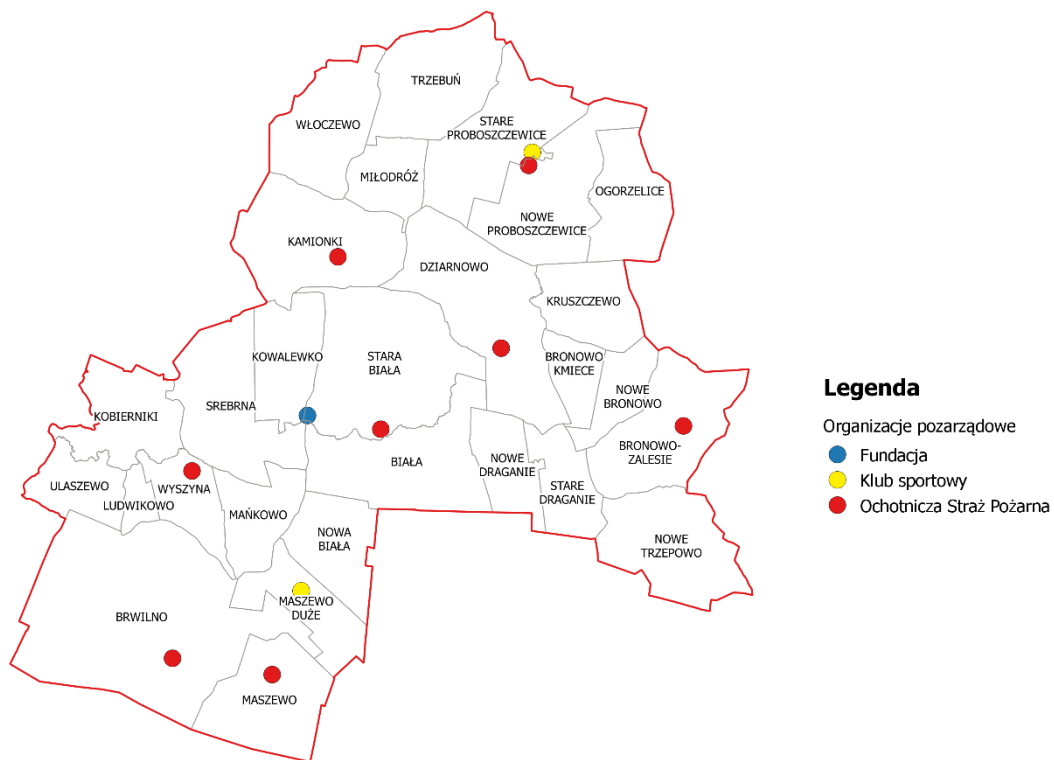
Na terenie gminy Stara Biała znajdowało się 11 organizacji pozarządowych. Było to: 8 jednostek ochotniczych straży pożarnych, dwa kluby sportowe oraz jedna fundacja. Remizy ochotniczych straży pożarnych rozmieszczone są dosyć równomiernie na terenie gminy. Kluby sportowe działają przy szkołach w Maszewie Dużym (LZS „Amator”) i Nowych Proboszczewicach (LZS „Start”), ale ofertę mają skierowaną również do dorosłych. Fundacja, mająca siedzibę w Starej Białej, zajmuje się ochroną i promocją zdrowia, upowszechnianiem kultury fizycznej oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Mapa 6. Organizacje pozarządowe w gminie Stara Biała

Opracowano na podstawie danych ze strony Związku Gmin Powiatu Płockiego: <http://mapa.zgrp.pl> – dostęp: 27 lipca 2016 r.

2.1.7. Frekwencja wyborcza

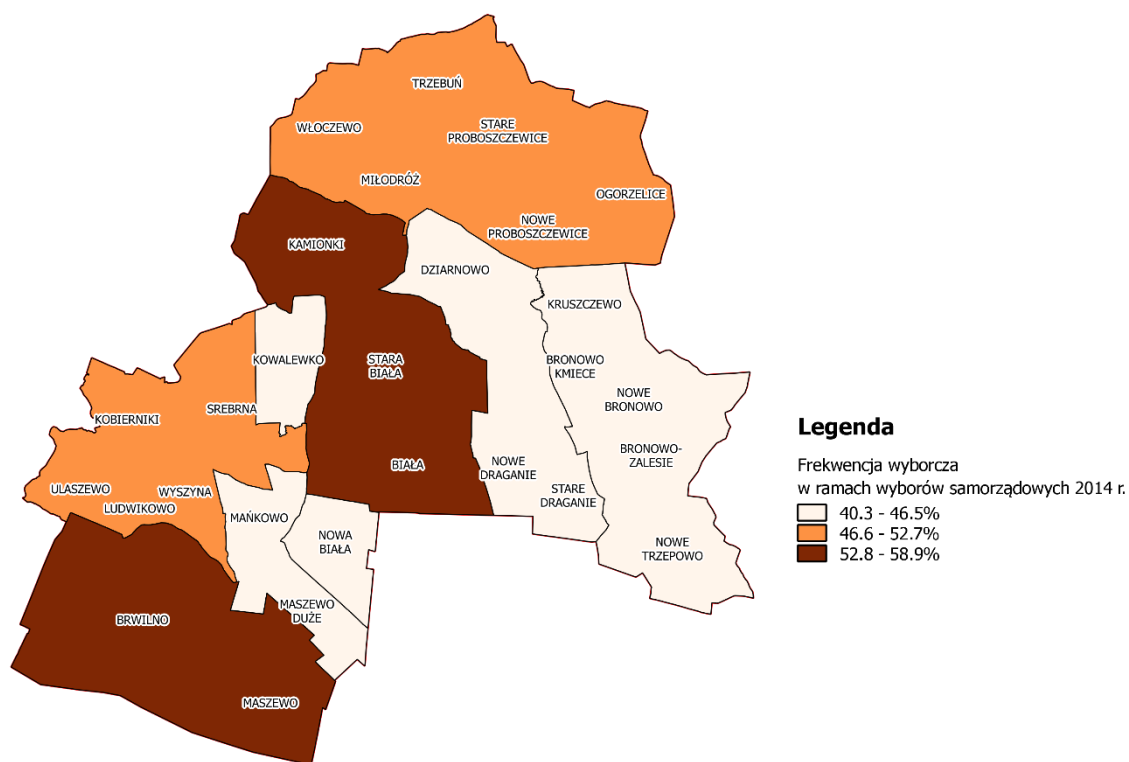
Gmina Stara Biała podzielona jest na 7 obwodów wyborczych. Najwyższą frekwencję odnotowano w obwodzie nr 3 – wyniosła ona prawie 55%. Obejmuje on miejscowości: Biała, Kamionki oraz Stara Biała. Najniższą frekwencją charakteryzował się obwód nr 1, gdzie 40,3% uprawnionych do głosowania brało udział w wyborach. Obwód nr 1 obejmuje Mańkowo i Maszewo Duże.

Tabela 20. Frekwencja podczas wyborów samorządowych w 2014 r.

L.p.	Miejscowości w gminie Stara Biała	Wybory samorządowe w 2014 r.
1	Obwód nr 1 (Mańkowo, Maszewo Duże)	40,3%
2	Obwód nr 2 (Nowe Proboszczewice, Miłodróż, Ogorzelice, Trzebuń, Włoczewo, Stare Proboszczewice)	46,7%
3	Obwód nr 3 (Biała, Kamionki, Stara Biała)	55,0%
4	Obwód nr 4 (Bronowo Kmiece, Bronowo-Zalesie, Kruszczevo, Nowe Bronowo, Nowe Trzepowo)	42,3%
5	Obwód nr 5 (Kobierniki, Ludwikowo, Srebrna, Ulaszewo, Wyszyna)	52,0%
6	Obwód nr 6 (Brwilno, Maszewo)	54,8%
7	Obwód nr 7 (Dziarnowo, Kowalewko, Nowa Biała, Nowe Draganie, Stare Draganie)	46,4%

Opracowanie na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Mapa 7. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 r.

Opracowane na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

2.2. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

2.2.1. Położenie i struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Gmina Stara Biała to gmina wiejska położona w zachodniej części województwa mazowieckiego. Zlokalizowana jest w północnej części powiatu plockiego, nad północnym brzegiem Wisły. W gminie znajduje się 28 miejscowości. Gmina sąsiaduje z Miastem Płock, PKN Orlen oraz gminami: Bielsk, Radzanowo, Nowy Duninów, Brudzeń Duży, Gozdowo. Od Warszawy dzieli ją 118 km, natomiast od siedziby władz powiatu - Płocka - 10 km.

Łączna powierzchnia gminy wynosi 111,12 km², co stanowi 6,18% powierzchni powiatu plockiego, 0,31% powierzchni województwa mazowieckiego i 0,03% powierzchni Polski. Największą powierzchnię zajmuje miejscowości Brwilno (1372 ha) oraz Dziarnowo (737 ha), najmniejszymi powierzchniami miejscowościami są Ludwikowo (64 ha) oraz Bronowo Kmiecie (135 ha).

Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 102,6 osoby na km². Największą gęstością zaludnienia odznaczają się wsie Maszewo Duże (724,7 os. na km²) oraz Ludwikowo (595,3 os. na km²), najmniejszą gęstością zaludnienia Trzebuń (27,1 os. na km²) i Włoczewo (31,7 os. na km²).

Tabela 21. Powierzchnia oraz gęstość zaludnienia poszczególnych miejscowości.

Lp.	Nazwa miejscowości	Powierzchnia	Gęstość zaludnienia (os./km ²)
1	Biała	546 ha	144,1
2	Bronowo Kmiecie	135 ha	92,6
3	Bronowo-Zalesie	492 ha	80,5
4	Brwilno	1372 ha	59,5
5	Dziarnowo	737 ha	38,5
6	Kamionki	566 ha	43,3
7	Kobierniki	339 ha	75,5
8	Kowalewko	290 ha	63,8
9	Kruszczewo	287 ha	34,1
10	Ludwikowo	64 ha	595,3
11	Mańkowo	246 ha	226
12	Maszewo	385 ha	145,7
13	Maszewo Duże	263 ha	724,7
14	Mitodróż	199 ha	48,7
15	Nowa Biała	289 ha	94,5
16	Nowe Bronowo	169 ha	65,1
17	Nowe Draganie	216 ha	37
18	Nowe Proboszczewice	512 ha	304,1
19	Nowe Trzepowo	469 ha	78,5
20	Ogorzelice	321 ha	121,2
21	Srebrna	497 ha	76,1
22	Stara Biała	735 ha	58
23	Stare Draganie	220 ha	46,4
24	Stare Proboszczewice	489 ha	81,8
25	Trzebuń	447 ha	27,1
26	Ułaszewo	209 ha	42,1
27	Włoczewo	401 ha	31,7
28	Wyszyna	209 ha	134,9
Ogółem		111 km ²	102,6

Opracowanie własne na podstawie BIP Gminy Stara Biała, stan na lipiec 2016

Przez tereny Gminy przebiegają drogi:

- gminne długości 64,239 km,
- powiatowe długości 45 km,
- wojewódzkie długości 24,827 km,

– droga krajowa Nr 60 długości 1 km,
oraz linia kolejowa łącząca Płock z Sierpcem.

2.2.2. Struktura użytkowania gruntów

Ponad ¾ powierzchni gminy Stara Biała zajmowały w 2015 r. użytki rolne, co świadczy o wiejskim charakterze obszaru. Następnie najwięcej było gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych. Grunty pod wodami, stanowiące 2,8% powierzchni gminy, w dużej mierze stanowił fragment Wisły. Spośród gruntów zabudowanych najwięcej jest wykorzystanych na tereny mieszkaniowe. Zajmują one 1,7% powierzchni gminy. Biorąc pod uwagę cały powiat płocki, gmina należy do tych z większą powierzchnią terenów mieszkaniowych. Powierzchnia terenów przemysłowych jest prawie równa powierzchni terenów rekreacyjno-wypoczynkowych - wynoszą one 1,2 oraz odpowiednio 1,1% powierzchni gminy. Powierzchnia nieużytków to 1,4% powierzchni gminy.

Tabela 22. Struktura użytkowania gruntów w 2015 r.

	użytki rolne razem	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	grunty pod wodami	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	Nieużytki
Polska	59,9%	30,9%	2,0%	1,0%	0,4%	0,2%	1,5%
Województwo mazowieckie	67,6%	24,5%	1,2%	1,4%	0,3%	0,1%	1,0%
Powiat płocki	73,7%	17,9%	3,6%	0,6%	0,2%	0,1%	1,1%
Gmina Stara Biała	76,6%	11,0%	2,8%	1,7%	1,2%	1,1%	1,4%

Źródło: BDL GUS

2.2.3. Charakterystyka zasobu mieszkaniowego

Liczba mieszkań oddawanych do użytku w latach 2010 – 2014 zarówno w gminie Stara Biała, jak i w powiecie płockim, województwie mazowieckim i w Polsce, wahała się w poszczególnych latach. Najmniej mieszkań (58) oddano w 2012 r. a najwięcej (81) w 2011 r. Dynamika zmian między rokiem 2011 a 2014 jest mniejsza od 100 i tym samym dużo mniejsza niż dla powiatu, województwa czy kraju.

Tabela 23. Mieszkania oddawane w nowych budynkach mieszkalnych (oddanych do użytkowania w całości lub w poszczególnych częściach) i niemieszkalnych w latach 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika
Polska	126 474	148 663	141 160	139 557	144 129	113,96
Województwo mazowieckie	28 407	24 195	29 975	28 802	30 284	106,61
Powiat płocki	401	388	484	483	444	110,72
Gmina Stara Biała	81	58	75	79	68	83,95

Źródło: BDL GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w gminie Stara Biała w latach 2010 – 2014 zwiększała się, by wynieść w 2015 r. 106,5 m². Dynamika zmian była równa 102,7. Najniższa była w roku 2010 (103,7 m²). Wartości te są bardzo wysokie w porównaniu do średniej krajowej wynoszącej w 2015 r. 73,4m², średniej wojewódzkiej (71,7m²) czy nawet powiatowej (92,1m²). Wynika to m.in. z wiejskiego charakteru gminy. Warto zauważyć, że wartości te dla powiatu płockiego również są dużo wyższe niż dla województwa czy kraju.

Tabela 24. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2010- 2014

	2010	2011	2012	2013	2014	Dynamika
Polska	72,3	72,6	72,8	73,1	73,4	101,52
Województwo mazowieckie	70,6	70,9	71,2	71,5	71,7	101,56
Powiat płocki	90,5	90,8	91,3	91,8	92,1	101,77

Gmina Stara Biała	103,7	104,3	105,0	106,1	106,5	102,70
-------------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Źródło: BDL GUS

W latach 2010 – 2014 w gminie Stara Biała wzrastała szybko również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca. W 2010 r. wynosiła 28,1 m², a w 2014 r. 30,1 m², przez co dynamika zmian wyniosła 107,12. Warto odnotowania jest, że dynamika była większa niż dla kraju, województwa czy powiatu. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca w gminie jest o ponad 3 m² większa niż dla Polski.

Tabela 25. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca w latach 2010- 2014

	2010	2011	2012	2013	2014	Dynamika
Polska	25,3	25,6	25,9	26,3	26,7	105,53
Województwo mazowieckie	27,6	28,0	28,4	28,8	29,1	105,43
Powiat płocki	26,6	27,0	27,3	27,8	28,2	106,02
Gmina Stara Biała	28,1	28,5	28,9	29,5	30,1	107,12

Źródło: BDL GUS

Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców w gminie Stara Biała w latach 2010 – 2014 wzrastała od 271 do 282 mieszkań. Dynamika zmian wyniosła 104,06. W porównaniu do powiatu płockiego, województwa mazowieckiego oraz Polski, wartości te są niskie.

Tabela 26. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014	Dynamika
Polska	350	353	356	360	363	103,71
Województwo mazowieckie	392	395	399	402	406	103,57
Powiat płocki	295	297	299	303	307	104,07
Gmina Stara Biała	271	273	276	278	282	104,06

Źródło: BDL GUS

2.2.4. Infrastruktura techniczna

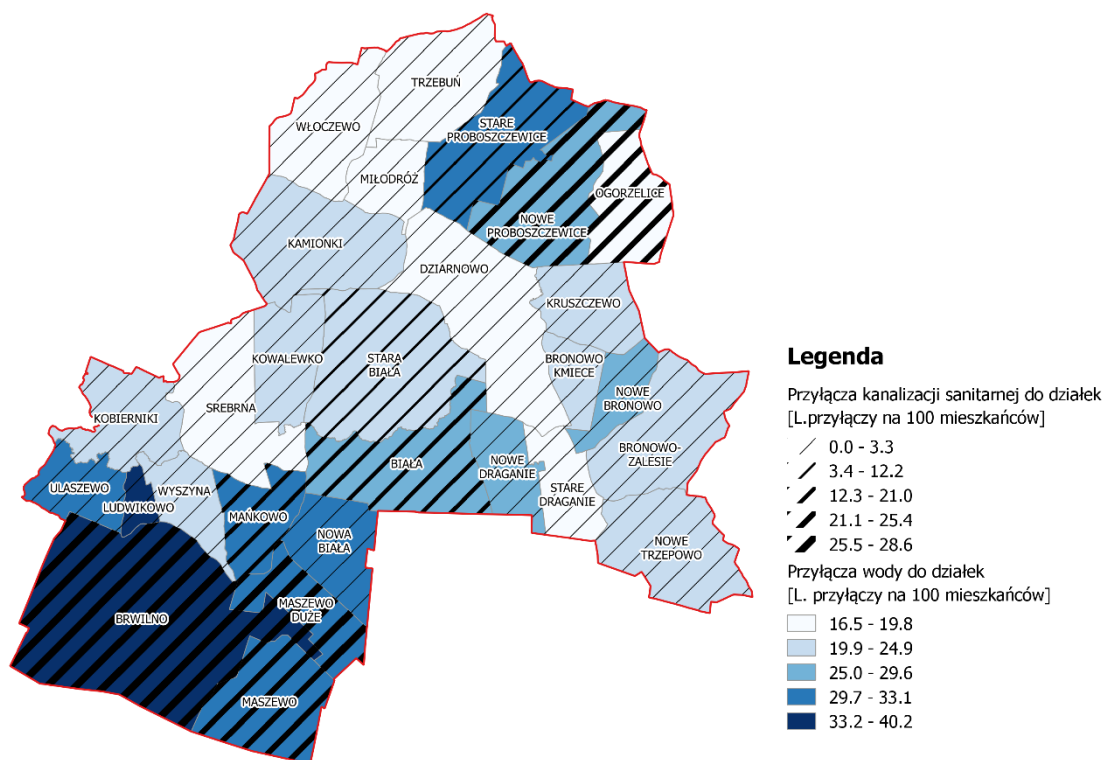
W gminie Stara Biała na 100 mieszkańców przypada średnio 26,07 przyłączy wody i 7,05 przyłączy kanalizacji sanitarnej do działek. Najmniej przyłączy wody jest we Włoczewie, Starym Draganiu i Ogorzelicach. Jedynie 9 miejscowości posiada przyłącza wodno-kanalizacyjne. Są to, poczynając od największej liczby przyłączy: Maszewo Duże, Nowe Proboszczewice, Brwilno, Biała, Maszewo, Ogorzelice, Mańkowo, Stara Biała i Stare Proboszczewice. Wskaźnik przyłączy kanalizacji sanitarnej do działek oscyluje od 11,76 do 28,62 na 100 mieszkańców.

Tabela 27. Przyłącza wodno-kanalizacyjne w gminie Stara Biała

L.p.	Miejscowości w gminie Stara Biała	Liczba przyłączy wody do działek (szt.)	Liczba przyłączy kanalizacji sanitarnej do działek (szt.)	Wskaźnik przyłączy wody do działek na 100 mieszkańców	Wskaźnik przyłączy kanalizacji sanitarnej do działek na 100 mieszkańców
1	Biała	233	165	29,64	20,99
2	Bronowo Kmiece	27	0	21,60	0,00
3	Bronowo-Zalesie	96	0	24,00	0,00
4	Brwilno	312	233	38,28	28,59
5	Dziarnowo	55	0	19,37	0,00
6	Kamionki	59	0	24,08	0,00
7	Kobierniki	57	0	22,27	0,00
8	Kowalewko	45	0	24,32	0,00
9	Kruszczewo	24	0	24,24	0,00
10	Ludwikowo	153	0	40,16	0,00
11	Mańkowo	183	98	33,15	17,75
12	Maszewo	180	141	32,09	25,13
13	Maszewo Duże	610	545	32,04	28,62
14	Miłodróż	19	0	19,39	0,00
15	Nowa Biała	88	9	31,88	3,26
16	Nowe Bronowo	30	0	27,27	0,00
17	Nowe Draganie	23	0	27,71	0,00
18	Nowe Proboszczewice	457	367	29,33	23,56
19	Nowe Trzepowo	87	0	23,84	0,00
20	Ogorzelice	73	99	18,77	25,45
21	Srebrna	74	0	19,63	0,00
22	Stara Biała	106	50	24,94	11,76
23	Stare Draganie	19	0	18,45	0,00
24	Stare Proboszczewice	127	49	31,75	12,25
25	Trzebuń	24	0	19,83	0,00
26	Ułaszewo	27	0	30,68	0,00
27	Włoczewo	21	0	16,54	0,00
28	Wyszyna	70	0	24,73	0,00
Ogólnie		3279	1756	28,77	15,41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stara Biała

Mapa 8. Przyłącza wody i kanalizacji w gminie Stara Biała

Opracowano na podstawie danych z Urzędu Gminy Stara Biała – stan na 2015 r.

Od 2010 r. wyraźnie wzrósł odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej. Największy skok, wynoszący około 15 punktów procentowych, odnotowano pomiędzy 2013 a 2014 rokiem. W roku 2014 jedynie 3% ludności nie korzystało z sieci wodociągowej. Jednocześnie w 2014 r. gmina osiągnęła wartość wyższą niż średnie przedstawione w poniższej tabeli, w tym średnia dla Polski, wynosząca 91,6.

Tabela 28. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014	Dynamika
Polska	87,4	87,6	87,9	88,0	91,6	104,81
Województwo mazowieckie	83,5	84,0	84,2	84,5	89,3	106,95
Powiat plocki	81,1	81,4	81,5	81,7	88,3	108,88
Gmina Stara Biała	81,5	82,0	81,2	81,7	96,9	118,90

Źródło: BDL GUS

Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w gminie Stara Biała w latach 2010 – 2014 systematycznie i szybko wzrastał. W roku 2010 wskaźnik ten wyniósł jedynie 41,4 %. W przypadku sieci kanalizacyjnej, podobnie jak w przypadku sieci wodociągowej, nastąpił szybki wzrost między rokiem 2013 a 2014. Od roku 2014 ponad połowa mieszkańców (56,2%) korzysta z sieci kanalizacyjnej. Wskaźniki te są o ok. połowę wyższe niż dla powiatu. Wciąż jednak, na tle województwa czy kraju wypadają raczej źle, bowiem 66,7% ludności województwa mazowieckiego i 68,7% ludności Polski korzystało w 2015 r. z sieci kanalizacyjnej.

Tabela 29. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014	Dynamika
Polska	62,0	63,5	64,3	65,1	68,7	110,81
Województwo mazowieckie	61,5	63,1	63,7	64,7	66,7	108,46
Powiat płocki	23,6	25,0	25,9	26,8	30,1	127,54
Gmina Stara Biała	41,4	46,2	47,1	47,8	56,2	135,75

Źródło: BDL GUS

Również rozpatrując odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej można mówić o bardzo szybkim rozwoju. W 2010 r. w gminie Stara Biała jedynie 16,4% ludności korzystało z sieci gazowej. W roku 2015 była to już prawie ¼ wszystkich mieszkańców Gminy, co jest wartością ponad 4 razy wyższą niż odsetek w powiecie płockim. Mimo to, wartości te dla Polski czy województwa są dużo wyższe i wynoszą ponad 50%.

Tabela 30. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014	Dynamika
Polska	52,5	52,5	52,4	52,4	52,2	99,43
Województwo mazowieckie	54,6	54,5	53,5	53,7	53,6	98,17
Powiat płocki	4,3	4,8	5,0	5,6	6,1	141,86
Gmina Stara Biała	16,4	18,0	19,7	22,9	24,8	151,22

Źródło: BDL GUS

2.2.5. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zabytki w gminie Stara Biała to głównie kościoły, dwory, parki podworskie oraz młyny. Ponad 80% zabytków jest w stanie dobrym lub zadowalającym z przewagą tych pierwszych. W stanie niepokojącym są: park dworski w Bronowie - Zalesiu, Zespół Domu Wypoczynkowego Seminarium Duchownego w Brwilnie oraz cmentarz rzymsko – katolicki przy parafii pw. Św. Jadwigi w Starej Białej.

Znaczące zabytki znajdują się w Starych Proboszczewicach oraz Srebrnej. Poza tym ulokowane są w miejscowościach: Brwilno, Bronowo-Zalesie, Kruszczevo, Biała, Stara Biała, Wyszyna, Ogorzelice i Ulaszewo. Wymienione w powyższym akapicie obiekty w stanie najgorszym znajdują się w Brwilnie (zespół wypoczynkowy i cmentarz) oraz w Bronowie-Zalesiu (park dworski).

Tabela 31. Zabytki w gminie Stara Biała

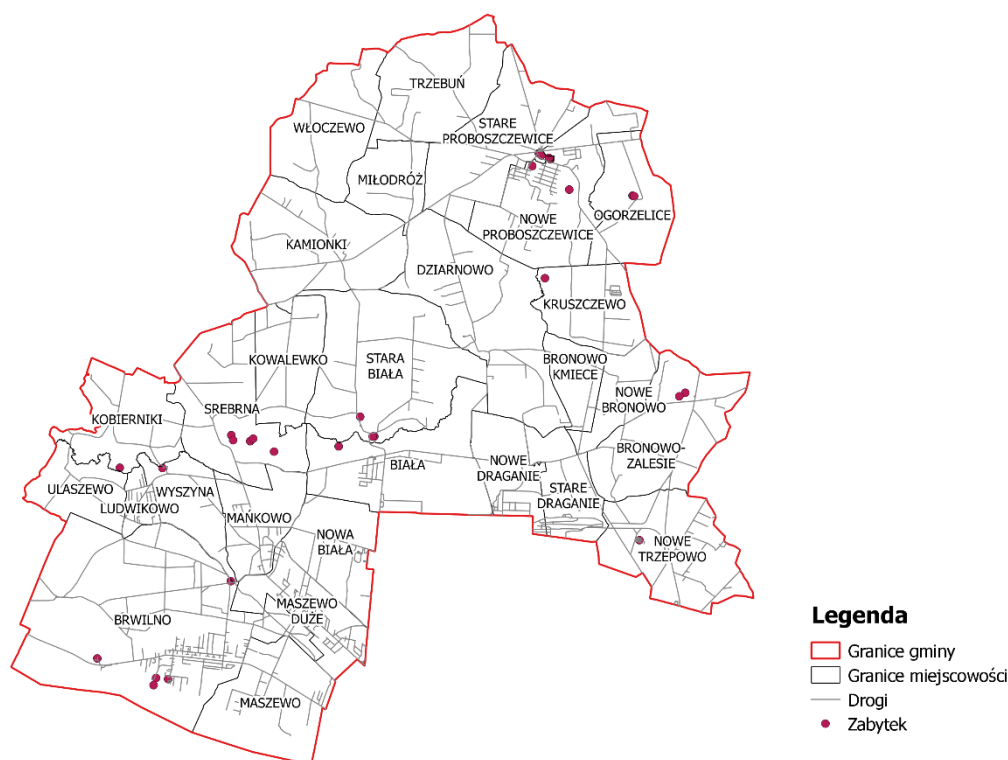
Nazwa zabytku	Adres	Data powstania
Kościół parafialny pod wezwaniem św. Andrzeja, dzwonnica drewniana, cmentarz przykościelny	Brwilno, ul. Kościelna 3	1740 r.
Dwór murowany	Ogorzelice 10	połowa XIX w.
Kościół Parafialny pw. św. Floriana	Stare Proboszczewice, ul. Floriańska 1	1869 r.
Dwór murowany, park	Nowe Proboszczewice, ul. Floriańska 7	1906 r.
Dwór murowany „Pałac Srebrna”	Srebrna 29	ok 1800 r.
Park krajobrazowo-naturalistyczny	Srebrna 29	ok 1900 r.
Park leśny	Srebrna 29	nieokreślone
Spichlerz murowany	Srebrna 46	1891 r.
Kościół parafialny pw. św. Jadwigi Śląskiej	Stara Biała 65	1879 r.
osada	---	archeologia
grodzisko	Nowe Proboszczewice, ul. Płocka	archeologia

Nazwa zabytku	Adres	Data powstania
park dworski	Bronowo-Zalesie 19	połowa XIX w.
młyn elektryczny	Bronowo-Zalesie 19	1927 r.
Zespół Domu Wypoczynkowego Seminarium Duchownego	Brwilno, ul. Płocka 90	1926-27 r. lata 20-te XX wieku
cmentarz rzymsko-katolicki przy parafii pw. św. Andrzeja Apostoła	Brwilno, ul. Słoneczna	4 ćw. XIX w.
mogiła zbiorowa na miejscu egzekucji hitlerowskich	Brwilno (las brwileński)	1947 r.
młyn wodny, murowano-drewniany	Kobierniki	lata 20-te XX w.
nieznany cmentarz ewangelicki	Kruszczewo	nieustalona
park dworski krajobrazowy	Ogorzelice 10	ok. połowy XIX w.
dzwonnica kościelna	Stare Proboszczewice, ul. Floriańska 1	przełom XIX i X w.
plebania	Stare Proboszczewice, ul. Floriańska 1	lata 20-te XX w.
kaplica cmentarna	Nowe Proboszczewice, ul. Płocka 3	4 ćw. XIX w.
cmentarz rzymsko-katolicki przy parafii pw. św. Floriana	Stare Proboszczewice, ul. Płocka 3	4 ćw. XIX w.
gorzelnia	Srebrna 46	4 ćw. XIX w.
magazyn spirytusowy	Srebrna 46	pocz. XX w.
ogrodzenie kościoła	Stara Biała 65	4ćw. XIX w
cmentarz rzymsko-katolicki przy parafii pw. św. Jadwigi Śląskiej	Stara Biała 6 F	4ćw. XIX w
młyn elektryczny	Wyszyna 17A	2 połowa XIX w
przystań żeglugi wodnej	Brwilno, ul Kościelna 6	nieustalony
dwór wraz z otaczającym drzewostanem	Nowe Trzepowo 55	Lata 20 XX w

Opracowanie na podstawie danych dostarczonych przez Urząd Gminy Stara Biała

Mapa 9. Zabytki w gminie Stara Biała

Opracowano na podstawie danych dostarczonych przez Urząd Gminy Stara Biała

2.3. Sfera gospodarcza

Liczba podmiotów gospodarczych odpowiada liczbom ludności w miejscowościach. W Miłodrożu znajdował się tylko jeden podmiot gospodarczy. Jednocześnie stanowi on najmniejszą liczbę podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w całej gminie. W miejscowościach: Nowe Draganie, KruszczeWO oraz Ulaszewo są jedynie 2 podmioty gospodarcze. Najwyższą wartość w przeliczeniu na tys. mieszkańców charakteryzowała miejscowość Nowa Biała.

Tabela 32. Liczba podmiotów gospodarczych

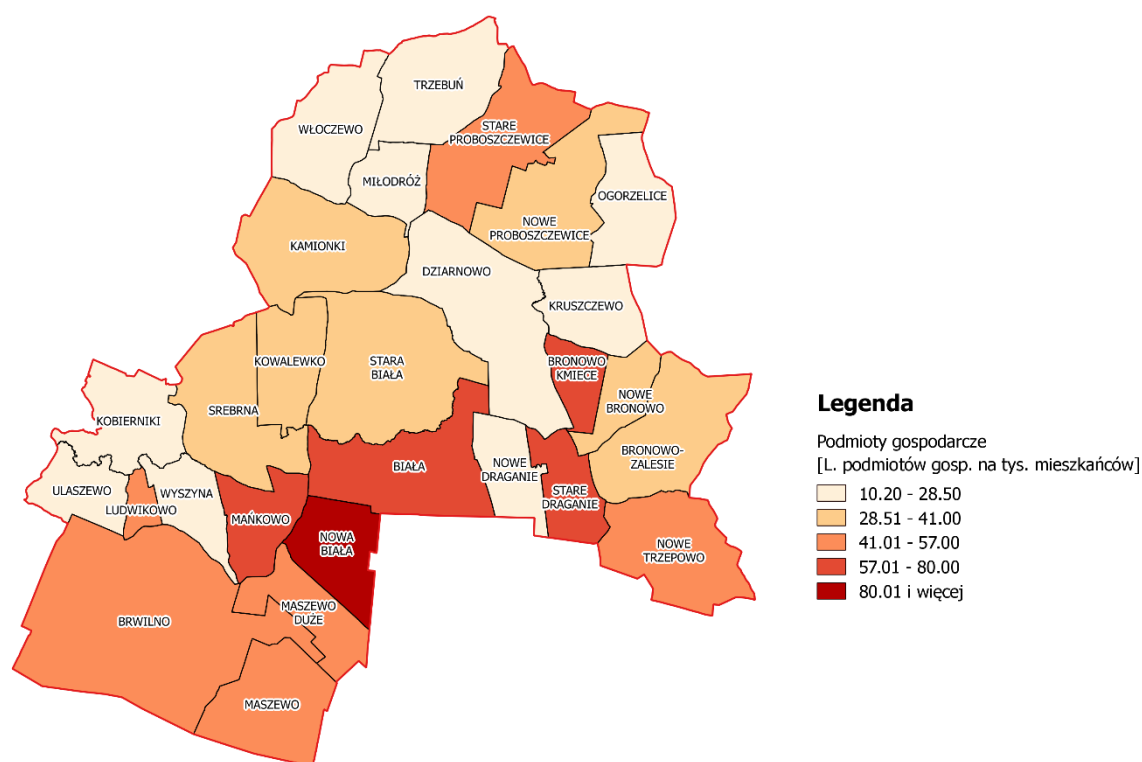
L.p.	Miejscowość	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na tys. mieszkańców miejscowości
1.	Biała	51	64,89
2.	Bronowo Kmiece	10	80,00
3.	Bronowo-Zalesie	14	35,00
4.	Brwilno	37	45,40
5.	Dziarnowo	6	21,13
6.	Kamionki	10	40,82
7.	Kobierniki	6	23,44
8.	Kowalewko	7	37,84
9.	KruszczeWO	2	20,20
10.	Ludwikowo	17	44,62
11.	Mańkowo	39	70,65
12.	Maszewo	31	55,26
13.	Maszewo Duże	108	56,72
14.	Miłodróż	1	10,20
15.	Nowa Biała	30	108,70

L.p.	Miejscowość	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na tys. mieszkańców miejscowości
16.	Nowe Bronowo	4	36,36
17.	Nowe Draganie	2	24,10
18.	Nowe Proboszczewice	59	37,87
19.	Nowe Trzepowo	18	49,32
20.	Ogorzelice	10	25,71
21.	Srebrna	13	34,48
22.	Stara Biała	16	37,65
23.	Stare Draganie	7	67,96
24.	Stare Proboszczewice	21	52,50
25.	Trzebuń	3	24,79
26.	Ułaszewo	2	22,73
27.	Włoczewo	3	23,62
28.	Wyszyna	8	28,27
Ogółem		535	46,95

Źródło: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej – stan na 12 lipiec 2016 r.

Mapa 10. Podmioty gospodarcze w gminie Stara Biała

Opracowano na podstawie informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – stan na 12 lipca 2016 r.

W gminie Stara Biała liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności systematycznie wzrastała przez ostatnich pięć lat. W roku 2011 była równa 64, a w 2015 wynosiła już 72. Wciąż są to jednak wartości niższe niż dla województwa mazowieckiego (143 w 2015 r.) i Polski (109 w 2015 r.). Wskaźniki dla gminy kształtują się jednak pozytywnie na tle powiatu płockiego, dla którego w 2015 r. wartość wynosiła 65.

Tabela 33. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w latach 2011 - 2015 na 1 000 ludności

	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	100	103	106	107	109

Województwo mazowieckie	128	132	136	139	143
Powiat płocki	57	59	61	63	65
Gmina Stara Biała	64	67	68	70	72

Źródło: BDL GUS

W ostatnich pięciu latach w gminie Stara Biała wzrastała liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających od 0 do 9 pracowników w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Najniższa była w 2011 r. i wynosiła 911,4 mikroprzedsiębiorstw na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, a najwyższa w 2015 r. i wynosiła 1 053,1. Wartość wskaźnika jest o ok. 500 mniejsza niż wartość dla całej Polski. Na tle powiatu płockiego gmina Stara Biała wyróżnia się pozytywnie – w roku 2015 wartość dla powiatu płockiego była o ok. 70 mniejsza niż dla gminy Stara Biała.

W porównaniu z wartościami dla kraju, województwa i powiatu, wskaźniki dotyczące małych przedsiębiorstw kształtują się tak samo. Wskaźnik dla gminy Stara Biała w 2015 r. miał wartość większą niż dla powiatu płockiego, ale mniejszą niż dla województwa mazowieckiego i Polski. Wskaźnik liczby małych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców gminy Stara Biała nie miał stałego trendu. Najwyższy był w 2011 r. (63,8), a najniższy w 2012 r. (44,0).

W gminie nie ma przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 250 osób. Jeśli chodzi o średnie przedsiębiorstwa, zatrudniające od 50 do 249 osób, to od 2012 r. ich liczba w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, spada. Najwyższą wartość ten wskaźnik miał w 2012 r., kiedy wyniósł 12,4, a najniższą w 2011 (8,3). Spadek w 2015 r. spowodował również znaczne odchylenie od wartości krajowej, która w latach ubiegłych była zbliżona do gminnej. Na tle powiatu płockiego dane te wyróżniają się pozytywnie.

Tabela 34. Liczba podmiotów gospodarczych wg klas wielkości zatrudnienia na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2011- 2015

	0 - 9					10 - 49					50 - 249					250 i więcej				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	1 485,5	1 542,1	1 593,1	1 625,5	1 668,0	65,0	59,5	59,5	60,6	61,3	11,9	12,1	12,1	12,2	12,2	1,9	1,9	1,8	1,8	1,9
Województwo mazowieckie	1 922,0	2 005,1	2 090,9	2 150,9	2 237,7	78,8	73,8	74,4	76,3	77,2	15,1	15,1	15,2	15,3	15,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Powiat płocki	841,0	879,2	918,2	945,8	978,0	51,9	42,6	42,6	43,7	43,4	4,3	5,3	6,0	6,5	6,5	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4
Gmina Stara Biała	911,4	986,1	1 000,3	1 011,9	1 053,1	63,8	44,0	44,6	51,2	50,4	8,3	12,4	12,2	12,1	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: BDL GUS

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Stara Biała wzrosła z 8,3 w roku 2011 do 9,2 w roku 2015. Zauważyć należy, że liczba osób prowadzących działalność gospodarczą w stosunku do osób w wieku produkcyjnym ma tendencję wzrostową zarówno w kraju, jak i w województwie mazowieckim, powiecie płockim i gminie Stara Biała. Wartości te dla gminy są większe niż dla powiatu płockiego, ale mniejsze niż dla województwa mazowieckiego i Polski.

Tabela 35. Osoby prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym

	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	11,6	11,9	12,1	12,2	12,4
Województwo mazowieckie	14,1	14,5	14,9	15,0	15,3
Powiat płocki	7,3	7,5	7,8	8,0	8,2
Gmina Stara Biała	8,3	8,8	8,8	8,9	9,2

Źródło: BDL GUS

2.4. Sfera środowiskowa

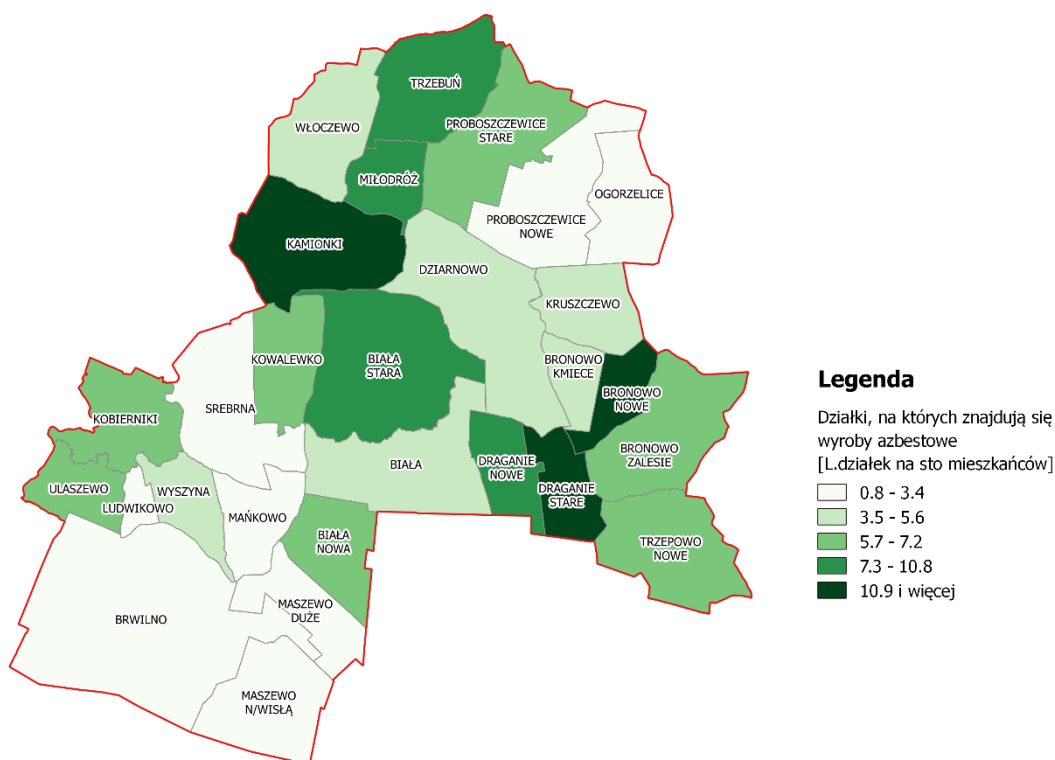
Na 486 działkach w gminie Stara Biała występują wyroby azbestowe. Średnio, w przeliczeniu na 100 mieszkańców tego typu wyroby występują na 4,26 działkach. Najwięcej takich działek znajduje się w Białej, Nowych Proboszczewicach oraz Starej Białej. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców poszczególnych miejscowości, najgorsza sytuacja panuje w Kamionkach, Starych Draganiach oraz Nowym Bronowie.

Tabela 36. Działki w gminie Stara Biała, na których znajdują się wyroby azbestowe

L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba działek, na których występują wyroby azbestowe	Liczba działek, na których występują wyroby azbestowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Biała	40	5,09
2	Bronowo Kmiece	7	5,60
3	Bronowo-Zalesie	28	7,00
4	Brwilno	10	1,23
5	Dziarnowo	15	5,28
6	Kamionki	31	12,65
7	Kobierniki	15	5,86
8	Kowalewko	12	6,49
9	Kruszczewo	5	5,05
10	Ludwikowo	3	0,79
11	Mańkowo	14	2,54
12	Maszewo	19	3,39
13	Maszewo Duże	37	1,94
14	Miłodróż	10	10,20
15	Nowa Biała	20	7,25
16	Nowe Bronowo	13	11,82
17	Nowe Draganie	9	10,84
18	Nowe Proboszczewice	40	2,57
19	Nowe Trzepowo	22	6,03
20	Ogorzelice	11	2,83
21	Srebrna	11	2,92
22	Stara Biała	38	8,94
23	Stare Draganie	13	12,62
24	Stare Proboszczewice	26	6,50
25	Trzebuń	12	9,92
26	Ułaszewo	6	6,82
27	Włoczewo	6	4,72
28	Wyszyna	13	4,59
Ogólnie		486	4,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stara Biała

Mapa 11. Liczba działek zawierających wyroby azbestowe na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stara Biała

OBSZARY CHRONIONE:

Brudzeński Park Krajobrazowy

Na terenie gmin Brudzeń Duży oraz Stara Biała znajduje się Brudzeński Park Krajobrazowy. Powierzchnia całego Parku wynosi 31,33 km², z czego na terenie gminy Stara Biała jest to 10,90 km². Utworzony w 1988 r. Park obejmuje ochroną dolny odcinek Skrzy Prawej i otaczające go kompleksy leśne, które stanowią 50% powierzchni Parku. Dolina Skrzy Prawej nazywana jest Szwajcarią Mazowiecką. Obszar Parku charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu utworzoną przez zlodowacenie i meandrujący charakter rzeki. Wzdłuż Skrzy poprowadzono Czerwony Szlak Turystyczny im. Bolesława Krzywoustego. Wśród licznych jezior największe znajduje się w miejscowości Józefowo na terenie gminy Brudzeń Duży. Dominują tu grądy dębowo – grabowe, a pod względem runa wyróżnia się powszechnym występowaniem znajdujących się pod ochroną śnieżyczek przebiśniegów, które stały się symbolem Parku. Inne gatunki znajdujące się pod ochroną to: wawrzynek wilczytoko i lilia złotogłów, natomiast chronione gatunki fauny to: derkacze, trzmielojady i jarzębatki. Inne zwierzęta, jakie tu występują to m.in.: bociany czarne, zimorodki zwyczajne, remizy, myszołowy, wydry, bobry, dziki, sarny, zające, piżmaki, borsuki, szczupaki i sandacze. Na stan środowiska w Parku negatywnie wpływa bliskie sąsiedztwo aglomeracji płockiej, a zwłaszcza terenu przemysłowego PKN Orlen. Brudzeński Park Krajobrazowy posiada również walory kulturowe. Na jego terenie znajdują się jedne z największych grodzisk regionu, obeliski upamiętniające walki podczas drugiej wojny światowej oraz młyn wodny.

Rezerwat Brwilno

W granicach Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego znajdują się 3 rezerваты przyrody: Brudzeńskie Jary, Brwilno oraz Sikórz. Część rezerwatu Brwilno położona jest na terenie gminy Stara Biała. Rezerwat rozciąga się wzdłuż skarpy Jeziora Włocławskiego na powierzchni 0,65 km². Celem jego utworzenia w 1977 r. było zachowanie na skarpi nadwiślańskiej fragmentu świetlistej dąbrowy i towarzyszącego mu runa. Ze względu na ciepły mikroklimat

lasy te mają w tym miejscu dobre warunki rozwoju. Na terenie rezerwatu dominują 80 – 90 letnie dęby oraz sosny i lipy. Z roślin będących pod pełną ochroną gatunkową rosną tu wawrzynek wilczełyko oraz lilia złotogłów.

Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu

Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu na tym terenie został utworzony w 1988 r. Pełni on ważną funkcję ze względu na obecności korytarzy ekologicznych. Głównym przedmiotem ochrony są tarasy zalewowe i nadzalewowe, obejmujące tereny łąkowo – rolne oraz wydmy.

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Stara Biała znajduje się 9 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 11, 54 ha, z czego 8 ha znajduje się w miejscowości Brwilno, a 1 w Srebrnej. Przedmiotem ochrony wszystkich użytków są tereny leśne.

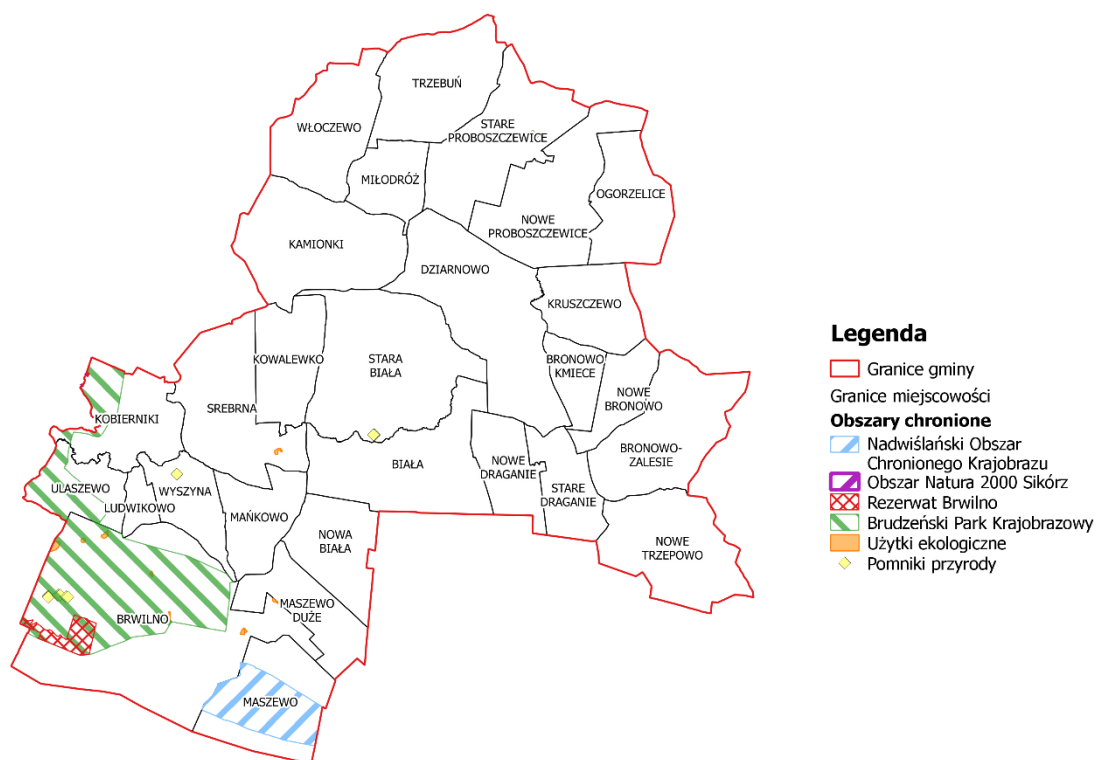
Pomniki przyrody

Znajduje się tu 13 pomników przyrody. Są to 4 lipy drobnolistne, 7 dębów szypułkowych i sosna zwyczajna. Jeden z pomników jest pomnikiem przyrody nieożywionej – jest to fragment ozu z pozostałością niemieckiego cmentarza w Starych Proboszczewicach. 9 pomników przyrody znajduje się na terenie Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego.

Parki

Na terenie gminy Stara Biała znajdują się trzy parki – dwa wiejskie w Brwilnie i Srebrnej oraz jeden leśny w Srebrnej. XIX-wieczny park podworski w Brwilnie ma powierzchnię 5,1 ha. Park w Srebrnej, projektu Stefana Celichowskiego, jest terenem towarzyszącym XIX-wiecznemu pałacowi. Składa się z części ogrodowej i leśnej. Na terenie parku znajduje się zbiornik wodny. Obiekt wraz z otoczeniem, utrzymany w bardzo dobrym stanie, stanowi obecnie ośrodek wypoczynkowo – szkoleniowy PKN Orlen.

Mapa 12. Ochrona przyrody w gminie Stara Biała

Opracowano na podstawie danych z Geoserwisu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem nie zmieniał się w ostatnich pięciu latach dla gminy, powiatu, województwa i kraju. 9,9% powierzchni gminy Stara Biała zajmują obszary chronione. Patrząc na powiat płocki, 1/3 jego powierzchni znajduje się pod ochroną.

Tabela 37. Udział obszarów prawnie chronionych w udziale powierzchni ogółem w 2011 – 2015 – w %

	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5
Województwo mazowieckie	29,7	29,7	29,7	29,7	29,7
Powiat płocki	33,6	33,6	33,6	33,6	33,6
Gmina Stara Biała	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9

Źródło: BDL GUS

Biorąc pod uwagę lata 2011- 2015 udział wydatków na gospodarkę komunalną oraz ochronę środowiska w wydatkach gminy Stara Biała był najwyższy w 2014 r. i wynosił 4,75%, a najniższy w 2013 r. i wynosił 2,69%. Wartości te były mniejsze niż dla powiatu, województwa czy Polski. W 2015 r. udział wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w wydatkach gminy był równy 4,05%.

Tabela 38. Udział wydatków na gospodarkę komunalną oraz ochronę środowiska w wydatkach Gminy w latach 2011-2015 r. na tle powiatu, województwa i kraju

	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	6,60%	6,23%	7,04%	8,09%	8,68%
Województwo mazowieckie	4,86%	4,78%	5,43%	5,99%	6,49%
Powiat płocki	4,58%	4,89%	4,44%	5,57%	6,86%
Gmina Stara Biała	3,35%	4,51%	2,69%	4,75%	4,05%

Źródło: BDL GUS

2.5. Wyniki badania ankietowego

Badanie ankietowe

Badanie zostało zrealizowane w dniach 10.06.2016 r. – 20.06.2016 r. na terenie całej gminy. Było ono prowadzone metodą mixed-mode łączącą techniki ankiet papierowych oraz internetowych do samodzielnego wypełnienia.

Metodyka badania

Ankieta papierowa do samodzielnego wypełnienia SAQ (ang. self-administered questionnaire) to tradycyjna forma przeprowadzania badań społecznych w oparciu o kwestionariusz, który wypełniają respondenci. Jest to technika charakteryzująca się wysokim stopniem standaryzacji oraz możliwością uzyskania danych ilościowych nadających się do analiz statystycznych. Przy zastosowaniu tej metody ankiety wypełniane są papierowo.

Ze względu na to, że respondent sam wypełnia formularz nie zachodzi ryzyko wystąpienia efektu ankieterskiego, co oznacza, że odpowiedzi będą w większym stopniu odpowiadały rzeczywistym opiniom lokalnej społeczności.

Ankieta internetowa do samodzielnego wypełnienia CASI (ang. Computer-Assisted Self-interviewing) to technika badań ilościowych wykorzystująca nowoczesne technologie. Jej główną zaletą jest to, że respondenci mogą wypełnić formularz w dogodnym dla siebie miejscu i czasie, co zwiększa liczbę osób gotowych wziąć udział w badaniu. Istotne jest również wysokie poczucie anonimowości, sprzyjające udzielaniu szczerych odpowiedzi. Kwestionariusz ankiety został zamieszczony na należącej do wykonawcy platformie internetowej Cyfrowa Demokracja.

Próba

Łącznie w badaniu wzięły udział 274 osoby. W grupie badanej znacząco przeważały kobiety. Jeśli chodzi o wiek, to uwagę zwraca znacząca przewaga osób w wieku 25 – 44 lata. Wśród badanych nie było osób powyżej 65 roku życia. Drugą najmniej liczną grupą były osoby poniżej 20 lat.

Tabela 39. Respondenci według płci i wieku

Płeć	Kobieta		Mężczyzna		Łącznie	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Wiek						

poniżej 20 lat	2	0,90	1	0,37	3	1,10
20-24 lata	4	1,79	1	0,37	5	1,84
25-44 lata	204	91,48	30	11,03	236	86,76
45-64 lata	13	5,83	15	5,51	28	10,29
65 i więcej	0	0,00	0	0,00	0	0,00
łącznie	223	81,99	47	17,28	272	100

Źródło: badanie mixed mode, n=274²

Wśród badanych przeważały osoby mieszkające od urodzenia w Starej Białej. Wśród przyjezdnych najliczniejsze były osoby, które zamieszkały w gminie 9 – 15 lat temu.

Tabela 40. Respondenci według czasu zamieszkania w gminie

Odpowiedź	Liczba	%
Od urodzenia	92	34,46%
Powyżej 15 lat	57	21,35%
9-15 lat	65	24,34%
5-8 lat	29	10,86%
Poniżej 5 lat	24	8,99%
łącznie	267	100,00%

Źródło: badanie mixed mode, n=274

Jeśli chodzi o sytuację na rynku pracy, to znacząca przewaga wśród badanych była osób pracujących na etacie. Najmniej było osób, które są na emeryturze lub rencie.

Tabela 41. Respondenci według sytuacji na rynku pracy

Odpowiedź	Liczba	%
Nauka	8	3,10
Praca na etacie	177	68,60
Praca dorywcza	25	9,69
Własna działalność gospodarcza	12	4,65
Bezrobocie	33	12,79
Emerytura/renta	3	1,16
łącznie	258	100,00

Źródło: badanie mixed mode, n=274

Prawie 80% osób biorących udział w badaniu miało wykształcenie średnie lub wyższe, przy czym liczba osób o wykształceniu średnim i wyższym była do siebie bardzo zbliżona.

Tabela 42. Respondenci według wykształcenia

Odpowiedź	Liczba	%
Podstawowe lub gimnazjalne	6	2,26
Zasadnicze zawodowe	46	17,36
Średnie	108	40,75
Wyższe	105	39,62
Inne	0	0,00
łącznie	265	100,00

Źródło: badanie mixed mode, n=274

W badaniu nie udało się uzyskać odpowiedzi mieszkańców miejscowości Nowe Bronowo, Nowe Trzepowo oraz Stare Draganie. Najliczniej reprezentowane były: Maszewo Duże, Nowe Proboszczewice, Biała oraz Brwilno.

Tabela 43. Respondenci według miejsca zamieszkania

Odpowiedź	Liczba	%
Biała	23	8,46
Bronowo Kmiece	2	0,74
Bronowo-Zalesie	1	0,37

² W tabeli zostały przedstawione wyniki z pominięciem braków odpowiedzi

Odpowiedź	Liczba	%
Brwilno	23	8,46
Dziarnowo	12	4,41
Kamionki	5	1,84
Kobierniki	1	0,37
Kowalewko	7	2,57
Kruszczewo	2	0,74
Ludwikowo	10	3,68
Mańkowo	16	5,88
Maszewo	15	5,51
Maszewo Duże	48	17,65
Miłodróż	2	0,74
Nowa Biała	8	2,94
Nowe Bronowo	0	0,00
Nowe Draganie	2	0,74
Nowe Proboszczewice	37	13,60
Nowe Trzepowo	0	0,00
Ogorzelice	9	3,31
Srebrna	6	2,21
Stara Biała	11	4,04
Stare Draganie	0	0,00
Stare Proboszczewice	16	5,88
Trzebuń	3	1,10
Ułaszewo	2	0,74
Włoczewo	4	1,47
Wyszyna	7	2,57
łącznie	272	100

Źródło: badanie mixed mode, n=274

Wyniki badania

Pierwsze z pytań ankiety miało charakter ogólny i dotyczyło całościowej oceny Starej Białej jako miejsca zamieszkania. Analiza wyników wykazuje znaczącą przewagę odpowiedzi pozytywnych (bardzo dobrze i dobrze) nad negatywnymi (bardzo źle i źle). Blisko połowa badanych wskazała, że w gminie Stara Biała mieszka się dobrze. Równocześnie można jednak zauważyć, że prawie jedna trzecia respondentów wybrała ocenę neutralną.

Tabela 44. Ocena gminy jako miejsca zamieszkania

Odpowiedź	Liczba	%
Bardzo dobrze	43	16,23
Dobrze	131	49,43
Średnio	83	31,32
Źle	7	2,64
Bardzo źle	1	0,38
Brak odpowiedzi	9	3,40
łącznie	265	100,00

Źródło: badanie mixed mode, n=274

Najwięcej, bo prawie jedna czwarta badanych jako najważniejszy problem społeczny wskazała brak aktywności mieszkańców. Duża liczba osób uznała, że najważniejszymi problemami są również niski poziom zaufania w społeczeństwie oraz bezrobocie.

Tabela 45. Najważniejsze problemy społeczne w gminie (pytanie wielokrotnego wyboru)

Odpowiedź	Liczba wskazań	%
Bezrobocie	107	19,38
Ubóstwo	23	4,17
Przestępczość	12	2,17
Niski poziom wykształcenia mieszkańców	14	2,54

Brak aktywności mieszkańców	138	25,00
Niski poziom zaufania w społeczeństwie	107	19,38
Bezdomność	6	1,09
Uzależnienia	71	12,86
Przemoc w rodzinie	6	1,09
Wykluczenie społeczne	6	1,09
Wandalizm	39	7,07
Inne	23	4,17
łącznie	552	100,00

Źródło: badanie mixed mode, n=274

Można stwierdzić kilka tendencji w zakresie rozproszenia terytorialnego występowania poszczególnych rodzajów problemów. Miejscowościami, gdzie wskazano ich najwięcej były: Ogorzelice oraz Maszewo Duże. W Ogorzelicach były to problemy społeczne, gospodarcze i techniczne, w Maszewie Dużym problemy społeczne, środowiskowe oraz przestrzenno-funkcjonalne, natomiast Warto nadmienić, że Maszewo Duże było jedną z najliczniej reprezentowanych wśród respondentów miejscowości.

Najwięcej problemów społecznych występuje w Maszewie Dużym (10,84% wszystkich wskazań problemów społecznych w gminie) i Ogorzelicach (12,38% wszystkich wskazań problemów społecznych w gminie). Ogólnie najwięcej osób wskazało problemy środowiskowe w Kobiernikach. Stanowią one jedną czwartą wszystkich wskazań problemów środowiskowych w gminie. Na drugim miejscu pod względem problemów środowiskowych uplasowało się Maszewo Duże. Problemy gospodarcze w największym stopniu wskazano w Ogorzelicach i Dziarnowie, a problemy przestrzenno – funkcjonalne w Maszewie Dużym i Brwilnie. Respondenci stwierdzili, że najwięcej problemów natury technicznej występuje w Ogorzelicach i Włoczewie

Tabela 46. Miejscowości, gdzie występują poszczególne rodzaje problemów (pytanie wielokrotnego wyboru)

Odpowiedź	Liczba wskazań					Rozkład procentowy względem ogólnej liczb wskazań w danej sferze w całej gminie					Indeks problemów
	Problemy społeczne	Problemy środowiskowe	Problemy gospodarcze	Problemy przestrzenno-funkcjonalne	Problemy techniczne	Problemy społeczne	Problemy środowiskowe	Problemy gospodarcze	Problemy przestrzenno-funkcjonalne	Problemy techniczne	
Biała	12	32	11	11	6	2,96%	8,10%	3,06%	2,59%	2,26%	3,89%
Bronowo Kmiecie	27	3	10	5	8	6,65%	0,76%	2,78%	1,18%	3,01%	2,86%
Bronowo-Zalesie	8	7	6	13	12	1,97%	1,77%	1,67%	3,06%	4,51%	2,48%
Brwilno	15	19	23	32	12	3,69%	4,81%	6,39%	7,53%	4,51%	5,45%
Dziarnowo	9	7	28	23	12	2,22%	1,77%	7,78%	5,41%	4,51%	4,27%
Kamionki	19	4	18	10	10	4,68%	1,01%	5,00%	2,35%	3,76%	3,29%
Kobierniki	9	100	13	8	5	2,22%	25,32%	3,61%	1,88%	1,88%	7,29%
Kowalewko	12	5	23	23	12	2,96%	1,27%	6,39%	5,41%	4,51%	4,05%
Kruszczewo	6	5	19	16	10	1,48%	1,27%	5,28%	3,76%	3,76%	3,02%
Ludwikowo	6	6	14	15	9	1,48%	1,52%	3,89%	3,53%	3,38%	2,70%
Mańkowo	14	17	11	10	6	3,45%	4,30%	3,06%	2,35%	2,26%	3,13%
Maszewo	16	19	17	19	11	3,94%	4,81%	4,72%	4,47%	4,14%	4,43%
Maszewo Duże	44	40	19	37	18	10,84%	10,13%	5,28%	8,71%	6,77%	8,53%
Miłodróż	14	2	11	17	17	3,45%	0,51%	3,06%	4,00%	6,39%	3,29%
Nowa Biała	7	25	9	11	3	1,72%	6,33%	2,50%	2,59%	1,13%	2,97%
Nowe Bronowo	2	2	5	5	2	0,49%	0,51%	1,39%	1,18%	0,75%	0,86%
Nowe Draganie	2	3	3	4	0	0,49%	0,76%	0,83%	0,94%	0,00%	0,65%

Nowe Proboszczewice	27	19	9	14	9	6,65%	4,81%	2,50%	3,29%	3,38%	4,21%
Nowe Trzepowo	3	6	4	2	0	0,74%	1,52%	1,11%	0,47%	0,00%	0,81%
Ogorzelice	50	15	29	20	24	12,32%	3,80%	8,06%	4,71%	9,02%	7,45%
Srebrna	22	15	16	17	11	5,42%	3,80%	4,44%	4,00%	4,14%	4,37%
Stara Biała	13	13	11	3	4	3,20%	3,29%	3,06%	0,71%	1,50%	2,38%
Stare Draganie	5	7	4	3	0	1,23%	1,77%	1,11%	0,71%	0,00%	1,03%
Stare Proboszczewice	21	11	4	24	11	5,17%	2,78%	1,11%	5,65%	4,14%	3,83%
Trzebuń	9	1	21	29	12	2,22%	0,25%	5,83%	6,82%	4,51%	3,89%
Ulaszewo	8	1	4	16	13	1,97%	0,25%	1,11%	3,76%	4,89%	2,27%
Włoczewo	18	9	10	27	24	4,43%	2,28%	2,78%	6,35%	9,02%	4,75%
Wyszyna	8	2	8	11	5	1,97%	0,51%	2,22%	2,59%	1,88%	1,84%

Źródło: badanie mixed mode, n=274

Unia Europejska
Fundusz Spójności

W ramach pytań respondenci byli proszeni o wskazanie konkretnych lokalizacji (ulic, numerów budynków, charakterystycznych punktów) występowania problemów w każdej ze sfer. Odpowiedzi pozwoliły na stworzenie mapy ukazującej ich lokalizację. Odpowiedzi ze wszystkich sfer zostały zagregowane w celu ukrycia wskazań wrażliwych. Na podstawie przeprowadzonych ankiet powstała poniższa mapa ukazująca szczegółową lokalizację (uwzględniono jedynie te odpowiedzi, które wskazywały dokładne lokalizacje występujących problemów) – ogniska występowania problemów na terenie gminy Stara Biała.

Analiza struktury problemów wskazywanych na każdym z osiedli pokazuje, że różnią się one w tym zakresie. W miejscowościach Bronowo Kmiecie, Ogorzelice oraz Nowe Proboszczewice znacząco przeważały problemy społeczne. W Bronowie Kmiecyim stanowiły one ponad połowę problemów wskazywanych dla tej miejscowości. Problemy środowiskowe przeważały nad innymi problemami w miejscowościach: Kobierniki, Nowa Biała oraz Biała. W wielu miejscowościach najwięcej wskazań było dla problemów przestrzenno – funkcjonalnych. Taka sytuacja nastąpiła dla miejscowości Bronowo Zalesie, Brwilno, Ludwikowo, Miłodróż, Nowe Draganie, Stare Proboszczewice, Trzebuń, Ułaszewo, Włoczewo i Wyszyna. Dla Trzebunia aż dwie piąte problemów stanowiły problemy przestrzenno – funkcjonalne.

Tabela 47. Struktura wskazywanych problemów na poszczególnych miejscowości (pytanie wielokrotnego wyboru)

Odpowiedź	Problemy społeczne	Problemy środowiskowe	Problemy gospodarcze	Problemy przestrzenno-funkcjonalne	Problemy techniczne
Biała	16,67%	44,44%	15,28%	15,28%	8,33%
Bronowo Kmiecie	50,94%	5,66%	18,87%	9,43%	15,09%
Bronowo-Zalesie	17,39%	15,22%	13,04%	28,26%	26,09%
Brwilno	14,85%	18,81%	22,77%	31,68%	11,88%
Dziarnowo	11,39%	8,86%	35,44%	29,11%	15,19%
Kamionki	31,15%	6,56%	29,51%	16,39%	16,39%
Kobierniki	6,67%	74,07%	9,63%	5,93%	3,70%
Kowalewko	16,00%	6,67%	30,67%	30,67%	16,00%
Kruszczewo	10,71%	8,93%	33,93%	28,57%	17,86%
Ludwikowo	12,00%	12,00%	28,00%	30,00%	18,00%
Mańkowo	24,14%	29,31%	18,97%	17,24%	10,34%
Maszewo	19,51%	23,17%	20,73%	23,17%	13,41%
Maszewo Duże	27,85%	25,32%	12,03%	23,42%	11,39%
Miłodróż	22,95%	3,28%	18,03%	27,87%	27,87%
Nowa Biała	12,73%	45,45%	16,36%	20,00%	5,45%
Nowe Bronowo	12,50%	12,50%	31,25%	31,25%	12,50%
Nowe Draganie	16,67%	25,00%	25,00%	33,33%	0,00%
Nowe Proboszczewice	34,62%	24,36%	11,54%	17,95%	11,54%
Nowe Trzepowo	20,00%	40,00%	26,67%	13,33%	0,00%
Ogorzelice	36,23%	10,87%	21,01%	14,49%	17,39%
Srebrna	27,16%	18,52%	19,75%	20,99%	13,58%
Stara Biała	29,55%	29,55%	25,00%	6,82%	9,09%
Stare Draganie	26,32%	36,84%	21,05%	15,79%	0,00%

Odpowiedź	Problemy społeczne	Problemy środowiskowe	Problemy gospodarcze	Problemy przestrzenno-funkcjonalne	Problemy techniczne
Stare Proboszczewice	29,58%	15,49%	5,63%	33,80%	15,49%
Trzebuń	12,50%	1,39%	29,17%	40,28%	16,67%
Ułaszewo	19,05%	2,38%	9,52%	38,10%	30,95%
Włoczewo	20,45%	10,23%	11,36%	30,68%	27,27%
Wyszyna	23,53%	5,88%	23,53%	32,35%	14,71%

Źródło: badanie mixed mode, n=274

Jako najważniejsze grupy, które powinny być objęte działaniami rewitalizacyjnymi, respondenci wskazali rodziny z małymi dziećmi oraz młodzież.

Tabela 48. Grupy, które powinny być zdaniem respondentów głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych w ich miejscu zamieszkania

Odpowiedź	Liczba wskazań	%
Rodziny z małymi dziećmi	113	17,94
Dzieci	91	14,44
Młodzież	112	17,78
Seniorzy	50	7,94
Osoby niepełnosprawne	72	11,43
Osoby bezrobotne	64	10,16
Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym	70	11,11
Osoby zagrożone patologiami (alkoholizm, narkomania, przestępczość, itp.)	56	8,89
Inne	2	0,32

Źródło: badanie mixed mode, n=274

2.6. Wyniki warsztatu diagnostycznego

W dniu 18.07.2016 r. odbył się warsztat diagnostyczny, którego celem była identyfikacja obszarów problemowych wraz ze wskazaniem głównych problemów jakie na nich występują.

W trakcie warsztatu uczestnikom warsztatów została przedstawiona tematyka rewitalizacji oraz zostały przedstawione podstawowe definicje. Następnym etapem warsztatu była prezentacja wstępnych wyników analizy diagnostycznej. Po prezentacji uczestnicy w grupach identyfikowali obszary problemowe.

Zdaniem uczestników warsztatu najpilniejszej interwencji rewitalizacyjnej wymaga wieś Ogorzelice. W trakcie warsztatu w następnej części uczestnicy zidentyfikowali problemy na wyznaczonym terenie:

- w sferze społecznej:
  - niski poziom wykształcenia części mieszkańców,
  - niska aktywność zawodowa części mieszkańców,
  - niski status materialny części mieszkańców
  - niskie poczucia bezpieczeństwa,
  - występujące akty wandalizmu,
  - duża liczba osób nadużywających alkoholu,
  - bezrobocie,
- w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej
  - niska jakość ładu przestrzennego;
  - niska jakość przestrzeni publicznych;

- niewystarczająca liczba obiektów realizujących usługi z zakresu sportu i rekreacji, niewystarczające zaplecze sportowe;
  - niedostatek przestrzeni integracyjnych dla mieszkańców,
  - niska jakość ciągów komunikacyjnych na terenie osiedla po dawnym PGR.
- w sferze gospodarczej
    - słaba kondycja ekonomiczna lokalnych przedsiębiorców (sklepów),
    - niedostateczna liczba miejsc i zakładów pracy,
  - w sferze środowiskowej:
    - nieekologiczne zachowanie mieszkańców.

2.7. Delimitacja obszarów zdegradowanych i rewitalizacji

Powyższa diagnoza pozwoliła na przeprowadzenie delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji nastąpiło w oparciu o identyfikację wskaźników, które są mniej korzystne niż średnia dla gminy. Dodatkowo wyznaczając obszar zdegradowany i rewitalizacji uwzględniono wyniki badań społecznych oraz jakościowych.

Zgodnie z Instrukcją dotyczącą przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenie ładu przestrzennego problemem pierwszoplanowym dla podjęcia programu rewitalizacji jest wskazanie obszaru zdegradowanego, na którym zidentyfikowano destrukcyjne procesy społeczne, przestrzenno-funkcjonalne, gospodarcze oraz środowiskowe, które doprowadziły do jego trwałej degradacji. W związku z powyższym jako pierwsze zostały uwzględnione wskaźniki dotyczące sfery społecznej, tj:

- Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców,
- Liczba bezrobotnych kobiet na 1000 mieszkańców,
- Korzystający z zasiłków pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- Powód przyznania świadczenia - bezrobocie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- Powód przyznania świadczenia - niepełnosprawność w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- Powód przyznania świadczenia - ubóstwo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- Liczba pozytywnych decyzji w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1 dziecko na 1000 mieszkańców.

Następnie zgodnie z Instrukcją dotyczącą przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenie ładu przestrzennego, oprócz problemów społecznych przeanalizowano liczbę wskaźników mniej korzystnych niż średnia dla gminy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej oraz środowiskowej. W związku z powyższym do analizy włączono następujące wskaźniki:

- Liczba przyłączy wody do działek na 100 mieszkańców,
- Liczba przyłączy kanalizacji sanitarnej do działek na 100 mieszkańców,
- Gęstość zaludnienia,
- Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców miejscowości,
- Liczba działek, na których występują wyroby azbestowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Następnie uwzględniając, iż obszar zdegradowany i rewitalizacji powinien charakteryzować się nawarstwieniem zjawisk kryzysowych przyjęto, że w sołectwie, w którym występuje 5 lub więcej niekorzystnych wskaźników w sferze społecznej oraz co najmniej w jednej z pozostałych sfer.

Na podstawie przeprowadzonej analizy oraz przyjętych założeń wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wskazuje się, iż najtrudniejsza sytuacja w sferze społecznej występuje w miejscowościach:

- Bronowo Kmiece,
- Kobierniki,
- Miłodróż,
- Nowe Draganie,
- Ogorzelice,

- Srebrna,
- Stare Draganie,
- Trzebuń,
- Ulaszewo.

Przy czym największą koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (wszystkie wskaźniki wypadają niekorzystnie względem średniej liczonej dla całej gminy) odznaczają się miejscowości:

- Miłodróż,
- Nowe Draganie,
- Ogorzelice,
- Trzebuń.

Poniższe tabele prezentują wskaźniki dla poszczególnych miejscowości gorsze niż średnia dla gminy w poszczególnych sferach.

Tabela 49. Zbiorcze zestawienie wskaźników w sferze społecznej ze wskazaniem wartości niekorzystnych względem średniej dla gminy oraz zaznaczeniem sołectw o największym natężeniu zjawisk negatywnych

	Liczba osób bezrobotnych na tys. mieszkańców	Liczba bezrobotnych kobiet na tys. mieszkańców	Pomoc społeczna w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Pomoc społeczna - powód bezrobocia w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Pomoc społeczna - powód niepełnosprawność w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Pomoc społeczna - powód ubóstwo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Liczba pozytywnych decyzji w ramach programu 500+ na 1 dziecko na 1000 mieszkańców
Biała	40,71	24,2	15,27	7,63	2,54	7,63	27,99
Bronowo Kmiecie	48	24	40	16	16	32	40
Bronowo-Zalesie	30	15	25	15	17,5	2,5	35
Brwilno	34,36	20,9	13,5	3,68	0	1,23	13,5
Dziarnowo	38,73	21,1	38,73	10,56	7,04	10,56	45,77
Kamionki	28,57	12,2	28,57	12,24	8,16	8,16	44,9
Kobierniki	58,59	35,2	46,88	27,34	7,81	19,53	27,34
Kowalewko	43,24	32,4	48,65	10,81	0	10,81	37,84
Kruszczewo	50,51	20,2	40,4	20,2	20,2	10,1	50,51
Ludwikowo	31,5	23,6	15,75	2,62	5,25	2,62	23,62
Mańkowo	47,1	29	65,22	16,3	7,25	25,36	50,72
Maszewo	39,22	26,7	14,26	10,7	8,91	7,13	28,52
Maszewo Duże	53,57	29,9	24,16	8,4	5,25	9,45	30,46
Miłodróż	102,04	61,2	91,84	40,82	20,41	51,02	61,22
Nowa Biała	43,48	29	57,97	14,49	7,25	18,12	50,72
Nowe Bronowo	72,73	36,4	0	0	0	0	45,45
Nowe Draganie	108,43	72,3	84,34	36,14	12,05	36,14	48,19
Nowe Proboszczewice	63,54	35,3	27,6	6,42	5,13	8,99	43
Nowe Trzepowo	43,84	11	32,88	2,74	2,74	8,22	60,27
Ogorzelice	107,97	82,3	128,53	38,56	25,71	30,85	82,26
Srebrna	61,01	29,2	71,62	23,87	18,57	34,48	34,48
Stara Biała	54,12	32,9	32,94	7,06	2,35	11,76	30,59
Stare Draganie	58,25	19,4	38,83	19,42	9,71	19,42	48,54
Stare Proboszczewice	42,5	22,5	50	15	5	17,5	55

	Liczba osób bezrobotnych na tys. mieszkańców	Liczba bezrobotnych kobiet na tys. mieszkańców	Pomoc społeczna w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Pomoc społeczna - powód bezrobocie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Pomoc społeczna - powód niepełnosprawność w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Pomoc społeczna - powód ubóstwo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Liczba pozytywnych decyzji w ramach programu 500+ na 1 dziecko na 1000 mieszkańców
Trzebuń	57,85	49,6	140,5	33,06	24,79	49,59	57,85
Ulaszewo	79,55	56,8	22,73	22,73	11,36	22,73	11,36
Włoczewo	39,37	23,6	86,61	31,5	39,37	47,24	23,62
Wyszyna	31,8	24,7	21,2	7,07	7,07	10,6	38,87
Średnia wartość wskaźnika liczona dla całej gminy	50,8	29,8	36,42	11,85	7,55	12,99	37,82

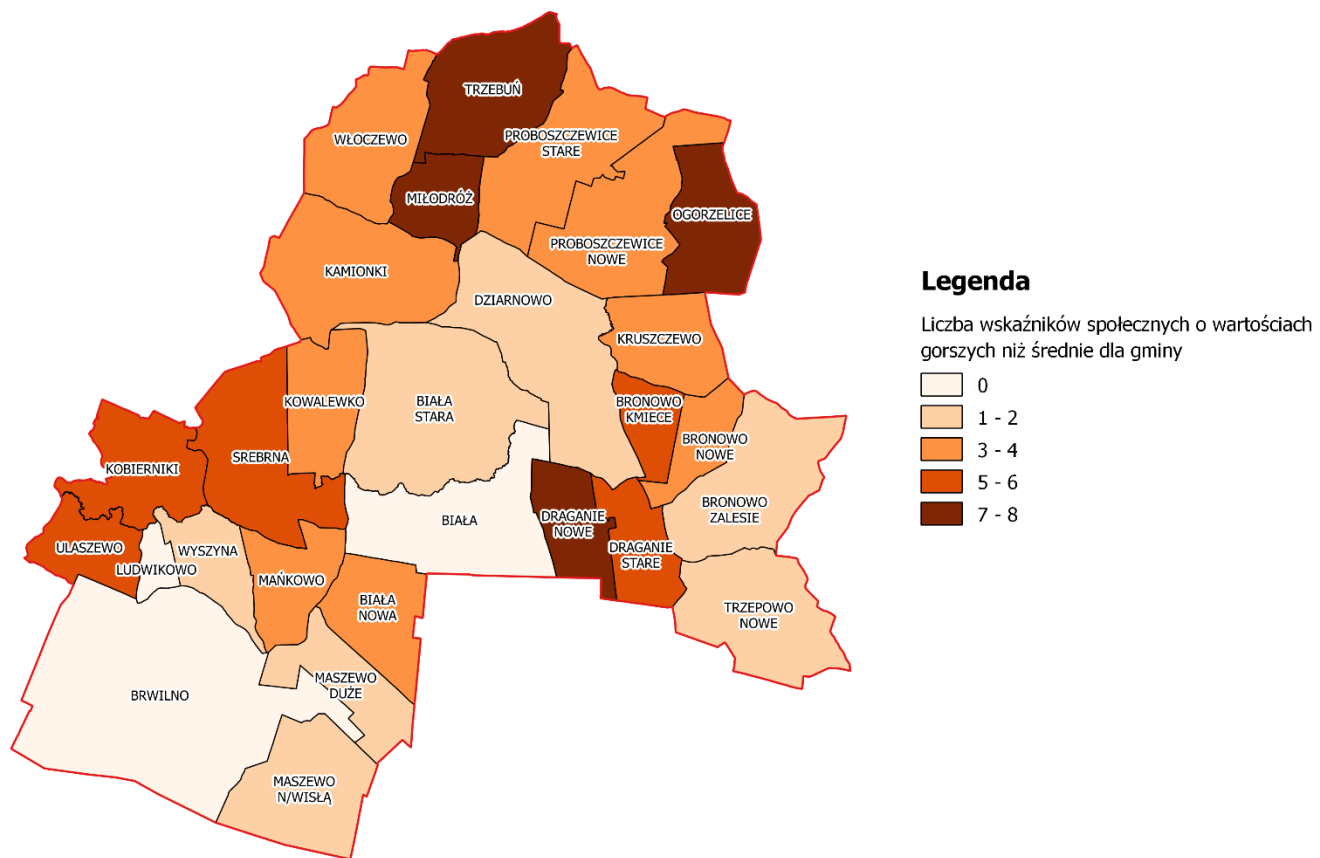
Źródło: Opracowanie własne

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Mapa 13. Podsumowanie wskaźników niekorzystnych względem średniej liczonej dla gminy w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie własne

Analizując sferę społeczną należy stwierdzić, iż przeważająca ilość miejscowości boryka się z problemami tego rodzaju. Największa koncentracja negatywnych zjawisk występuje z oceną powyżej 3 i 4 - wskaźniki niekorzystne względem średniej liczonej dla całej gminy występuje w 18 z 28 miejscowości.

Tabela 50. Zbiorcze zestawienie wskaźników w pozostałych sferach ze wskazaniem wartości niekorzystnych względem średniej dla gminy oraz zaznaczeniem sołectw o największym natężeniu zjawisk negatywnych

	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna		
	Liczba podmiotów gospodarczych na tys. mieszkańców miejscowości	Liczba działek, na których występują wyroby azbestowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik przyłączy wody do działek na 100 mieszkańców	Wskaźnik przyłączy kanalizacji sanitarnej do działek na 100 mieszkańców	Gęstość zaludnienia (os./km ²)
Biała	64,89	5,09	29,64	20,99	144,1
Bronowo Kmiece	80	5,6	21,6	0	92,6
Bronowo-Zalesie	35	7	24	0	80,5
Brwilno	45,4	1,23	38,28	28,59	59,5
Dziarnowo	21,13	5,28	19,37	0	38,5
Kamionki	40,82	12,65	24,08	0	43,3
Kobierniki	23,44	5,86	22,27	0	75,5
Kowalewko	37,84	6,49	24,32	0	63,8
Kruszczewo	20,2	5,05	24,24	0	34,1
Ludwikowo	44,62	0,79	40,16	0	595,3
Mańkowo	70,65	2,54	33,15	17,75	226
Maszewo	55,26	3,39	32,09	25,13	145,7
Maszewo Duże	56,72	1,94	32,04	28,62	724,7
Miłodróż	10,2	10,2	19,39	0	48,7
Nowa Biała	108,7	7,25	31,88	3,26	94,5
Nowe Bronowo	36,36	11,82	27,27	0	65,1
Nowe Draganie	24,1	10,84	27,71	0	37
Nowe Proboszczewice	37,87	2,57	29,33	23,56	304,1
Nowe Trzepowo	49,32	6,03	23,84	0	78,5
Ogorzelice	25,71	2,83	18,77	25,45	121,2
Srebrna	34,48	2,92	19,63	0	76,1

	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna		
	Liczba podmiotów gospodarczych na tys. mieszkańców miejscowości	Liczba działek, na których występują wyroby azbestowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik przyłączy wody do działek na 100 mieszkańców	Wskaźnik przyłączy kanalizacji sanitarnej do działek na 100 mieszkańców	Gęstość zaludnienia (os./km ²)
Stara Biała	37,65	8,94	24,94	11,76	58
Stare Draganie	67,96	12,62	18,45	0	46,4
Stare Proboszczewice	52,5	6,5	31,75	12,25	81,8
Trzebuń	24,79	9,92	19,83	0	27,1
Ułaszewo	22,73	6,82	30,68	0	42,1
Włoczewo	23,62	4,72	16,54	0	31,7
Wyszyna	28,27	4,59	24,73	0	134,9
Średnia wartość wskaźnika liczona dla całej gminy	46,95	4,26	28,77	15,41	102,6

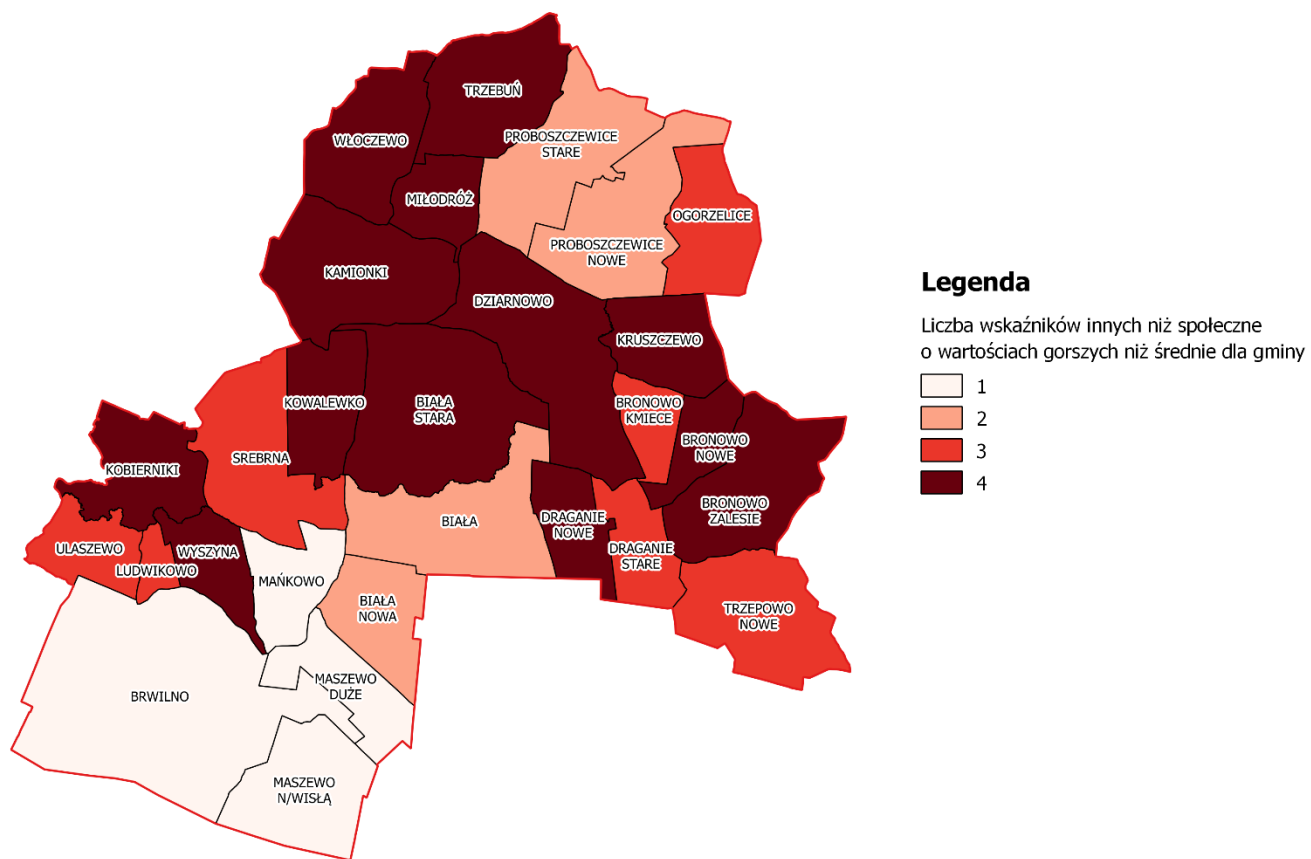
Źródło: Opracowanie własne

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Mapa 14. Podsumowanie wskaźników niekorzystnych względem średniej dla gminy w pozostałych sferach

Źródło: Opracowanie własne

Poniższa tabela prezentuje podsumowanie wartości wskaźników gorszych niż średnia dla gminy.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Tabela 51. Liczba wskaźników gorszych od średniej w gminie w analizowanych sferach

	Liczba wskaźników w sferze społecznej gorszych niż średnia dla gminy	Liczba wskaźników w sferze gospodarczej gorszych niż średnia dla gminy	Liczba wskaźników w sferze środowiskowej gorszych niż średnia dla gminy	Liczba wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej gorszych niż średnia dla gminy	Łączna liczba wskaźników gorszych niż średnia dla gminy	Czy stwierdzono degradację
Biała	0	0	1	1	2	brak degradacji
Bronowo Kmiece	5	0	1	2	8	degradacja
Bronowo-Zalesie	2	1	1	2	6	brak degradacji
Brwilno	0	1	0	0	1	brak degradacji
Dziarnowo	2	1	1	2	6	brak degradacji
Kamionki	3	1	1	2	7	brak degradacji
Kobierniki	6	1	1	2	10	degradacja
Kowalewko	3	1	1	2	7	brak degradacji
Kruszczewo	4	1	1	2	8	brak degradacji
Ludwikowo	0	1	0	2	3	brak degradacji
Mańkowo	4	0	0	1	5	brak degradacji
Maszewo	1	0	0	1	2	brak degradacji
Maszewo Duże	1	0	0	1	2	brak degradacji
Miłodróż	7	1	1	2	11	degradacja
Nowa Biała	4	0	1	1	6	brak degradacji
Nowe Bronowo	3	1	1	2	7	brak degradacji
Nowe Draganie	7	1	1	2	11	degradacja
Nowe Proboszczewice	3	1	0	1	5	brak degradacji
Nowe Trzepowo	1	0	1	2	4	brak degradacji
Ogorzelice	7	1	0	2	10	degradacja
Srebrna	5	1	0	2	8	degradacja
Stara Biała	2	1	1	2	6	brak degradacji
Stare Draganie	6	0	1	2	9	degradacja
Stare Proboszczewice	4	0	1	1	6	brak degradacji
Trzebuń	7	1	1	2	11	Degradacja

	Liczba wskaźników w sferze społecznej gorszych niż średnia dla gminy	Liczba wskaźników w sferze gospodarczej gorszych niż średnia dla gminy	Liczba wskaźników w sferze środowiskowej gorszych niż średnia dla gminy	Liczba wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej gorszych niż średnia dla gminy	Łączna liczba wskaźników gorszych niż średnia dla gminy	Czy stwierdzono degradację
Ulaszewo	5	1	1	1	8	degradacja
Włoczewo	4	1	1	2	8	brak degradacji
Wyszyna	1	1	0	3	5	brak degradacji

Źródło: Opracowanie własne

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Na tej podstawie wskazano sołectwa, które zdegradowane po analizę danych wskaźnikowych, tj.:

- Bronowo Kmiece,
- Kobierniki,
- Miłodróż,
- Nowe Draganie,
- Ogorzelice,
- Srebrna,
- Stare Draganie,
- Trzebuń,
- Ułaszewo.

Łącznie sołectwa te obejmują ponad 23% powierzchni gminy oraz zamieszkiwane są przez 14,39% mieszkańców. Uzupełnieniem powyższej analizy są wyniki badania ankietowego (opisanego w rozdziale 2.5.) oraz jakościowego (opisanego w rozdziale 2.6.) wśród mieszkańców gminy Stara Biała.

W trakcie badania jakościowego mieszkańcy najczęściej wskazywali, iż problemy społeczne spośród wszystkich miejscowości najczęściej dotyczą sołectwa Ogorzelice. Również w przypadku odpowiedzi o konkretną lokalizację wskazywali na dawne osiedle Państwowego Gospodarstwa Rolnego oraz budynek socjalny w Ogorzelicach.

Zdaniem badanych główne problemy społeczne to: niewystarczający poziom wykształcenia części mieszkańców, niski status materialny części mieszkańców, niski poziom bezpieczeństwa oraz wandalizm i alkoholizm.

Dodatkowym elementem przemawiającym za wyznaczeniem obszaru była również liczba mieszkańców oraz potencjał obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Miejscowości Ogorzelice są największą z miejscowości. Sołectwa takie jak:

- Bronowo Kmiece,
- Miłodróż,
- Nowe Draganie,
- Stare Draganie,
- Trzebuń,
- Ułaszewo,

to miejscowości, które zamieszkiwane są maksymalnie przez 120 osób. Z kolei miejscowości takie jak Kobierniki i Srebrna charakteryzują się mniejszą liczbą zjawisk kryzysowych niż Ogorzelice.

Na potwierdzenie degradacji w Ogorzelicach odbyła się wizja lokalna.

2.8. Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji

Zgodnie z rozdziałem 5, pkt 1, lit. c oraz pkt 3 z załącznika „Cechy i elementy programów rewitalizacji” do „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” opracowanym przez Ministra Rozwoju³ program rewitalizacji zawiera m.in. zasięg przestrzenny obszaru lub obszarów rewitalizacji, czyli terytorium lub terytoriów, które w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, najbardziej wymagają wsparcia, są obszarami o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk istotnych dla rozwoju gminy. Zasięg obszarów wyznaczany jest przez samorząd gminny, „w oparciu o rozstrzygnięcia wynikające z innych dokumentów strategicznych lub planistycznych gminy lub w oparciu o indywidualne kryteria (wraz z odniesieniem ich do wartości referencyjnych dla danej gminy) i przy uwzględnieniu kryteriów wskazanych przez IZ RPO, jeśli IZ RPO takie określi.” Obszar rewitalizacji nie może przekroczyć 20%

³ „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016), Minister Rozwoju Mateusz Morawiecki, Warszawa 2016 r.

powierzchni gminy oraz liczba ludności na terenie obszaru rewitalizacji nie może przekroczyć 30% mieszkańców całej gminy.

„Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego”⁴ potwierdza powyższe warunki. Ponadto określone jest, że „obszar do rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych pokazujących najbardziej intensywną degradację. **Bardzo ważne jest uchwycenie wskaźników jakościowych oraz powiązań funkcjonalnych obszarów.**” Jako obszar do rewitalizacji wskazuje się obszary, które charakteryzują się:

- Szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, a więc poziomem wskaźnika syntetycznego oraz liczby kryzysowych wskaźników uzupełniających;
- Istotą znaczenia dla rozwoju lokalnego – subiektywna ocena rady gminy na podstawie potrzeb.

Charakterystyka obszaru rewitalizacji:

Ogorzelice to wieś, której historia sięga pierwszej połowy XIII w. Na terenie wsi znajdują się zabytkowy dwór wraz z parkiem. Od 1945 r. majątek wsi należał do Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, a następnie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Mieścił się tu Oddział Otwarty Zakładu Karnego w Płocku. Od połowy lat 70 XX wieku gospodarstwo wchodził w skład Gospodarstw Przedsiębiorstwa Obrotu Zwierzętami Hodowanymi (Łąck, Sikórz, Ogorzelice). Od 1978 r. we wsi funkcjonował Wojewódzki Ośrodek Postępu Rolniczego w Ogorzelicach. Gospodarstwo rolne Ogorzelice stanowiło praktyczną bazę wdrażania nowych technologii produkcji rolniczej. Po reorganizacji Wojewódzkiego Ośrodka Postępu Rolniczego w 1990 r. gospodarstwo stało się państwowym Gospodarstwem Rolnym. Po przejęciu w 1993 r. przez Agencję Nieruchomości Rolnych w Warszawie, oddział terenowy w Łodzi, zostało wydzierżawione przez spółkę pracowniczą „MIROL” spółka z o.o. i są do dziś przez nią użytkowane.

Na terenie wsi powstało osiedle mieszkaniowe dla pracowników gospodarstwa i ich rodzin.

W miejscowości Ogorzelice funkcjonowały również Zakłady Produkcyjne „INSTAL”, które w latach 90 został zamknięty a jeden z biurowców przejął Urząd Gminy w Starej Białej i dostosował do potrzeb mieszkańców. Prywatyzacja gospodarstwa oraz zamknięcie zakładów INSTAL przyczynił się do utraty pracy przez wielu mieszkańców i postawiła ich w trudnej sytuacji życiowej.

W latach 80. XX w. w Ogorzelicach kwitło, życie społeczno-kulturalne. Na terenie wsi::

- działało koło Gospodni Wiejskich, które prowadziło konkursy ogródków działkowych, organizowało szkolenia i kursy w zakresie szycia, gotowania, pieczenia itp., przygotowywało wieczorki integracyjne w świetlicach i podejmowało wiele innych inicjatyw np. bale Sylwestrowe,
- funkcjonował Ludowy Klub Sportowy,
- działały kółka zainteresowań dla młodzieży (fotograficzne i plastyczne),
- prężnie funkcjonowały świetlice dla mieszkańców, Jedna w obecnym budynku socjalnym, druga świetlica na terenie obecnego gospodarstwa którego właścicielem jest „MIROL” spółka z o. o. Jest to teren prywatny, mieszkańcy nie mają wstępu na teren gospodarstwa.
- organizowane były spotkania i turnieje dla osób w różnym wieku.

Mieszkańcy czynnie brali udział w czynach społecznych.

Po 1993 r. nastąpił zastój w życiu społeczno-kulturalnym. Na taką sytuację miało wpływ wiele czynników, a mianowicie:

- prywatyzacja gospodarstwa i brak zainteresowania właściciela w zakresie współpracy z osiedlem,
- utrata pracy, wzrost bezrobocia,
- pogorszenie sytuacji finansowej rodzin,

---

⁴ Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego, Wersja 1.2, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie, Warszawa 2016

- pozbawienie infrastruktury, likwidacja świetlicy i boisko do piłki nożnej zostało zlikwidowane,
- frustracja wywołana dokonywanymi zmianami społecznymi.

Z biegiem czasu następowała degradacja infrastruktury szczególnie dróg osiedlowych, terenów osiedlowych. Drogi osiedlowe, place sportowe i zabaw są w bardzo złym stanie. Dzięki mobilizacji właściciele lokali udało się ocieplić i pomalować bloki nadając im estetyczny wygląd. Dodatkowo dzięki inicjatywie mieszkańców powstało prowizoryczne boisko i plac zabaw.

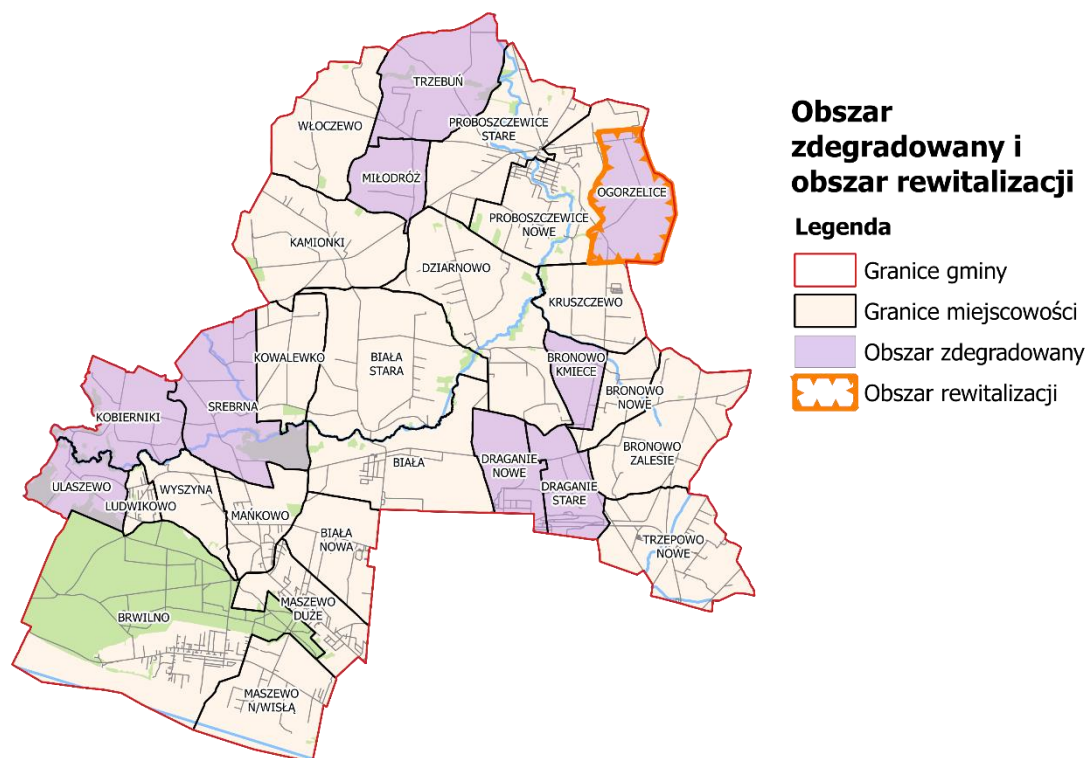
W miejscowości wszystkie wskaźniki w sferze społecznej osiągają wartości gorsze niż średnia dla gminy. Na podstawie analizy wskaźnikowej należy stwierdzić, iż występuje tam nawarstwienie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz dodatkowo w sferze gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej. Jedynie sfera środowiskowa nie wykazuje wartości gorszych niż średnia gminy.

Respondenci badania ilościowego oraz uczestnicy warsztatu diagnostycznego potwierdzili, iż problemy społeczne występują głównie we wsi Ogorzelice. Dodatkowo we wskazanej wsi występują jeszcze problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i gospodarczej. Nawarstwienie wyżej wymienionych problemów niewątpliwie powiązane jest z tym, iż na terenie wsi zlokalizowane było Państwowe Gospodarstwo Rolne, które po zmianie ustroju Państwa upadło.

Z tego względu działania rewitalizacyjne powinny być kierowane głównie dla wsi Ogorzelice. Podjęcie odpowiednich działań przyczyni się do zniwelowania negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Działania te będą służyły ożywieniu gospodarczemu miejscowości, poprawie ładu przestrzennego oraz warunków środowiskowych. Wszystko to będzie służyło poprawie wizerunku gminy.

Wskazany obszar do rewitalizacji obejmuje 2,89% powierzchni całej gminy oraz zamieszkiwany jest przez 3,41% mieszkańców.

Mapa 15. Obszar zdegradowany i rewitalizacji na tle gminy

Opracowanie własne

W wyniku analizy danych wskaźnikowych oraz badań społecznych i jakościowych na wyznaczonym obszarze zidentyfikowano ostatecznie następujące problemy.

Tabela 52. Zidentyfikowane problemy na obszarze zdegradowanym i rewitalizacji

Sfera	Zidentyfikowane problemy
Społeczna	<ul style="list-style-type: none"> · niski poziom wykształcenia części mieszkańców · niska aktywność zawodowa części mieszkańców · niski status materialny części mieszkańców · niski poziom integracji społecznej mieszkańców (niski poziom samoorganizacji społecznej) · brak miejsca do integracji całorocznej mieszkańców · niskie poczucia bezpieczeństwa · występujące akty wandalizmu · duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej · duża liczba osób nadużywających alkoholu · bezrobocie
Przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	<ul style="list-style-type: none"> · niska jakość ładu przestrzennego · niska jakość przestrzeni publicznych · niewystarczająca liczba obiektów realizujących usługi z zakresu sportu i rekreacji, niewystarczające zaplecze sportowe · niedostatek przestrzeni integracyjnych dla mieszkańców · niska jakość ciągów komunikacyjnych na terenie osiedla po dawnym PGR
Gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> · słaba kondycja ekonomiczna lokalnych przedsiębiorców (sklepów) · niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców · niedostateczna liczba miejsc i zakładów pracy
Środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> · nieekologiczne zachowanie mieszkańców

Opracowanie własne

W związku z tym, iż na obszar rewitalizacji powinien również charakteryzować się potencjałami, w procesie pracy dokonano ich identyfikacji. Zidentyfikowane potencjały znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 53. Zidentyfikowane potencjały na obszarze zdegradowanym i rewitalizacji

Zidentyfikowane potencjały
<ul style="list-style-type: none"> · duża aktywność lokalnych liderów · bogate walory przyrodnicze i turystyczne · położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Płocka · położenie w bezpośrednim sąsiedztwie pozostałości po dawnym grodzisku na Mazowszu (tzw. Grodzisko w Nowych Proboszczewicach) · dobrej jakości gleby · niezagospodarowane tereny będące w posiadaniu gminy oraz potencjalnych partnerów · korzystne ukształtowanie terenu

Opracowanie własne

Zdjęcie 1. Zdegradowane podwórkó na terenie byłego PGR w Ogorzelicach

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

Zdjęcie 2. Zdegradowany teren po dawnej oczyszczalni ścieków na terenie byłego PGR w Ogorzelicach

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

Zdjęcie 3. Zdegradowany budynek na terenie byłego PGR w Ogorzelicach

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

Zdjęcie 4. Niezagospodarowany obszar na terenie byłego PGR w Ogorzelicach

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

Zdjęcie 5. Zdegradowany teren podwórka przy budynku socjalnym w Ogorzelicach

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

Zdjęcie 6. Niezagospodarowany teren przy budynku socjalnym w Ogorzelicach

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

Zdjęcie 7. Prowizoryczne boisko

Zasób softysa wsi Ogorzelice

Zdjęcie 8. Mieszkańcy podczas oddolnej inicjatywy

Zasób softysa wsi Ogorzelice

3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja przedstawia pożądaną obraz w danym okresie. Jest opisem wizerunku obszaru rewitalizacji po przeprowadzonym procesie, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Jest to koncepcja pewnego modelu w przyszłości. Powinna być ona motywująca, określając pozytywny obraz uwzględniający lokalne uwarunkowania.

Po przeprowadzonym procesie rewitalizacji Ogorzelice to miejsce bezpieczne, zadbane, zielone i atrakcyjne dla obecnych i nowych mieszkańców. Miejsce, w którym panują dobre warunki do życia i rozwoju, a infrastruktura społeczna i techniczna odpowiada potrzebom wszystkich mieszkańców. Mieszkańcy wsi są współodpowiedzialni za przestrzeń w której żyją – dbają o nią. Podejmują działania usprawniające jej funkcjonalność, przeciwdziałają aktom wandalizmu, pomagają sobie wzajemnie. Wszyscy mieszkańcy chętnie angażują się we wspólne działania podejmowane w partnerstwach i włączają się w realizację przedsięwzięć na rzecz rozwoju swojego otoczenia i lokalnej społeczności. Proces zmian inicjują lokalni liderzy.

4. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych

Osiągnięcie wizji będzie możliwe jeżeli gmina sprosta większości zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych nastąpiła w oparciu o przeprowadzoną diagnozę, w tym badania społeczne ilościowe i jakościowe oraz przeprowadzoną wizję lokalną.

Zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne:

- w sferze społecznej:
  - Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
  - Aktywizacja społeczna mieszkańców,
  - Integracja środowiska lokalnego
  - Przeciwdziałanie aktom wandalizmu (współodpowiedzialność za jakość przestrzeni publicznej),
  - Zmniejszenie skali ubóstwa i bezrobocia wśród mieszkańców,
  - Aktywizacja zawodowa mieszkańców,
  - Zwiększenie poziomu integracji mieszkańców,
- w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej:
  - Stworzenie funkcjonalnych miejsc do integracji mieszkańców,
  - Uporządkowanie przestrzeni publicznych,
- w sferze gospodarczej:
  - Ożywienie gospodarcze Ogorzelic,
- w sferze środowiskowej:
  - Zwiększenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.

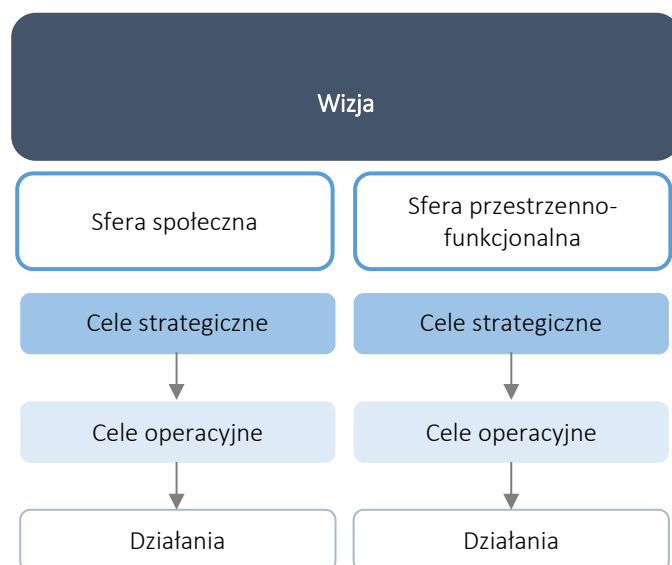

Unia Europejska
Fundusz Spójności

5. Cele rewitalizacji oraz działania odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym

Sprostanie potrzebom rewitalizacyjnym nastąpi poprzez realizację wyznaczonych celów. Dlatego też niezbędne jest ich określenie. Poniższy schemat przedstawia metodologię działania:

Cele strategiczne rewitalizacji definiują rezultaty o kluczowym znaczeniu w wyznaczonej perspektywie czasu oraz kierunkują działania na rzeczy właściwe dla rozwoju gminy w kontekście rewitalizacji.

Doprecyzowaniem zdefiniowanych celów strategicznych są cele operacyjne i przyporządkowane działania. Odnoszą się one do zidentyfikowanych na etapie diagnozy problemów i potencjałów obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

Cele strategiczne pokazują, jakimi sposobami obszary do rewitalizacji można wyprowadzać z kryzysu. Zostały do nich przyporządkowane cele operacyjne odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym. Wypracowane cele przyczynią się do przeciwdziałania zidentyfikowanym negatywnym zjawiskom w analizowanych sferach.

Cele wyznaczone w poszczególnych sferach zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 54. Drzewo celów

Sfera	Cele strategiczne	Cele operacyjne
Spółeczna	1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic	1.1. Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego 1.2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców
Przestrzenno-funkcjonalna	2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne	2.1. Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego

Opracowanie własne

Do celów operacyjnych zostały przypisane działania oraz zidentyfikowane problemy i potencjały na terenie obszaru rewitalizacji. Powiązanie celów i działań z problemami i potencjałami prezentuje poniższa tabela.

Tabela 55. Powiązanie celów z problemami i potencjałami

Cel strategiczny 1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic	
Cel operacyjny 1.1: Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego	
Działania	1.1.1. Realizacja programów aktywizacji społecznej 1.1.2. Poprawa bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji 1.1.3. Wdrożenie programu edukacji społecznej, w tym dzieci, młodzieży, seniorów oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.1.4. Edukacja ekologiczna społeczeństwa
Powiązanie z problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi	<ul style="list-style-type: none"> · niski poziom wykształcenia części mieszkańców · niska aktywność zawodowa części mieszkańców · niski status materialny części mieszkańców · niski poziom integracji społecznej mieszkańców (niski poziom samoorganizacji społecznej) · brak miejsca do integracji całorocznej mieszkańców · niskie poczucia bezpieczeństwa · występujące akty wandalizmu · duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej · duża liczba osób nadużywających alkoholu · bezrobocie
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> · duża aktywność lokalnych liderów · bogate walory przyrodnicze i turystyczne · niezagospodarowane tereny będące w posiadaniu gminy oraz potencjalnych partnerów · korzystne ukształtowanie terenu
Cel operacyjny 1.2: Aktywizacja zawodowa mieszkańców	
Działania	1.1.1. Realizacja działań służących aktywizacji zawodowej mieszkańców 1.1.2. Tworzenie nowych miejsc pracy dla mieszkańców
Powiązanie z problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi	<ul style="list-style-type: none"> · niski poziom wykształcenia części mieszkańców · niska aktywność zawodowa części mieszkańców · niski status materialny części mieszkańców · niski poziom integracji społecznej mieszkańców (niski poziom samoorganizacji społecznej) · duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej · duża liczba osób nadużywających alkoholu · bezrobocie
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> · duża aktywność lokalnych liderów · niezagospodarowane tereny będące w posiadaniu gminy oraz potencjalnych partnerów
Cel strategiczny 2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne	
Cel operacyjny 2.1: Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego	
Działania	2.1.1. Zagospodarowanie i utrzymanie ładu przestrzeni publicznej 2.1.2. Utworzenie stref sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców
Powiązanie z problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi	<ul style="list-style-type: none"> · niski poziom wykształcenia części mieszkańców · niski poziom integracji społecznej mieszkańców (niski poziom samoorganizacji społecznej) · brak miejsca do integracji całorocznej · duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej · niska jakość ładu przestrzennego · niska jakość przestrzeni publicznych

	<ul style="list-style-type: none"> · niewystarczająca liczba obiektów realizujących usługi z zakresu sportu i rekreacji, niewystarczające zaplecze sportowe · niedostatek przestrzeni integracyjnych dla mieszkańców · niska jakość ciągów komunikacyjnych na terenie osiedla po dawnym PGR
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> · duża aktywność lokalnych liderów · niezagospodarowane tereny będące w posiadaniu gminy oraz potencjalnych partnerów

Opracowanie własne

6. Wykaz najważniejszych przedsięwzięć i głównych projektów rewitalizacyjnych

Realizacja celów możliwa będzie przede wszystkim poprzez wdrożenie projektów rewitalizacyjnych o charakterze społecznym. LPR zakłada realizację 4 projektów, których realizacja przyczyni się w dużej mierze do zniwelowania negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji oraz dodatkowo przyczyni się do uporządkowania ładu przestrzennego i ożywienia gospodarczego miejscowości. Realizacja projektów zwiększy poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, zwiększy ich aktywność społeczną i zawodową, a także zwiększy poziom odpowiedzialności za dbałość o przestrzeń publiczną oraz za podejmowane przedsięwzięcia, co w konsekwencji również przyczyni się do minimalizacji nieekologicznych zachowań mieszkańców oraz wandalizmu. Stworzenie przestrzeni do integracji mieszkańców da możliwość do kreowania przez nich wspólnych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych.

Tabela 56: Projekt podstawowy nr 1

Tytuł zadania/projektu:
Utworzenie świetlicy wiejskiej w Ogorzelicach wraz z zapleczem techniczno-organizacyjnym

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Jedną z najistotniejszych przyczyn degradacji społeczności Ogorzelic jest brak przestrzeni wspólnych. Do 1993r. w miejscowości działały przedszkole i świetlica, dzięki której mieszkańcy prowadzili szereg aktywności na poziomie lokalnym. W efekcie transformacji ustrojowej obie te instytucje i ich zaplecze przestało istnieć, co było jednym z powodów degradacji społeczności lokalnej. W wyniku braku odpowiedniej infrastruktury szereg aktywności na poziomie lokalnym podejmowanych przez mieszkańców zaczęło zanikać. Dodatkowy czynnik dezintegracji stanowiło ubóstwo i trudności materialne wielu mieszkańców. Aby wesprzeć mieszkańców w stworzeniu nowego miejsca do integracji pracownicy Urzędu Gminy przeprowadzili rozeznanie w terenie celem znalezienia powierzchni z przeznaczeniem na utworzenie świetlicy wiejskiej. Niestety okazało się, że na terenie osiedla wszystkie obiekty są zagospodarowane, lub przeznaczone na mieszkania socjalne. Mieszkania zlokalizowane w blokach są własnością mieszkańców spółdzielni. Wyjątek stanowi budynek gminny na działce nr ewid. 2/3, w którym są wyłącznie mieszkania socjalne, na które ciągle wzrasta zapotrzebowanie .

Warunkiem efektywnej rewitalizacji miejscowości, wyrazem potrzeb jej mieszkańców oraz drogą do ożywienia i integracji mieszkańców jest stworzenie przestrzeni do realizacji wspólnych aktywności.

W ramach projektu zaplanowano utworzenie świetlicy wiejskiej, która pozwoli na reaktywację szeregu aktywności lokalnych sprzed kilkunastu lat, które obecnie z braku odpowiedniej infrastruktury zaczęły zanikać.

Zakres realizowanych działań

W ramach zadania powstanie niewielki budynek świetlicy. Będzie to budynek z dachem o konstrukcji drewnianej, krytym blachą o wymiarach ok. 10m x 8m. Będzie składał się z następujących pomieszczeń: sali świetlicowej, magazynu sprzętu w tym sprzętu sportowego, oraz węzła sanitarnego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynek będzie umożliwiał integrację społeczną, dzięki aktywnościom sportowym, rekreacyjnym, rozwijaniu zainteresowań, grupom wsparcia (klub seniora, klub mam).

Efekt zadania:

- utworzenie przestrzeni dla realizacji szeregu aktywności mieszkańców, ich integracji itd.
- stworzenie miejsca spotkań mieszkańców z władzami Gminy,
- stworzenie całorocznego miejsca do spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, np. do zabawy, gier, konkursów, odrabiania lekcji z wolontariuszami, prowadzenia zajęć w czasie ferii zimowych,
- prowadzenia zajęć gimnastycznych dla osób dorosłych, np. aerobik, gimnastyka z piłkami etc.
- miejsce organizacji spotkań koła gospodyń wiejskich,
- miejsce prowadzenia zajęć z zakresu rozwoju kompetencji miękkich,
- miejsce organizacji spotkań z zaproszonymi gośćmi,
- miejsce dla spotkań klubu seniora,
- miejsce dla spotkań klub mam.

Realizacja projektu obejmie grupy w przedziale:

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Dzieci i młodzież w wieku do 4 do 18 lat
- Młodzież i dorośli w wieku od 18 do 50 lat
- Dorośli i osoby starsze w wieku od 50 roku życia.

Projekt podzielony będzie na moduły programowe skierowane do poszczególnych kategorii wiekowych.

W ramach projektu odbędzie się organizacja warsztatów bożonarodzeniowych i wielkanocnych (pierwsza kategoria wiekowa) oraz przygotowanie konkursów tematycznych z okazji różnego rodzaju świąt - zgłoszenia od uczestników warsztatów. Podczas warsztatów bożonarodzeniowych i wielkanocnych dzieci i młodzież będą mogły zintegrować się, lepiej poznać np. historię miejscowości Ogorzelice, a także poszerzyć wiedzę z zakresu tradycji bożonarodzeniowych i wielkanocnych. W ramach warsztatów i zaangażowania społeczności lokalnej planuje się spotkanie z osobami, które najdłużej zamieszkują miejscowość i mogą opowiedzieć na jej temat ciekawe historie.

Dla drugiej kategorii wiekowej zorganizowane zostaną: kółko szachowe, koło gospodyń wiejskich, ludowy klub sportowy, klub mam. Planowane przedsięwzięcia mają na celu integrację mieszkańców, aktywny sposób wspólnego spędzania wolnego czasu. Poprzez zaangażowanie we wspólne działania zwiększy się poziom bezpieczeństwa, zmniejszy się ilość aktów wandalizmu, zwiększy się poczucie odpowiedzialności i dbałości o własną okolicę i miejscowość, która po dokonaniu rewitalizacji przywróci funkcje społeczne miejscowości Ogorzelice. Wzrośnie poziom integracji społecznej i jakość wzajemnych relacji. W ramach powyższych działań Planuje się również zorganizowanie szkolenia z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Dla trzeciej kategorii wiekowej zorganizowany zostanie klub seniora, którego najważniejszym celem i zadaniem jest tworzenie nowych więzi społecznych, poprzez integrację i organizowanie wzajemnej pomocy ze stosowaniem zasady wzajemności. Zapobieganie rosnącej przepaści między seniorami, a aktywnym młodym pokoleniem, które jest lepiej dostosowane do nowych warunków gospodarczych i społecznych.

Z uwagi na fakt, że w miejscowości zamieszkuje dość duża ilość osób niepełnosprawnych planuje się dostosowanie projektowanych obiektów dla ich potrzeb.

Do realizacji projektu zaangażowani zostaną partnerzy społeczni tacy jak Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów z siedzibą w Płocku - Koło nr 33 w Starej Białej, Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Płockiej.

Dodatkowo w ramach projektu organizowane będą cykliczne zawody sportowe i pikniki integrujące społeczność miejscowości z wykorzystaniem infrastruktury powstałej w ramach podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych nr 2,3 i 4.

Utworzenie świetlicy umożliwi:

zwiększenie poziomu integracji mieszkańców (powiązanie z projektami dotyczącymi utworzenia stref rekreacji rodzinnej i strefy sportowej, a także z projektem uzupełniającym dotyczącym poprawy ciągów komunikacyjnych).

Komplementarność projektu pomiędzy sferami:

Projekt przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:

Sfera społeczna:

- niski poziom integracji społecznej mieszkańców (niski poziom samoorganizacji społecznej)
- niski poziom poczucia bezpieczeństwa
- występujące akty wandalizmu
- izolacja mieszkańców, czasem brak wzajemnego wsparcia

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna:

- niska jakość ładu przestrzennego
- niska jakość przestrzeni publicznych
- brak całorocznej przestrzeni integracyjnych dla mieszkańców

Sfera środowiskowa:

- nieekologiczne zachowanie mieszkańców

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Prognozowane rezultaty - wskaźniki produktu:	Sposób oceny i miary:
<ul style="list-style-type: none"> · Liczba obiektów wspólnej integracji (świetlica wiejska) - 1 · Liczba zorganizowanych kół zainteresowań do różnych kategorii wiekowych – 3 · Liczba cyklicznych imprez sportowych i pikników rodzinnych – 6 	<ul style="list-style-type: none"> · Protokół odbioru budynku · Rejestr kół zainteresowań · Protokoły z przeprowadzonych imprez
Prognozowane rezultaty - wskaźniki rezultatu:	Sposób oceny i miary:
<ul style="list-style-type: none"> · Liczba osób korzystających z obiektu – 300 	<ul style="list-style-type: none"> · Listy obecności z organizowanych spotkań formalnych
Lokalizacja zadania/projektu:	
Ogorzelice, teren Spółdzielni Mieszkaniowej (przy strefie sportowej).	
Odpowiedzialność do realizacji:	Szacunkowy termin realizacji
Gmina Stara Biała, Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ogorzelicach	Lata: 2017-2020 (z możliwością kontynuacji poza programem)
Partnerzy w realizacji:	Szacunkowy koszt realizacji
Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Starej Białej, LZS Start Proboszczewice, organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Płockiej	190 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania:	Finansowanie w przypadku niepozyskania środków UE:
środki własne – 100%	Nie dotyczy

Tabela 57. Projekt podstawowy nr 2

Tytuł zadania/projektu:
Jesteśmy, chcemy, działamy - wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Opis zadania/projektu
Stan istniejący:
Jak pokazują badanie przeprowadzone w popegeerowskiej miejscowości Ogorzelice, bezrobocie i niewielka aktywność dotyczą w większości byłych pracowników PGR-ów i ich rodzin. Mimo, iż duża część przeszła już na wcześniejsze emerytury lub renty, uwarunkowania wynikające z historii oraz niedoskonałych rozwiązań restrukturyzacyjnych doprowadziły do zaniedbania całych terenów popegeerowskich, nie tylko konkretnej grupy społecznej. Dziedzictwo PGR-ów oddziałuje na wszystkich mieszkańców, pogłębiając i tak niełatwą sytuację najbardziej wrażliwych na wykluczenie grup społecznych.
Projekt Jesteśmy, Chcemy, Działamy skierowany jest przede wszystkim do mieszkańców Ogorzelic zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Efekt zadania:
Projekt ma na celu:
<ul style="list-style-type: none"> · Aktywizację zawodową mieszkańców Ogorzelic · Podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji społecznych mieszkańców Ogorzelic
W trakcie realizacji przedsięwzięcia:
<ul style="list-style-type: none"> · w ramach walki z bezrobociem organizowane będą kursy, szkolenia, a także spotkania z przedsiębiorcami promujące ideę samozatrudnienia, · promowana będzie idea tworzenia podmiotów ekonomii społecznej i spółdzielni socjalnych, · prowadzone będą zajęcia edukacyjne (np. z zakresu edukacji ekonomicznej prowadzone przez zewnętrznych trenerów), · prowadzone będą zajęcia aktywizujące, warsztaty z komunikacji miękkiej, konsultacje dla osób poszukujących pracy, działalność samokształceniowa,

- szkolenia min. z zakresu edukacji ekologicznej – co wpłynie pozytywnie na zniwelowanie nieekologicznych zachowań mieszkańców

Realizacja działań interwencyjnych oraz profilaktycznych w konsekwencji przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Beneficjentami będą mieszkańcy Ogorzelic, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych, rodzin zagrożonych ubóstwem, osób bezrobotnych.

Projekt będzie realizowany we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Prowadzenie działań społecznych pozwoli na podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie dbałości o wspólną przestrzeń, a tym samym przeciwdziałaniu aktom wandalizmu. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wzmacnianie integracji wśród mieszkańców pozwoli zwiększyć poziom poczucia bezpieczeństwa.

Komplementarność projektu pomiędzy sferami:

Projekt przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:

Sfera społeczna:

- niski poziom wykształcenia części mieszkańców
- niska aktywność zawodowa części mieszkańców
- niski status materialny części mieszkańców
- niski poziom integracji społecznej mieszkańców (niski poziom samoorganizacji społecznej)
- niskie poczucia bezpieczeństwa
- występujące akty wandalizmu
- duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej
- duża liczba osób nadużywających alkoholu
- bezrobocie

Sfera gospodarcza:

- niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców

Prognozowane rezultaty - wskaźniki produktu:	Sposób oceny i miary:
<ul style="list-style-type: none"> · Liczba osób objętych wsparciem w ramach przedsięwzięcia – 100 osób 	<ul style="list-style-type: none"> · Listy obecności i protokoły z przeprowadzonego wsparcia
Prognozowane rezultaty - wskaźniki rezultatu:	Sposób oceny i miary:
<ul style="list-style-type: none"> · Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, w tym ze względu na powód bezrobocia i ubóstwa – (-10%) · Stopa bezrobocia – (-5%) 	<ul style="list-style-type: none"> · Rejestr z ośrodka pomocy społecznej · Rejestr PUP
Lokalizacja zadania/projektu: Ogorzelice	
Odpowiedzialność do realizacji: Gmina Stara Biała, GOPS	Szacunkowy termin realizacji Lata: 2017-2020 (z możliwością kontynuacji poza programem do 2022)
Partnerzy w realizacji: PUP, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, LGD, Związek Gmin Regionu Płockiego	Szacunkowy koszt realizacji 140 000 zł
Potencjalne źródła finansowania: EFS (RPO WM, PO WER) – 42,5% budżet państwa (MRPiPS - FIO) – 42,5% środki własne – 7,5% środki partnerów – 7,5%	Finansowanie w przypadku niepozyskania środków UE: Fundacja Kronenberga – 4% Mechanizmy dłużne (pożyczki i kredyty) – 22,5% budżet państwa (MRPiPS - FIO) – 42,5% środki własne – 20% środki partnerów – 11%

Tabela 58. Projekt podstawowy nr 3

Tytuł zadania/projektu:

Zwiększenie stopnia integracji mieszkańców poprzez utworzenie strefy rekreacyjno-sportowej w Ogorzelicach

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Na terenie obszaru rewitalizacji identyfikuje się kwestie problematyczne związane z brakiem miejsc do spędzania wolnego czasu, a zwłaszcza do uprawiania sportu i rekreacji, co wiąże się także z niskim stopniem integracji mieszkańców. Problematycznymi grupami wiekowymi są dzieci i osoby starsze. W porównaniu do reszty gminy Ogorzelice charakteryzują się dużą liczbą dzieci. Brakuje urządzonych terenów zieleni, przez co dzieci i osoby starsze spędzają czas samotnie we własnych mieszkaniach. Ponadto w sołectwie mieszka bardzo dużo osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz bezrobotnych. Duża część mieszkańców nie jest w stanie sfinansować ciekawego spędzania wolnego czasu (np. gier, zabaw, literatury, wycieczek). W związku z tym teren rekreacyjno-sportowy zapewni miejsce do jego aktywnego spędzania. Na obszarze rewitalizowanym znajdują się tereny do zagospodarowania na boisko, oraz tereny rekreacyjne, gdzie wcześniej znajdowała się oczyszczalnia ścieków.

Problem dotyczy również młodzieży – istniejące boisko jest w złym stanie technicznym, w związku z czym osoby w tym wieku spotykają się na przystanku autobusowym lub klatkach schodowych.

Ogorzelice znajdują się w oddaleniu od głównej drogi (ul. Bielskiej), czyli bez możliwości dogodnego dotarcia do ośrodków dających większe możliwości korzystania z różnych form wsparcia. Utworzenie stref sportowych pozwoli na utworzenie miejsca m.in. do prowadzenia zajęć i spotkań na świeżym powietrzu w ramach planowanego przedsięwzięcia nr 1.

Zakres realizowanych działań

W ramach przedsięwzięcia niezbędne będzie przygotowanie dokumentacji technicznej i prace adaptacyjne. A także powstaną

- strefa rekreacyjna (stół z szachownicą, stół do tenisa stołowego i miejsce na ognisko)
- boisko (do gry w piłkę nożną, siatkową, ręczną i koszykową) adresowane zwłaszcza dla młodzieży i osób starszych.

W ramach przedsięwzięcia nastąpi również montaż oświetlenia, poprawiającego dostępność oraz bezpieczeństwo na utworzonych strefach.

Efekt zadania:

Projekt ma na celu:

- zwiększenie aktywności, w tym aktywności sportowej mieszkańców oraz integrację poprzez sport i spędzanie czasu na świeżym powietrzu, w przestrzeni publicznej,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzięki wspólnemu spędzaniu wolnego czasu i integracji.

Działania te pozwolą na:

- promowanie zdrowego trybu życia przez co zmniejszy się ryzyko chorób cywilizacyjnych, takich jak otyłość, czy uzależnienie od komputera, Internetu, telefonu.
- korzystanie z siłowni plenerowej przyczyni się do zwiększenia aktywności fizycznej zwłaszcza wśród osób starszych.
- spółdzielcze działanie, przy niewielkiej ingerencji gminy, pozwoli na integrację społeczności we wspólnym celu, wyłonienie liderów lokalnych oraz nabycie umiejętności ubiegania się o środki zewnętrzne do realizacji innych projektów lokalnych.
- stworzenie tak zagospodarowanych stref rekreacyjno-sportowych spowoduje również powstawanie grup formalnych i nieformalnych.
- na utworzonym boisku będą odbywały się wspólnie organizowanie imprezy plenerowe, np. – pikniki rodzinne, kiermasze wypieków, organizacja konkursów, warsztatów, koncertów, pokazów, przedstawień, które pozwolą mieszkańcom poznać się nawzajem i zaktywizować do działań lokalnych, a także zobligować do dbania o wspólną przestrzeń.

Efektem przeprowadzonego projektu będzie aktywna fizycznie i zintegrowana społeczność obszaru rewitalizacji, na poziomie wszystkich grup wiekowych oraz międzypokoleniowo. Spadnie zachorowalność na choroby cywilizacyjne, zwłaszcza pod względem otyłości.

Zaangażowanie lokalnej społeczności w podniesienie wartości miejscowości z której się wywodzą, będzie napawało ich dumą. Zorganizowanie miejsc przeznaczonych zwłaszcza dla dzieci i osób starszych, a więc osób z najbardziej potrzebujących grup wiekowych, pozwoli zauważyć pozytywny aspekt działań *pro publico bono*. Sukces odniesiony przy samodzielnej realizacji modernizacji boiska zwiększy wiarę w możliwość przeprowadzenia innych projektów na skalę lokalną. Z uwagi na fakt, że miejscowości zamieszkuje dość duża ilość osób niepełnosprawnych planuje się dostosowanie projektowanych obiektów do ich potrzeb.

Komplementarność projektu pomiędzy sferami:

Projekt przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:

Sfera społeczna:

- niski poziom integracji społecznej mieszkańców (niski poziom samoorganizacji społecznej)
- niski poziom poczucia bezpieczeństwa
- występujące akty wandalizmu

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna:

- niska jakość ładu przestrzennego
- niska jakość przestrzeni publicznych
- niewystarczająca liczba obiektów realizujących usługi z zakresu sportu i rekreacji, niewystarczające zaplecze sportowe
- niedostatek przestrzeni integracyjnych dla mieszkańców

Sfera środowiskowa:

- nieekologiczne zachowanie mieszkańców

Prognozowane rezultaty – wskaźniki produktu:	Sposób oceny i miary:
<ul style="list-style-type: none"> · Liczba stref rekreacyjnych -1 · Liczba boisk – 1 	<ul style="list-style-type: none"> · Protokoły odbioru
Prognozowane rezultaty – wskaźniki rezultatu:	Sposób oceny i miary:
<ul style="list-style-type: none"> · Liczba imprez zrealizowanych w strefach rekreacji – 3 w ciągu roku 	<ul style="list-style-type: none"> · Sprawozdania ze zrealizowanych imprez

Lokalizacja zadania/projektu:

Ogorzelice:

- Teren po dawnej oczyszczalni ścieków oraz teren we własności spółdzielni – obecne boisko.
- Teren przy budynku socjalnym.

Odpowiedzialność do realizacji: Gmina Stara Biała, Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ogorzelicach	Szacunkowy termin realizacji Lata: 2017-2018
Partnerzy w realizacji: Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Starej Białej, LZS Start Proboszczewice, organizacje pozarządowe.	Szacunkowy koszt realizacji 600 000 zł
Potencjalne źródła finansowania: EFRR(RPO WM)–40% Budżet państwa (Ministerstwo Sportu i Turystyki– Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej,) - 33% środki własne – 20% środki partnerów – 7%	Finansowanie w przypadku niepozyskania środków UE: Mechanizmy dłużne (pożyczki i kredyty) – 35% budżet państwa (Ministerstwo Sportu i Turystyki– Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej) – 45% środki własne – 10% środki partnerów – 10%

Opracowanie własne

Tabela 59. Projekt podstawowy nr 4

Tytuł zadania/projektu:

Aktywizacja społeczna mieszkańców poprzez utworzenie stref rekreacji rodzinnej w Ogorzelicach

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Ważnym zidentyfikowanym problemem na wskazanym obszarze jest brak miejsc spędzania wolnego czasu dla rodzin z dziećmi, co pogłębia dezintegrację społeczną. W ramach przedsięwzięcia zostanie utworzona przestrzeń wspólna umożliwiająca mieszkańcom swobodne, wzajemne kontakty. W chwili obecnej na terenie dawnego osiedla PGR istnieje działka należąca do gminy, która jest niezagospodarowana, ponadto w miejscowości Gmina posiada budynek socjalny, w sąsiedztwie którego aktualnie brakuje jakiegokolwiek infrastruktury rekreacyjnej. Utworzenie stref rekreacji rodzinnej stworzy miejsca dla zabaw dla dzieci i aktywności fizycznej rodziców.

Zakres realizowanych działań

W ramach przedsięwzięcia niezbędne będzie przygotowanie dokumentacji technicznej. Przedsięwzięcie zakłada utworzenie dostępnych, przyjaznych mieszkańcom przestrzeni wspólnej umożliwiającej rodzinom z dziećmi spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu, strefy będą wyposażone w urządzenia do zabawy dla dzieci oraz siłownię pod chmurką dla dorosłych z uwzględnieniem zieleni. Z uwagi na fakt, że miejscowości zamieszkuje dość duża ilość osób niepełnosprawnych planuje się dostosowanie projektowanych obiektów do ich potrzeb.

W ramach przedsięwzięcia nastąpi również montaż oświetlenia oraz budowa chodnika poprawiającego dostępność oraz bezpieczeństwo dla większej ilości mieszkańców.

Efekt zadania:

Projekt ma na celu:

- podniesienie poziomu integracji mieszkańców
- stworzenie dostępnej, przyjaznej mieszkańcom przestrzeni wspólnej umożliwiającej spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu.

Działania te pozwolą na:

- organizowanie imprez sąsiedzkich i sołeckich, przyczyniając się tym samym do zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu oraz oferty kulturalnej i rekreacyjnej
- organizowanie zajęć edukacyjnych i aktywizujących społecznie oraz zawodowo lokalną społeczność (festyny, pikniki).
- zwiększenie poziomu integracji społecznej mieszkańców, wzmocnienia ich wzajemnych relacji, co w efekcie pozytywnie wpłynie na zaufanie społeczne,
- zwiększenie zdolności mieszkańców do kreowania oddolnych inicjatyw,
- wzmocnienie poczucia współodpowiedzialności za przestrzeń,
- w konsekwencji zmniejszy się liczba aktów wandalizmu i nieekologicznych zachowań mieszkańców (społeczna odpowiedzialność),
- wynikiem zwiększonej zdolności inicjatyw oddolnych będą nowe formy zatrudnienia i aktywizacji zawodowej mieszkańców.

Efektom przeprowadzonego projektu będzie zintegrowana społeczność obszaru rewitalizacji, na poziomie wszystkich grup wiekowych oraz międzypokoleniowo.

Komplementarność projektu pomiędzy sferami:

Projekt przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:

Sfera społeczna:

- niski poziom integracji społecznej mieszkańców (niski poziom samoorganizacji społecznej)
- niskie poczucie bezpieczeństwa
- występujące akty wandalizmu
- bezrobocie

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna:

- niska jakość ładu przestrzennego
- niska jakość przestrzeni publicznych
- niewystarczająca liczba obiektów realizujących usługi z zakresu sportu i rekreacji, niewystarczające zaplecze sportowe
- niedostatek przestrzeni integracyjnych dla mieszkańców

Sfera gospodarcza:

- niedostateczna liczba miejsc

Sfera środowiskowa:

- nieekologiczne zachowanie mieszkańców

Sposób oceny i miary-wskaźniki:

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Do głównych miar projektu należeć będzie: liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez spółdzielnię, partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe, liczba osób ze strony mieszkańców zaangażowanych w poszczególne projekty (piszących wnioski, wykonujących prace terenowe, ogrodnicze), liczba imprez plenerowych, stan zdrowia mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ogorzelice:

Teren dawnego osiedla PGR

<p>Prognozowane rezultaty – wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Liczba stref rekreacji rodzinnej – 2 · Chodnik – dł. 108m 	<p>Sposób oceny i miary:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Protokoły odbioru
<p>Prognozowane rezultaty – wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Liczba imprez zrealizowanych w strefach rekreacji – 4 w ciągu roku 	<p>Sposób oceny i miary:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Sprawozdanie ze zrealizowanych imprez
<p>Odpowiedzialność do realizacji: Gmina Stara Biała, Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ogorzelicach</p>	<p>Szacunkowy termin realizacji: Lata: 2017-2018</p>
<p>Partnerzy w realizacji: Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Starej Białej, LZS Start Proboszczewice, organizacje pozarządowe, Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ogorzelicach</p>	<p>Szacunkowy koszt realizacji: 400 000 zł</p>
<p>Potencjalne źródła finansowania: EFRR(RPO WM)–40% Budżet państwa (Ministerstwo Sportu i Turystyki – Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej) - 33% środki własne – 20% środki partnerów – 7%</p>	<p>Finansowanie w przypadku niepozyskania środków UE: Mechanizmy dłużne (pożyczki i kredyty) – 35% budżet państwa (Ministerstwo Sportu i Turystyki – Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej – 33% środki własne – 20% środki partnerów – 12%</p>

Opracowanie własne

7. Opis innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Projekty uzupełniające stanowią dopełnienie głównych projektów rewitalizacyjnych. Ich realizacja ma na celu wspomóc osiągnięcie zakładanych rezultatów projektów podstawowych. Projekty uzupełniające są kompatybilne z projektami podstawowymi oraz są przypisane do obszaru rewitalizacji. Dotyczy one zapewnienia poprawy spójności przestrzennej, poprawy ładu przestrzennego oraz integracji mieszkańców. Realizacja przedsięwzięć uzupełniających pozwoli na zwiększenie poziomu wykorzystania efektów głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 60. Projekt uzupełniający nr 1

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa stanu ciągów komunikacyjnych

Stan istniejący:

W związku z realizacją projektów pn. „Strefa rekreacji rodzinnej w Ogorzelicach” oraz „Strefy rekreacyjno-sportowe w Ogorzelicach”, (dotyczy strefy na terenie dawnego osiedla PGR), a także aktywizacją mieszkańców w ramach programu „Jesteśmy, chcemy, działamy ...” zrealizowany będzie ze środków własnych Gminy projekt dotyczący poprawy stanu ciągów komunikacyjnych (dróg, ścieżek). W chwili obecnej stan chodników na terenie dawnego osiedla PGR jest w bardzo złym stanie. Drogi są nieutwardzone. Po opadach deszczu błoto uniemożliwia swobodne przemieszczanie się wewnątrz osiedla. Dodatkowo zły stan techniczny ciągów komunikacyjnych wewnątrz osiedla obniża poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Zakres realizowanych działań

W ramach przedsięwzięcia niezbędne będzie:

- przygotowanie dokumentacji technicznej i prace adaptacyjne,
- wytyczenie i utwardzenie nowych ciągów (dróg) oraz modernizację już istniejących

Efekt zadania:

Projekt ma na celu:

- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa wśród mieszkańców poruszających się po terenie osiedla
- Poprawę ładu przestrzennego na rewitalizowanym terenie
- Utworzenie bezpiecznych i funkcjonalnych ciągów komunikacyjnych

Działania te pozwolą na:

- stworzenie ciągów komunikacyjnych przyjaznych dla mieszkańców,
- zwiększenie poziomu integracji społecznej mieszkańców, wzmocnienia wzajemnych relacji.

Efektom przeprowadzonego projektu będzie zintegrowana społeczność obszaru rewitalizacji, na poziomie wszystkich grup wiekowych oraz międzypokoleniowo.

Komplementarność projektu pomiędzy sferami:

Projekt przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:

Sfera społeczna:

- niski poziom integracji społecznej mieszkańców (niski poziom samoorganizacji społecznej)
- niskie poczucia bezpieczeństwa

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna:

- niska jakość ładu przestrzennego
- niska jakość przestrzeni publicznych
- niska jakość ciągów komunikacyjnych na terenie osiedla po dawnym PGR

Sposób oceny i miary-wskaźniki:

Do głównych miar projektu należeć będzie długość zmodernizowanych i wytyczonych ciągów komunikacyjnych oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa osób z nich korzystających.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ogorzelice:

Teren dawnego osiedla PGR

Prognozowane rezultaty – wskaźniki produktu:

Sposób oceny i miary:

- Protokoły odbioru

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych – 530 m	
Prognozowane rezultaty – wskaźniki rezultatu: · Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców poruszających się po terenie osiedla - +10%	Sposób oceny i miary: · Badanie ankietowe
Odpowiedzialność do realizacji: Gmina Stara Biała	Szacunkowy termin realizacji: Lata: 2017-2018
Partnerzy w realizacji: Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ogorzelicach	Szacunkowy koszt realizacji: 600 000 zł
Potencjalne źródła finansowania: Środki własne gminy	Finansowanie w przypadku niepozyskania środków UE: Nie dotyczy

Opracowanie własne

Przedsięwzięcia podstawowe są ze sobą wzajemnie powiązane i komplementarne.

W przypadku niepozyskania dotacji na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych wnioskodawcy, podejmą próbę sfinansowania realizacji projektów korzystając m.in. z preferencyjnych unijnych pożyczek, kredytów krajowych, dotacji z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich czy Fundacji Kronenberga.

Tabela 61. Powiązanie przedsięwzięć uzupełniających z podstawowymi

Przedsięwzięcia podstawowe / Przedsięwzięcia uzupełniające	Utworzenie świetlicy wiejskiej w Ogorzelicach wraz zapleczem techniczno-organizacyjnym	Jesteśmy, chcemy, działamy - wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Zwiększenie stopnia integracji mieszkańców poprzez utworzenie strefy rekreacyjno-sportowej w Ogorzelicach	Aktywizacja społeczna mieszkańców poprzez utworzenie stref rekreacji rodzinnej w Ogorzelicach
Poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych	X	X	X	X

Opracowanie własne

8. Mechanizmy zapewnienie komplementarności

Ważnym aspektem dla realizacji i efektywności przedsięwzięć jest ich komplementarność, która może mieć charakter:

- przestrzenny,
- problemowy,
- proceduralno-instytucjonalny,
- międzyokresowy,
- finansowy.

Komplementarność przestrzenna oznacza uwzględnienie przy realizacji projektów rewitalizacyjnych ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami gminy. Istotne jest traktowanie przestrzeni jako całości i zapobieganie realizacji projektów realizacyjnych w sposób punktowy. Efekty działań rewitalizacyjnych powinny również pozytywnie wpływać na całe otoczenie.

Komplementarność problemowa to uwzględnianie w projektach rewitalizacyjnych powiązania między sferami tematycznymi, co zostało pokazane w poniższej tabeli poprzez powiązanie projektów z celami operacyjnymi.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna związana jest z organizacją zarządzania procesem rewitalizacji. Efektywność i powodzenie programu rewitalizacji będzie możliwe dzięki stworzeniu odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją określonego w rozdziale 11 oraz systemu monitoringu i oceny.

Komplementarność międzyokresowa związana jest z doświadczeniami Gminy w realizacji przedsięwzięć o charakterze poprawiającym jakość życia mieszkańców na terenie gminy, w tym na terenie rewitalizowanym. W poprzedniej perspektywie finansowej (2007-2013) gmina realizowała przedsięwzięcia dotyczące ww. tematu. Przedsięwzięcia dotyczyły poprawy infrastruktury drogowej, technicznej oraz społecznej. Na terenie gminy zostały rozbudowane szkoły, wybudowana nowa hala sportowa, inne elementy infrastruktury społecznej, a także systematycznie poprawiana była infrastruktura drogowa i techniczna. Przeprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na terenie Ogorzelic będzie uzupełnieniem prowadzonych do tej pory inwestycji na terenie gminy. Poniżej znajdują się przykładowe przedsięwzięcia zrealizowane na terenie gminy, które wskazują na zdolność realizacyjną przedsięwzięć o podobnym charakterze jak planowane bądź też poprawiających sytuację na obszarze rewitalizacji

Tabela 62. Inwestycje zrealizowane przez Gminę Stara Biała w latach 2007-2013

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość całkowita projektu [zł]	Wysokość i źródło dofinansowania zewnętrznego
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Ogorzelicach	2011	476 010,00	300 000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
2.	Projekt "Aktywna integracja kobiet w gminie Stara Biała" - 2014 rok <i>W projekcie brały udział kobiety ze wsi Ogorzelice</i>	2014	150 000,00	134 250,00 zł Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII "Promocja integracji społecznej" Działania 7.1. "Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji" Poddziałanie 7.1.1. "Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej".
3.	Budowa zespołu urządzeń sportowych z obiektami zaplecza sanitarno – socjalnego i infrastrukturą techniczną w Nowych Proboszczewicach – etap IA	2009	4 894 797,82	1 000 000,00 zł Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość całkowita projektu [zł]	Wysokość i źródło dofinansowania zewnętrznego
4.	Budowa zespołu rekreacyjno-wypoczynkowego w miejscowości Nowe Proboszczewice	2013	737 099,17	329 211,00 zł -Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 działanie „Odnowa i rozwój wsi”
5.	Budowa placu zabaw na terenie obiektów sportowych „WIERZBICA” w Nowych Proboszczewicach, gm. Stara Biała	2014	92 354,12	25 000,00 zł - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015-2025

Komplementarność finansowa oznacza umiejętnie powiązanie finansowania z różnych źródeł i unikanie sytuacji podwójnego finansowania. Część działań będzie współfinansowana ze środków unijnych m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekty rewitalizacyjne mogą być również finansowane ze środków sektora prywatnego, co wpłynie na postrzeganie procesu rewitalizacji i jego ocenę, jak również podwyższy efektywność realizacji programu. W tym miejscu należy wspomnieć o tym, że możliwość zgłaszania projektów do LPR miały osoby i podmioty zainteresowane realizacją własnych zadań rewitalizacyjnych (tzn. niefinansowanych z budżetu gminy).

Tabela 63. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcie	Cel strategiczny	Cel operacyjny
Utworzenie świetlicy wiejskiej w Ogorzelicach wraz zapleczem techniczno-organizacyjnym	1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic	1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego 1.2 Aktywizacja zawodowa mieszkańców
	2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne	2.1 Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego
Jesteśmy, chcemy, działamy - wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic	1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego 1.2 Aktywizacja zawodowa mieszkańców
	2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne	2.1 Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego
Zwiększenie stopnia integracji mieszkańców poprzez utworzenie strefy rekreacyjno-sportowej w Ogorzelicach	1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic	1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego
	2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne	2.1 Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego
Aktywizacja społeczna mieszkańców poprzez utworzenie stref rekreacji rodzinnej w Ogorzelicach	1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic	1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego 1.2 Aktywizacja zawodowa mieszkańców
	2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne	2.1 Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego

Poprawa stanu technicznego
ciągów komunikacyjnych

1. Zintegrowani, aktywni
społecznie i zawodowo
mieszkańcy Ogorzelic

1.1 Aktywizacja i integracja
społeczna mieszkańców -
zmniejszony poziom wykluczenia
społecznego

2. Atrakcyjne i funkcjonalne
przestrzenie publiczne

2.1 Atrakcyjne przestrzenie
spędzania czasu wolnego

Opracowanie własne

9. Indykatywne ramy finansowe

Projekty rewitalizacyjne wskazane w Lokalnym Programie Rewitalizacji gminy Stara Biała dzielą się na podstawowe i uzupełniające. Pozwolą one na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji. Jednakże należy mieć na uwadze, że ich realizacja będzie zależała w dużej mierze przede wszystkim od możliwości finansowych gminy oraz partnerów. Łączna szacunkowa wartość planowanych podstawowych projektów rewitalizacyjnych wynosi 1 330 000, 00 zł, a ich realizacja planowana jest do roku 2020. Zestawienie kosztów realizacji projektów podstawowych wraz z ich okresem realizacji znajduje się w tabeli nr 62.

Tabela 64. Koszty i okres realizacji projektów podstawowych

Tytuł projektu	Koszt realizacji	Okres realizacji
Projekty podstawowe		
Utworzenie świetlicy wiejskiej w Ogorzelicach wraz zapleczem techniczno-organizacyjnym	190 000,00 zł	2017 - 2020
Jesteśmy, chcemy, działamy - wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	140 000,00 zł	2017-2020
Zwiększenie stopnia integracji mieszkańców poprzez utworzenie stref rekreacyjno-sportowych w Ogorzelicach	600 000,00 zł	2017-2018
Aktywizacja społeczna mieszkańców poprzez utworzenie strefy rekreacji rodzinnej w Ogorzelicach	400 000,00 zł	2017-2018
Łącznie	1 330 000,00 zł	
Projekt uzupełniający		
Poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych	600 000,00 zł	2017-2018
Łącznie	600 000,00 zł	

Opracowanie własne

Charakter podstawowych projektów zapisanych w LPR umożliwia w dużej mierze pozyskanie środków na ich realizację ze źródeł zewnętrznych, zasadne jest określenie poziomu zaangażowania poszczególnych źródeł finansowania wraz z ich maksymalnym poziomem. Poniżej przedstawiono indykatywne ramy finansowe planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 65. Indykatywne ramy finansowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tytuł projektu	Koszt realizacji	Okres realizacji	Poziom dofinansowania w % ⁵	Źródła finansowania			
				EFRR	EFS	Budżet państwa	Środki własne (publiczne lub partnerów)
Utworzenie świetlicy wiejskiej w Ogorzelicach wraz zapleczem techniczno-organizacyjnym	190 000,00 zł	2017-2020	0%	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	190 000,00 zł
Jesteśmy, chcemy, działamy - wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	140 000,00 zł	2017-2020	85%	0,00 zł	119 000,00 zł	0,00 zł	21 000,00 zł
Zwiększenie stopnia integracji mieszkańców poprzez utworzenie strefy rekreacyjno-sportowej w Ogorzelicach	600 000,00 zł	2017-2018	73%	240 000,00 zł	0,00 zł	198 000,00 zł	162 000,00 zł
Aktywizacja społeczna mieszkańców poprzez utworzenie strefy rekreacji rodzinnej w Ogorzelicach	400 000,00 zł	2017-2018	73%	160 000,00 zł	0,00 zł	132 000,00 zł	108 000,00 zł
Poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych	600 000,00 zł	2017-2018	0%	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	600 000,00 zł
Łącznie	1 930 000,00 zł		60%	400 000,00 zł	119 000,00 zł	330 000,00 zł	1 081 000,00 zł

Opracowanie własne

⁵ Jako maksymalny poziom przyjęto maksymalną kwotę kosztów kwalifikowalnych. Na chwilę obecną założono, że wszystkie koszty są kwalifikowalne. Weryfikacja kwalifikowalności wydatków nastąpi na etapie składania wniosków o dofinansowanie.

W związku z tym, że realizację przedsięwzięć, a w szczególności przedsięwzięć podstawowych należy zaplanować w czasie, poniżej prezentowany jest harmonogram ich realizacji.

Tabela 66. Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Projekt	2017	2018	2019	2020
Projekty podstawowe				
Utworzenie świetlicy wiejskiej w Ogorzelicach wraz zapleczem techniczno-organizacyjnym				
Jesteśmy, chcemy, działamy - wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym				
Zwiększenie stopnia integracji mieszkańców poprzez utworzenie stref rekreacyjno-sportowych w Ogorzelicach				
Aktywizacja społeczna mieszkańców poprzez utworzenie strefy rekreacji rodzinnej w Ogorzelicach				
Poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych				
Projekty uzupełniające				
Budowa drogi prowadzącej do strefy pn. „Strefa rekreacji rodzinnej w Ogorzelicach” oraz „Strefy rekreacyjno-sportowe w Ogorzelicach”				

Opracowanie własne

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

10.1. Podstawowe założenia partycypacji

10.1.1. Znaczenie partycypacji w rewitalizacji

Ustawa o rewitalizacji⁶ wyraźnie zaznacza, że przeprowadzanie zarówno prac wstępnych, jak i samej rewitalizacji powinno zachodzić w sposób jawny, przejrzysty, z aktywnym udziałem interesariuszy – poprzez opiniowanie - uczestnictwo w konsultacjach i w pracach nad programem rewitalizacji.

Również „Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego”⁷ podkreśla, że partycypacja społeczna nie powinna ograniczać się jedynie do informacji i konsultacji podejmowanych przez władze lokalne działań, ale także dążyć do współdecydowania i kontroli obywatelskiej. Wiąże się to z włączaniem obywateli na każdym możliwym stopniu tworzenia programów rewitalizacji i realizacji działań w nich opisanych. Dzięki temu możliwe jest stworzenie efektywnego, bo odpowiadającego na potrzeby i oczekiwania interesariuszy, programu rewitalizacji.

Program Rewitalizacji został dopasowany do potrzeb lokalnej społeczności dzięki przeprowadzeniu pogłębionej diagnozy, która uwzględniała perspektywy różnych grup wiekowych, a także dzięki przeprowadzonym warsztatom. Część projekcyjna programu opracowywana była w dużej mierze przez interesariuszy, co skutkowało będzie pozytywnym nastawieniem do działań realizowanych w ramach poszczególnych projektów. Aktywny udział różnych grup interesariuszy przewiduje się także w etapach wdrażania i monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. W przyszłości partycypacja będzie miała charakter kontroli obywatelskiej.

10.1.2. Główne zasady partycypacji w ramach projektu

Podczas opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji przyjęto następujące zasady dotyczące organizacji i przebiegu partycypacji społecznej:

1. Zaangażowanie społeczności przez cały czas trwania projektu,
2. Włączenie w proces rewitalizacji różnych grup interesariuszy,
3. Równouprawnienie wszystkich uczestników konsultacji,
4. Dwustronny przepływ informacji – koncentracja na dojrzałych formach partycypacji (współdecydowanie i kontrola obywatelska)
5. Wieloaspektowość partycypacji,
6. Jawność przebiegu partycypacji oraz jej efektów,
7. Responsywność i dopasowanie form oraz treści partycypacji do potrzeb interesariuszy.

10.1.3. Interesariusze rewitalizacji

Wieloaspektowość procesu rewitalizacji rodzi potrzebę aktywnego udziału wszystkich grup interesariuszy w jego planowaniu. Co do obszaru rewitalizacji różne osoby i podmioty mają bowiem różne potrzeby, preferencje, różne oczekiwania i punkty widzenia. Zaplanowano organizację prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji w sposób umożliwiający aktywne włączenie się grup interesariuszy:

- Różnych grup mieszkańców (rodziny z dziećmi, młodzież, seniorzy, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym),

⁶ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. poz. 1777)

⁷ Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego, Wersja 1.2, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie, Warszawa 2016

- Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych (m.in. szkół i przedszkoli, ZGRP GOPS)
- Przedsiębiorców i pracodawców,
- Działacze organizacji pozarządowych (w tym działających w sferze kultury, sportu oraz działających na rzecz dziedzictwa historycznego i tradycji lokalnych),
- Przedstawiciele kościołów i związków wyznaniowych.

Szczególną uwagę przywiązywać się będzie do aktywnego udziału bezpośrednich odbiorców działań na obszarze rewitalizacji, a więc jego mieszkańców, właścicieli, zarządców i użytkowników wieczystych nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność na tym terenie. Rewitalizacja wyznaczonego obszaru będzie miała znaczenie dla rozwoju całej gminy, toteż partycypacja będzie mieć charakter otwarty.

10.2. Techniki i narzędzia partycypacyjne oraz działania aktywizacyjne

10.2.1. Działania promocyjno-informacyjne

Informacje o postępach prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji były na bieżąco publikowane na stronie internetowej Urzędu Gminy Stara Biała: <http://www.starabiala.pl/>, dostępnej również w wersji dla niedowidzących. Ponadto, dla zwiększenia zasięgu informacji, były one zamieszczane na portalu społecznościowym Facebook, na fanpage'u Urzędu Gminy Stara Biała. Dodatkowo, informacje były rozpowszechniane przez system SMS.

Uzasadnienie

Niezbędnym etapem przygotowawczym do partycypacji społecznej w przygotowywaniu i wdrażaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji jest rozpowszechnianie informacji dotyczących procesu rewitalizacji i zachęcenie mieszkańców do aktywnego udziału w pracach. Dzięki nowoczesnym kanałom komunikacji (Internet, telefonia komórkowa) zwiększono zasięg działań informacyjno-promocyjnych – pozwoliło to dotrzeć do większej liczby mieszkańców. Portal społecznościowy umożliwił dzielenie się informacją – posty były udostępniane przez użytkowników.

10.2.2. Badania społeczne

W dniach od 10 do 20 czerwca 2016 r. przeprowadzone zostało badanie opinii mieszkańców gminy. Zrealizowano je poprzez metodę mixed-mode, która łączy techniki ankiet papierowych (SAQ) oraz internetowych do samodzielnego wypełnienia (CASI).

Uzasadnienie

Trafność postawionej diagnozy zależy w dużym stopniu od opinii i preferencji mieszkańców. Zebranie ankiet umożliwia także weryfikację i uzupełnienie otrzymanych danych. Wybór obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji w dużej mierze wyniknął z uzyskanych w ankietach odpowiedzi. Badanie opinii lokalnych społeczności wytwarza pozytywne nastawienie do samego procesu rewitalizacji i przeprowadzanych w jego ramach prac. Ankiety do samodzielnego wypełnienia pozwoliły na uzyskanie rzeczywistych opinii lokalnej społeczności, bez efektu ankietarskiego, którego ryzyko występuje przy angażowaniu w przeprowadzanie badania ankietów. Dzięki zastosowaniu ankiet internetowych respondenci mogli podzielić się opinią w dogodnym dla nich miejscu i czasie. Dodatkowo, ankiety internetowe wiążą się ze zwiększonym poczuciem anonimowości, co zwiększa poziom szczerości udzielanych odpowiedzi.

10.2.3. Warsztat diagnostyczny

Warsztat diagnostyczny odbył się 18 lipca 2016 r. w godzinach 13.00 – 15.00 w Urzędzie Gminy Stara Biała. Podczas spotkania zaprezentowano etapy prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji, i podstawowe informacje o samym procesie rewitalizacji. Pokazano również wstępne wyniki diagnozy opierające się zarówno na analizie danych zastanych jak i opracowaniu badań ankietowych. Uczestnicy warsztatów zostali poproszeni o wskazanie obszarów zdegradowanych oraz kolejności według której powinny być poddane procesowi rewitalizacji, a następnie o wskazanie obszarów do rewitalizacji i scharakteryzowaniu ich pod względem funkcji, jaką pełnią oraz pod względem ich potencjałów.

Uzasadnienie

Warsztaty diagnostyczne są formą jakościowego badania potrzeb i preferencji społeczności lokalnych, pokrewną metodologią action research. Technika ta ma charakter partycypacyjny i aktywizujący, wykorzystuje efektu synergii, zwiększonej motywacji i poczucia bezpieczeństwa uczestników warsztatów. Przeprowadzenie spotkania umożliwiło uzupełnienie analiz o dane jakościowe. Warsztaty miały charakter otwarty, co pozwoliło na zestawienie różnych punktów widzenia.

Zdjęcie 9. Warsztat diagnostyczny - zdjęcie 1

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

Zdjęcie 10. Warsztat diagnostyczny - zdjęcie 2

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

10.2.4. Warsztat strategiczny

Warsztat strategiczny odbył się 24 sierpnia 2016 r. w godzinach 13.00 – 15.00 w Urzędzie Gminy Stara Biała. Stanowiły one kontynuację prac podjętych podczas warsztatów diagnostycznych. Na spotkaniu pojawiły się także osoby nieobecne na wcześniejszym spotkaniu, dlatego przypomniano podstawowe informacje o procesie rewitalizacji. Ponadto zaprezentowano wynik poprzedniego warsztatu i analiz opartych o dane zastane – wyznaczony obszar zdegradowany i do rewitalizacji. Przedstawiono problemy występujące na tym terenie w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno– funkcjonalnej i technicznej. Uczestnicy warsztatów zostali następnie poproszeni o określenie wizji obszaru w 2020 r. oraz działań, jakie należy podjąć, by wizję zrealizować. Działania te przyporządkowywane były do poszczególnych sfer rewitalizacji: społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Na zakończenie spotkania zaprezentowano uczestnikom kartę projektów i poinformowano o możliwości wypełnienia w formie papierowej lub elektronicznej.

Uzasadnienie

Dzięki pracy grupowej swoją opinią mogli podzielić się uczestnicy o różnych punktach widzenia, co wpłynęło na weryfikację pojedynczo zgłaszanych propozycji oraz końcowe wypracowanie konsensusu. Warsztaty przyczyniły się także do aktywizacji interesariuszy rewitalizacji. Dzięki warsztatom finalna część Lokalnego Programu Rewitalizacji – wizja obszaru i projekty do realizacji są efektem wypracowanym przez mieszkańców. Prace odbywały się w partnerstwie między władzami samorządowymi a obywatelami.

Zdjęcie 11. Warsztat strategiczny - zdjęcie 1

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

Zdjęcie 12. Warsztat strategiczny - zdjęcie 2

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

10.2.5. Konsultacje społeczne – zgłaszanie uwag on-line, papierowo oraz spotkanie konsultacyjne

W dniach 9.11-23.11.2016 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu LPR gminy Stara Biała na lata 2016-2020. Uwagi można było zgłaszać on-line za pomocą portalu cyfrowademokracja.pl, korespondencyjnie za pomocą poczty elektronicznej, a także bezpośrednio w Urzędzie Gminy. Informacje o konsultacjach zostały opublikowane na stronie www Gminy, a także na portalu Facebook. W ramach ww. form nie wpłynęła żadna uwaga.

W ramach konsultacji społecznych w dn. 18.11.2016 zostało przeprowadzone spotkanie konsultacyjne z interesariuszami rewitalizacji. Spotkanie konsultacyjne odbyło się w godzinach 13.00 – 15.00 w Urzędzie Gminy Stara Biała. W trakcie spotkania uczestnikom zostały przypomniane podstawowe definicje i idea rewitalizacji, etapy realizacji projektu, a także przedstawione zostały podstawowe elementy LPR (wizja, cele, przedsięwzięcia). Po prezentacji odbyła się dyskusja nt. lokalizacji przedsięwzięcia dot. strefy rekreacji rodzinnej. Jednakże po dyskusji wszyscy uczestnicy zgodnie stwierdzili, że proponowana lokalizacja jest odpowiednia.

Zdjęcie 13. Konsultacje społeczne - zdjęcie 1

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

Zdjęcie 14. Konsultacje społeczne - zdjęcie 2

Źródło: Fotografia ResPublic sp. z o.o.

11. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

11.1. Podstawowe zasady wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Całość procesu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji opierać się będzie na następujących zasadach:

1. Zasada partycypacji społecznej⁸.
2. Zasada otwartości i równości dostępu.
3. Zasada współfinansowania.
4. Zasada oceny efektywności ekonomicznej.

11.2. Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji

Dla sprawnego wdrażania i monitorowania Lokalnego Programu rewitalizacji zostanie powołany Zespół ds. Rewitalizacji (Projektowy). Będzie on stanowił organ pomocniczy Wójta Gminy Stara Biała do podejmowania decyzji w sprawie wdrażania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stara Biała na lata 2017 – 2020”.

Zespół będzie się składał z przedstawicieli Władz Urzędu Gminy oraz interesariuszy procesu rewitalizacji. Do głównych zadań zespołu należało będzie przede wszystkim koordynowanie wszystkich działań związanych z wdrażaniem Programu, bieżąca ocena i monitorowanie procesu rewitalizacji, reagowanie na wszystkie pojawiające się problemy i wdrażanie środków zaradczych. Ponadto zespół ds. Rewitalizacji będzie odpowiadał za informacje i promocję wszystkich działań rewitalizacyjnych, będzie czynnie współpracował z osobami wdrażającymi projekty infrastrukturalne i społeczne w miejscowości Ogorzelice.

We współpracy przy wdrażaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji kluczowa jest komunikacja dwustronna Gmina - mieszkańcy, niewystarczające jest jedynie informowanie lokalnej społeczności, konieczne jest umożliwienie zainteresowanym aktywnego udziału na każdym etapie procesu rewitalizacji. Realizacja tego założenia nastąpi w ramach Zespołu ds. Rewitalizacji, w skład którego wejdą:

- Wójt Gminy Stara Biała – będzie to osoba odpowiedzialna za wdrożenie zapisów LPR. Do głównych zadań będzie należało:
  - zwoływanie spotkań,
  - nadzór nad przebiegiem prac i wdrażaniem LPR,
  - akceptowanie rezultatów cząstkowych i końcowych,
  - rozwiązywanie bieżących i przeciwdziałanie potencjalnym problemom,
  - podejmowanie decyzji o zmianie LPR,
  - reprezentowanie projektu na zewnątrz i promowanie celów, koncepcji, rozwiązań i rezultatów,
- Konsultanci ds. Rewitalizacji - będzie to trzon Zespołu. W jego skład wejdą przedstawiciele Władz Gminy tj. Sekretarz Gminy i Skarbnik. W skład Zespołu zakłada się włączenie pracowników następujących komórek organizacyjnych Gminy: Referatu Inwestycji i Rozwoju, Referatu Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej. Przewiduje się powołanie 3 konsultantów, 2 z Referatu Inwestycji i Rozwoju i 1 z Referat Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej Do ich zadań należy będzie:
  - Działalność informacyjno-promocyjna;
  - Przyjmowanie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad ustalonych przez Zespół;
  - Monitorowanie i ocena stopnia (prowadzenie audytów) realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Audyty będą przeprowadzane w pierwszym kwartale kolejnego roku począwszy od roku 2018 i będą obejmowały całość działań wykonanych w roku poprzednim;
  - Nadzór nad realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie, w tym także monitorowanie ich wdrażania;

⁸ Dokładny opis realizacji zasady znajduje się w rozdziale „Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji”

- Wnioskowanie do Wójta Gminy Stara Biała i Rady Gminy o uzasadnione zmiany w treści LPR;
- Sporządzenie raportu końcowego na zakończenie horyzontu czasowego Lokalnego Programu Rewitalizacji;
- Sołtys Ogorzelic, jako miejscowości, w której zlokalizowany jest obszar rewitalizacji - głównym zadaniem lidera, którego zadaniem jest zapewnienie rozwoju wsi, dlatego zasadnym jest włączenie go w proces rewitalizacji. Do pozostałych zadań Sołtysa w ramach Zespołu ds. Rewitalizacji należą:
  - Uczestniczenie w spotkaniach Zespołu i reprezentowanie na nich lokalnej społeczności;
  - Prowadzenie konsultacji i spotkań w celu pozyskania ich opinii, a także informowaniu ich o działalności Zespołu.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

12. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzenia modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Monitorowanie skuteczności działań rewitalizacyjnych jest konieczne z punktu widzenia osiągnięcia celów rewitalizacji, jak również zachowywania efektywności wykorzystania środków finansowych. System monitoringu będzie również wspomagał koordynację działań, ułatwiał zarządzanie nimi oraz wspierał budowanie opartego na odpowiedzialności partnerstwa różnych podmiotów. Podstawą do opracowania systemu monitoringu jest logika interwencji, w której ponoszone nakłady umożliwiają wypracowanie określonych produktów, które z kolei przekładać się mają na rezultaty (skutki bezpośrednie dla bezpośrednich odbiorców) oraz oddziaływanie (skutki długookresowe o bardziej uniwersalnym zasięgu).

Lokalny Program Rewitalizacji podlega ocenie pod względem aktualności jego założeń, a także postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Monitoring Programu ma na celu wykrywanie nieprawidłowości oraz podejmowanie działań naprawczych. Odpowiedni system monitorowania i ewaluacji Programu Rewitalizacji zapobiega ewentualnej dezaktualizacji jego założeń. Ocena skuteczności Programu nastąpi w oparciu o wartości wskaźników, które zostały przyjęte jako mierniki przeprowadzania procesu rewitalizacji. Wskaźniki wykorzystane w celu monitorowania procesu rewitalizacji powinny spełniać następujące warunki:

- Trafności - czyli dostosowanie wskaźnika do charakteru przedsięwzięcia i oczekiwanych rezultatów jego realizacji;
- Mierzalności - powinny być wyrażone w wartościach liczbowych, umożliwiających ich weryfikację;
- Wiarygodności - czyli takie zdefiniowanie wskaźnika, które nie powoduje trudności z jego weryfikacją;
- Dostępności - powinny być łatwe do wygenerowania.

Badanie efektów wdrażania nastąpi na podstawie dwóch rodzajów wskaźników: wskaźnika produktu oraz rezultatu. Wskaźniki wyróżniono zgodnie z metodologią badania efektów wdrażania stosowaną przy tworzeniu dokumentów o charakterze strategicznym oraz programowym. Wskaźniki produktu odnoszą się do wszystkich produktów, które powstały w trakcie realizowania Programu oraz w rezultacie wydatkowania przyznanych środków. Mierzony jest w jednostkach rzeczowych. Natomiast wskaźnik rezultatu dotyczy efektów działań, które nastąpiły po zakończeniu i w wyniku realizowania Programu. Informuje o zmianach jakie nastąpiły w wyniku wcielenia w życie danego przedsięwzięcia. W poniższej tabeli zestawiono wskaźniki produktu projektów planowanych do realizacji w ramach procesu rewitalizacji, a także wskaźniki rezultatu w celu monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 67. Wskaźniki monitoringu LPR i przedsięwzięć

Cel strategiczny	Wskaźnik	Rodzaj	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło
1. Zintegrowani, aktywni społecznie i zawodowo mieszkańcy Ogorzelic	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Rezultatu	107,97	-5%	PUP
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Rezultatu	128,53	-5%	GOPS
1.1. Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców - zmniejszony poziom wykluczenia społecznego	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej objętych wsparciem	Produktu	0	50	Urząd Gminy/GOPS

Cel strategiczny	Wskaźnik	Rodzaj	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło
1.2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Produktu	0	50	Urząd Gminy/PUP
2. Atrakcyjne i funkcjonalne przestrzenie publiczne	Zwiększenie liczby osób w tym dzieci korzystających z urządzonej przestrzeni publicznej	Rezultatu	20	300	Sołtys Ogorzelic
2.1. Atrakcyjne przestrzenie spędzania czasu wolnego	Liczba utworzonych miejsc spędzania czasu wolnego (strefy: rekreacji rodzinnej i sportowo-rekreacyjna, świetlica wiejska)	Produktu	0	4	Urząd Gminy
	Długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych w m	Produktu	0	530	Urząd Gminy

Opracowanie własne

Wskaźniki oddziaływania to długofalowe skutki podjętych interwencji i prowadzonych działań dla obszaru w szerszym kontekście czasowym i przestrzennym. Osiąganie wskaźników oddziaływania jest faktycznie poza kontrolą instytucji wdrażających program. Jest to spowodowane tym, że poza realizowanymi przedsięwzięciami istnieje wiele czynników makrospołecznych i makroekonomicznych, które mają wpływ na ogólną sytuację w Programie tj. jego strukturę demograficzną, system gospodarowania i strukturę gospodarki, dochody ludności i tym podobne. Poniżej przedstawiono podział spodziewanych wskaźników oddziaływania w podziale na podsystemy:

- Podsystem społeczny - **poziom ogólnego zaufania mieszkańców** obszarów rewitalizowanych. Proponowana wartość docelowa w 2020 roku na poziomie 35 % uzyskanym w badaniu społecznym (wartość referencyjna na poziomie zaprojektowanym w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020).
- Podsystem przestrzenno-funkcjonalny – **spadek liczby zachorowań na choroby cywilizacyjne (zespoły sercowo-wieńcowe, cukrzycę, otyłość itp.) w społeczności**. Proponowana wartość wskaźnika w 2020 roku zakłada spadek liczby zachorowań na choroby cywilizacyjne (zespoły sercowo-wieńcowe, cukrzycę, otyłość itp.) w społeczności o 3 % w stosunku do roku 2016.

Monitoring i ocena realizowanych działań pozwolą na wprowadzanie koniecznych korekt w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości oraz zmian zachodzących w społeczności lokalnej i przestrzeni. Zmiany mogą wynikać bezpośrednio z wyników monitoringu. Wnioskować o nie mogą także członkowie Zespołu Projektowego, jeśli zmiany te wynikają z uwarunkowań zewnętrznych. Każda zmiana Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga jednak zatwierdzenia przez uchwałę Rady Gminy.

Monitorowanie metodą jakościową będzie odbywało się za pomocą danych jakościowych mierzących skuteczność prowadzonych działań, tj. systematycznym prowadzeniu badań społecznych (wywiadów, spotkań) z odbiorcami rewitalizacji.

W ramach LPR będą prowadzone audyty, które pozwolą na ocenę stopnia jego realizacji oraz sformułowanie rekomendacji zawierających możliwe kierunki zmian (zgodnie z wynikami oceny). Za przeprowadzenie audytów będzie odpowiadał Wójt Gminy. Będą one dokonywane w pierwszym kwartale każdego roku poczynając od roku 2018. Audyty będą zawierały informacje na temat dotychczasowych działań związanych z realizacją programu oraz wykaz planowanych działań do końca każdego roku kalendarzowego.

Narzędziami monitoringu i ewaluacji LPR będą także okresowe otwarte spotkania organizowane przez Urząd Gminy dla wszystkich zainteresowanych podmiotów, a także sprawozdania partnerów rewitalizacji dotyczące realizowanych przez nich przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Okresowe sprawozdania z audytów dotyczące realizacji LPR będą przedkładane do akceptacji Wójtowi oraz zamieszczane na stronie internetowej i BIP Urzędu Gminy. Za przygotowanie i przeprowadzenie audytu odpowiedzialni będą Konsultanci ds. Rewitalizacji.

W przypadku zaistnienia potrzeby aktualizacji Zespół zgłosi wniosek do Wójta, a ten przedłoży projekt do uchwalenia przez Rady Gminy. W proces aktualizacji LPR będą zaangażowani wszyscy interesariusze rewitalizacji, którzy będą informowani na bieżąco o przebiegu procesu wdrażania i monitoringu LPR. Aktualizacja programu zostanie dokonana zgodnie z obowiązującymi w danym momencie wytycznymi oraz regulacjami prawnymi.

Materiał zebrany w procedurze monitoringu będzie podstawą do przeprowadzenia oceny (ewaluacji) skuteczności działań rewitalizacyjnych zarówno po ich zakończeniu (ewaluacja ex-post), jak również w wyznaczonych momentach jej realizacji (ewaluacja mid-term).

Ocena (ewaluacja) procesu rewitalizacji jest sformalizowaną oceną stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji w danej chwili i będzie dokonywana w oparciu o odpowiednio zaplanowane badania społeczno-ekonomiczne, które będą dotyczyły w szczególności następujących kryteriów:

- skuteczności i efektywności procesu rewitalizacji,
- użyteczności, trwałości i trafności osiągniętych rezultatów.

Do oceny będą miały zastosowanie oparte na wytycznych Komisji Europejskiej poniższe kryteria:

- trafność (ang. relevance) – czy cele rewitalizacji odpowiadają potrzebom beneficjentów (różnych grup mieszkańców, przedsiębiorców)?
- efektywność (ang. efficiency) – czy działania rewitalizacyjne są racjonalne z ekonomicznego punktu widzenia? Czy ponoszone koszty są proporcjonalne do osiągniętych efektów?
- skuteczność (ang. effectiveness) – czy wdrażanie działań rewitalizacyjnych przyczynia się do realizacji założonych celów strategicznych?
- użyteczność (ang. utility) – czy realizacja działań rewitalizacyjnych przyczynia się do lepszego zaspokojenia potrzeb beneficjentów i rozwiązywania zidentyfikowanych problemów? Czy beneficjenci faktycznie korzystają z efektów działań? Czy pojawiają się niepożądane, negatywne efekty uboczne realizowanych działań?
- trwałość (ang. sustainability) – czy pozytywne skutki działań rewitalizacyjnych mają charakter stały? Czy efekty działań będą trwałe?

Procedura monitorowania i oceny:

Tabela 68. Kroki w procedurze monitorowania i oceny

1.	Pozyskiwanie i dokumentowanie danych	Zakres monitoringu
2.	Gromadzenie danych i ich weryfikacja	
3.	Porównywanie danych ze wskaźników z zakładanymi wartościami planowanymi (o ile zostały określone)	
4.	Przeprowadzenie badań opinii mieszkańców, opracowanie raportów	
5.	Opracowanie wniosków na podstawie wskaźników monitoringu oraz badań opinii	Zakres oceny
6.	Udostępnienie wniosków z oceny	
7.	Weryfikacja i aktualizacja Programu, w tym działań rewitalizacyjnych	Wykorzystanie wyników oceny

8.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych w ramach aktualizacji Programu	
9.	Realizacja działań rewitalizacyjnych określonych w Programie	

Źródło: Opracowanie własne

Organem odpowiedzialnym za wprowadzanie modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu jest Rada Gminy Stara Biała, która będzie to czyniła to na wniosek Wójta. Wójt może wystąpić z wnioskiem podjętym na skutek analizy raportów opracowywanych okresowo na podstawie wyników monitoringu LPR i sytuacji w gminie.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji LPR, stwierdzone zostanie osiągnięcie celów rewitalizacji, Rada Gminy powinna uchylić uchwałę w sprawie LPR w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta. Jednakże Program nie może być uchylony w wymaganym okresie zachowania trwałości produktów będących wynikiem zrealizowanych przedsięwzięć w ramach dofinansowania z środków RPO Województwa Mazowieckiego lub programów krajowych.

13. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Na podstawie decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie program nie wymaga przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

14. Spis tabel

Tabela 1. Opis powiązań Strategii Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2025 z Lokalnym Programem Rewitalizacji	5
Tabela 2. Opis powiązań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stara Biała na lata 2015 – 2020 z Lokalnym Programem Rewitalizacji	6
Tabela 3. Opis powiązań Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Biała z Lokalnym Programem Rewitalizacji	8
Tabela 4. Liczba ludności w gminie Stara Biała w podziale na miejscowości	9
Tabela 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2011-2015.....	9
Tabela 6. Saldo migracji w latach 2010-2014.....	10
Tabela 7. Urodzenia żywe na 1000 mieszkańców.....	10
Tabela 8. Zgony na 1000 mieszkańców	11
Tabela 9. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców.....	11
Tabela 10. Ludność w podziale na grupy wieku (%) na tle województwa i kraju w roku 2015	11
Tabela 11. Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2011-2015	12
Tabela 12. Współczynnik feminizacji w latach 2011 - 2015	12
Tabela 13. Liczba bezrobotnych w gminie Stara Biała	12
Tabela 14. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2011- 2014 w %	13
Tabela 15. Udział pracujących w podziale na płeć w ogólnej liczbie pracujących w 2014 r.....	14
Tabela 16. Pomoc społeczna w gminie Stara Biała w podziale na miejscowości	17
Tabela 17. Pozytywnie wydane decyzje w ramach programu „Rodzina 500 plus” w gminie Stara Biała	19
Tabela 18. Przepięstwa popełnione w gminie Stara Biała w 2015 r.	20
Tabela 19. Wyniki ze sprawdzianu 6-klasisty w szkołach podstawowych w Gminie Stara Biała w latach 2014-2016	21
Tabela 20. Frekwencja podczas wyborów samorządowych w 2014 r.	23
Tabela 21. Powierzchnia oraz gęstość zaludnienia poszczególnych miejscowości.	24
Tabela 22. Struktura użytkowania gruntów w 2015 r.....	25
Tabela 23. Mieszkania oddawane w nowych budynkach mieszkalnych (oddanych do użytkowania w całości lub w poszczególnych częściach) i niemieszkalnych w latach 2011-2015	25
Tabela 24. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2010- 2014.....	25
Tabela 25. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca w latach 2010- 2014.....	26
Tabela 26. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014	26
Tabela 27. Przyłącza wodno-kanalizacyjne w gminie Stara Biała	27
Tabela 28. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w latach 2010-2014.....	28
Tabela 29. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2014.....	29
Tabela 30. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w latach 2010-2014	29
Tabela 31. Zabytki w gminie Stara Biała	29
Tabela 32. Liczba podmiotów gospodarczych.....	31
Tabela 33. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w latach 2011 - 2015 na 1 000 ludności	32
Tabela 34. Liczba podmiotów gospodarczych wg klas wielkości zatrudnienia na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2011- 2015	34
Tabela 35. Osoby prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	35
Tabela 36. Działki w gminie Stara Biała, na których znajdują się wyroby azbestowe	36
Tabela 37. Udział obszarów prawnie chronionych w udziale powierzchni ogółem w 2011 – 2015 – w %	39
Tabela 38. Udział wydatków na gospodarkę komunalną oraz ochronę środowiska w wydatkach Gminy w latach 2011-2015 r. na tle powiatu, województwa i kraju	39
Tabela 39. Respondenci według płci i wieku.....	39

Tabela 40. Respondenci według czasu zamieszkania w gminie	40
Tabela 41. Respondenci według sytuacji na rynku pracy	40
Tabela 42. Respondenci według wykształcenia	40
Tabela 43. Respondenci według miejsca zamieszkania	40
Tabela 44. Ocena gminy jako miejsca zamieszkania	41
Tabela 45. Najważniejsze problemy społeczne w gminie (pytanie wielokrotnego wyboru)	41
Tabela 46. Miejscowości, gdzie występują poszczególne rodzaje problemów (pytanie wielokrotnego wyboru) ...	43
Tabela 47. Struktura wskazywanych problemów na poszczególnych miejscowości (pytanie wielokrotnego wyboru)	45
Tabela 48. Grupy, które powinny być zdaniem respondentów głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych w ich miejscu zamieszkania	46
Tabela 49. Zbiorcze zestawienie wskaźników w sferze społecznej ze wskazaniem wartości niekorzystnych względem średniej dla gminy oraz zaznaczeniem sołectw o największym natężeniu zjawisk negatywnych	49
Tabela 50. Zbiorcze zestawienie wskaźników w pozostałych sferach ze wskazaniem wartości niekorzystnych względem średniej dla gminy oraz zaznaczeniem sołectw o największym natężeniu zjawisk negatywnych	52
Tabela 51. Liczba wskaźników gorszych od średniej w gminie w analizowanych sferach	55
Tabela 52. Zidentyfikowane problemy na obszarze zdegradowanym i rewitalizacji	60
Tabela 53. Zidentyfikowane potencjały na obszarze zdegradowanym i rewitalizacji	60
Tabela 54. Drzewo celów	67
Tabela 55. Powiązanie celów z problemami i potencjałami	68
Tabela 56: Projekt podstawowy nr 1	70
Tabela 57. Projekt podstawowy nr 2	72
Tabela 58. Projekt podstawowy nr 3	74
Tabela 59. Projekt podstawowy nr 4	75
Tabela 60. Projekt uzupełniający nr 1	78
Tabela 61. Powiązanie przedsięwzięć uzupełniających z podstawowymi	79
Tabela 62. Inwestycje zrealizowane przez Gminę Stara Biała w latach 2007-2013	80
Tabela 63. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych	81
Tabela 64. Koszty i okres realizacji projektów podstawowych	83
Tabela 65. Indykatywne ramy finansowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	84
Tabela 66. Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	85
Tabela 67. Wskaźniki monitoringu LPR i przedsięwzięć	95
Tabela 68. Kroki w procedurze monitorowania i oceny	97

15. Spis map

Mapa 1. Liczba bezrobotnych w gminie Stara Biała	13
Mapa 2. Korzystający z pomocy społecznej w gminie Stara Biała.....	15
Mapa 3. Pobierający świadczenia z tytułu bezrobocia w gminie Stara Biała.....	16
Mapa 4. Pobierający świadczenia z tytułu niepełnosprawności w gminie Stara Biała.....	16
Mapa 5. Pozytywnie wydane decyzje w ramach programu „Rodzina 500 plus” w gminie Stara Biała.....	20
Mapa 6. Organizacje pozarządowe w gminie Stara Biała	22
Mapa 7. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 r.....	23
Mapa 8. Przyłącza wody i kanalizacji w gminie Stara Biała.....	28
Mapa 9. Zabytki w gminie Stara Biała.....	31
Mapa 10. Podmioty gospodarcze w gminie Stara Biała.....	32
Mapa 11. Liczba działek zawierających wyroby azbestowe na 100 mieszkańców	37
Mapa 12. Ochrona przyrody w gminie Stara Biała.....	38
Mapa 13. Podsumowanie wskaźników niekorzystnych względem średniej liczonej dla gminy w sferze społecznej	51
Mapa 14. Podsumowanie wskaźników niekorzystnych względem średniej dla gminy w pozostałych sferach.....	54
Mapa 15. Obszar zdegradowany i rewitalizacji na tle gminy	59

16. Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Zdegradowane podwórko na terenie byłego PGR w Ogorzelicach	61
Zdjęcie 2. Zdegradowany teren po dawnej oczyszczalni ścieków na terenie byłego PGR w Ogorzelicach	61
Zdjęcie 3. Zdegradowany budynek na terenie byłego PGR w Ogorzelicach	62
Zdjęcie 4. Niezagospodarowany obszar na terenie byłego PGR w Ogorzelicach	62
Zdjęcie 5. Zdegradowany teren podwórka przy budynku socjalnym w Ogorzelicach	63
Zdjęcie 6. Niezagospodarowany teren przy budynku socjalnym w Ogorzelicach	63
Zdjęcie 7. Prowizoryczne boisko	64
Zdjęcie 8. Mieszkańcy podczas oddolnej inicjatywy	64
Zdjęcie 9. Warsztat diagnostyczny - zdjęcie 1	88
Zdjęcie 10. Warsztat diagnostyczny - zdjęcie 2	89
Zdjęcie 11. Warsztat strategiczny - zdjęcie 1	90
Zdjęcie 12. Warsztat strategiczny - zdjęcie 2	90
Zdjęcie 13. Konsultacje społeczne - zdjęcie 1	91
Zdjęcie 14. Konsultacje społeczne - zdjęcie 2	92

17. Załącznik – ankieta przeprowadzona w gminie Stara Biąta

Gmina Stara Biąta

Ankieta dla mieszkańców dotycząca rewitalizacji w gminie Stara Biąta

Szanowni Państwo,

prosimy o wypełnienie poniższej ankiety. Mamy nadzieję, że uda nam się w ten sposób uzyskać dane na podstawie których wyznaczymy na terenie gminy Stara Biąta obszary wymagające interwencji.

Badanie ankietowe jest częścią prac nad „Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Stara Biąta na lata 2016-2020”. Bardzo zależy nam na Państwa opinii (ocenie), ponieważ dzięki niej może powstać dokument obiektywny, w pełni odpowiadający lokalnym potrzebom. Będziemy wdzięczni za udział w badaniu i podzielenie się z nami własnymi przemyśleniami.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez program rewitalizacji.

Dziękujemy.

Metryczka

Płeć

1	Kobieta	
---	---------	--

2	Mężczyzna	
---	-----------	--

Wiek

1	Poniżej 20	
2	20-24	
3	25-44	

4	45-64	
5	65 i więcej	

Liczba lat zamieszkiwania w gminie Stara Biąta

1	Od urodzenia	
2	Powyżej 15 lat	
3	9-15 lat	

4	5-8 lat	
5	Poniżej 5 lat	

Status zawodowy

1	Uczę się	
2	Pracuję na etacie	
3	Pracuję dorywczo	

4	Jestem przedsiębiorcą	
5	Jestem bezrobotny	
6	Jestem emerytem/rencistą	

Wykształcenie

1	Podstawowe lub gimnazjalne	
2	Zasadnicze zawodowe	
3	Średnie	

4	Wyższe	
5	Inne (prosimy wpisać jakie)	

Zamieszkiwana miejscowość

1	Biała	
2	Bronowo Kmiecie	
3	Bronowo Zalesie	
4	Brwilno	
5	Dziarnowo	
6	Kamionki	
7	Kobierniki	
8	Kowalewko	

11	Mańkowo	
12	Maszewo	
13	Maszewo Duże	
14	Miłodróż	
15	Nowa Biąta	
16	Nowe Bronowo	
17	Nowe Draganie	
18	Nowe Proboszczewice	

21	Srebrna	
22	Stara Biąta	
23	Stare Draganie	
24	Stare Proboszczewice	
25	Trzebuń	
26	Ułaszewo	
27	Włoczewo	
28	Wyszyna	

9	Kruszczewo	
10	Ludwikowo	

19	Nowe Trzepowo	
20	Ogorzelice	

1. Jak oceniają Państwo gminę Stara Biała jako swoje miejsce zamieszkania?

Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle

2. Jakie są Państwa zdaniem najważniejsze problemy społeczne Gminy?

Bardzo prosimy o zaznaczenie **maksymalnie trzech**, które uważają Państwo za najważniejsze.

Lp.	Problem	Odpowiedź	Lp.	Problem	Odpowiedź
1	Bezrobocie		7	Bezdomność	
2	Ubóstwo		8	Uzależnienia	
3	Przestępczość		9	Przemoc w rodzinie	
4	Niski poziom wykształcenia mieszkańców		10	Wykluczenie społeczne	
5	Brak aktywności mieszkańców		11	Wandalizm	
6	Niski poziom zaufania w społeczeństwie		12	Inne. Jakież?.....	

3. W których miejscowościach w gminie występują Państwa zdaniem **problemy społeczne** (bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom wykształcenia, brak aktywności mieszkańców, niski poziom zaufania w społeczeństwie)?

Bardzo prosimy o zaznaczenie **maksymalnie trzech**, w których Państwa zdaniem takie problemy występują najczęściej. Jeśli znają Państwo lokalizacje (ulice, numery), gdzie ich natężenie jest szczególnie duże, bardzo prosimy o ich podanie.

Miejscowość	Odpowiedź (prosimy zaznaczyć X)	Lokalizacja
Biała		
Bronowo Kmiece		
Bronowo Zalesie		
Brwilno		
Dziarnowo		
Kamionki		
Kobierniki		
Kowalewko		
Kruszczewo		
Ludwikowo		
Mańkowo		
Maszewo		
Maszewo Duże		
Miłodróż		
Nowa Biała		
Nowe Bronowo		
Nowe Draganie		
Nowe Proboszczewice		
Nowe Trzepowo		

Miejscowość	Odpowiedź (prosimy zaznaczyć X)	Lokalizacja
Ogorzelice		
Srebrna		
Stara Biała		
Stare Draganie		
Stare Proboszczewice		
Trzebuń		
Ułaszewo		
Włoczewo		
Wyszyna		

4. W których miejscowościach w gminie występują Państwa zdaniem **problemy środowiskowe** (zanieczyszczenie środowiska, odpady, występowanie substancji stwarzających zagrożenie dla zdrowia, życia)?
Bardzo prosimy o zaznaczenie maksymalnie trzech, w których Państwa zdaniem takie problemy występują najczęściej. Jeśli znają Państwo lokalizacje (ulice), gdzie ich natężenie jest szczególnie duże, bardzo prosimy o podanie ich.

Miejscowość	Odpowiedź (prosimy zaznaczyć X)	Lokalizacja
Biała		
Bronowo Kmiece		
Bronowo Zalesie		
Brwilno		
Dziarnowo		
Kamionki		
Kobierniki		
Kowalewko		
Kruszczewo		
Ludwikowo		
Mańkowo		
Maszewo		
Maszewo Duże		
Miłodróż		
Nowa Biała		
Nowe Bronowo		
Nowe Draganie		
Nowe Proboszczewice		
Nowe Trzepowo		
Ogorzelice		
Srebrna		
Stara Biała		
Stare Draganie		
Stare Proboszczewice		
Trzebuń		
Ułaszewo		

Miejscowość	Odpowiedź (prosimy zaznaczyć X)	Lokalizacja
Włoczewo		
Wyszyna		

5. W których miejscowościach w gminie występują Państwa zdaniem **problemy gospodarcze** (mała przedsiębiorczość mieszkańców, słabo funkcjonujące firmy/przedsiębiorstwa, niewielka liczba lokali usługowych, sklepów)?

Prosimy określić lokalizacje (ulice), gdzie natężenie problemów jest szczególnie duże, bardzo prosimy o wpisanie ich w wyznaczonym miejscu. Jeżeli w Państwa ocenie takie problemy nie występują prosimy o pominięcie tego pytania.

Miejscowość	Odpowiedź (prosimy zaznaczyć X)	Lokalizacja
Biała		
Bronowo Kmiece		
Bronowo Zalesie		
Brwilno		
Dziarnowo		
Kamionki		
Kobierniki		
Kowalewko		
Kruszczewo		
Ludwikowo		
Mańkowo		
Maszewo		
Maszewo Duże		
Miłodróż		
Nowa Biała		
Nowe Bronowo		
Nowe Draganie		
Nowe Proboszczewice		
Nowe Trzepowo		
Ogorzelice		
Srebrna		
Stara Biała		
Stare Draganie		
Stare Proboszczewice		
Trzebuń		
Ułaszewo		
Włoczewo		
Wyszyna		

6. W których miejscowościach w gminie występują Państwa zdaniem **problemy przestrzenno-funkcjonalne** (braki lub niedostateczna jakość infrastruktury technicznej i społecznej np. dostęp do szkoły, ośrodka zdrowia oraz dostęp do usług, braki w zakresie komunikacji publicznej, braki i/lub niedostateczna jakość przestrzeni

publicznych, niedostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, brak przestrzeni do spędzania czasu wolnego)?

Bardzo prosimy o zaznaczenie maksymalnie trzech, w których Państwa zdaniem takie problemy występują najczęściej. Jeśli znają Państwo lokalizacje (ulice), gdzie ich natężenie jest szczególnie duże, bardzo prosimy o podanie ich.

Miejscowość	Odpowiedź (prosimy zaznaczyć X)	Lokalizacja
Biała		
Bronowo Kmiece		
Bronowo Zalesie		
Brwilno		
Dziarnowo		
Kamionki		
Kobierniki		
Kowalewko		
Kruszczewo		
Ludwikowo		
Mańkowo		
Maszewo		
Maszewo Duże		
Miłodróż		
Nowa Biała		
Nowe Bronowo		
Nowe Draganie		
Nowe Proboszczewice		
Nowe Trzepowo		
Ogorzelice		
Srebrna		
Stara Biała		
Stare Draganie		
Stare Proboszczewice		
Trzebuń		
Ułaszewo		
Włoczewo		
Wyszyna		

7. W których miejscowościach w gminie występują Państwa zdaniem **problemy techniczne** (zły stan budynków, w tym brak odpowiednich rozwiązań w zakresie dostępu do energii oraz ochrony środowiska; brak wyposażenia budynków w łazienkę, co, sieć gazową, sieć kanalizacyjną, sieć wodociągową, sieć światłowodową lub dostęp do Internetu)??

Bardzo prosimy o zaznaczenie maksymalnie trzech, w których Państwa zdaniem takie problemy występują najczęściej. Jeśli znają Państwo lokalizacje (ulice, numery), gdzie ich natężenie jest szczególnie duże, bardzo prosimy o podanie ich.

Miejscowość	Odpowiedź (prosimy zaznaczyć X)	Lokalizacja
Biała		

Miejscowość	Odpowiedź (prosimy zaznaczyć X)	Lokalizacja
Bronowo Kmiece		
Bronowo Zalesie		
Brwilno		
Dziarnowo		
Kamionki		
Kobierniki		
Kowalewko		
Kruszczewo		
Ludwikowo		
Mańkowo		
Maszewo		
Maszewo Duże		
Miłodróż		
Nowa Biała		
Nowe Bronowo		
Nowe Draganie		
Nowe Proboszczewice		
Nowe Trzepowo		
Ogorzelice		
Srebrna		
Stara Biała		
Stare Draganie		
Stare Proboszczewice		
Trzebuń		
Ułaszewo		
Włoczewo		
Wyszyna		

8. Jakie grupy powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych w Państwa miejscu zamieszkania?
*Prosimy o zaznaczenie **maksymalnie trzech** najważniejszych grup.*

Rodziny z małymi dziećmi	☐	Osoby niepełnosprawne	☐
Dzieci	☐	Osoby bezrobotne	☐
Młodzież	☐	Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym	☐
Seniorzy	☐	Osoby zagrożone patologiami (alkoholizm, narkomania, przestępczość, itp.)	☐
Inne, bardzo prosimy wpisać jakie:			